Odabaşı İSKİ Genel Kurulu'nda konuştu

İBB Meclisi'nde CHP Grubu adına Kadıköy Belediye Başkanı Şerdil Dara Odabaşı konuştu. Su, çevre, iklim merkezli bir konuşma yapan Odabaşı, İSKİ'nin 22 noktada yapmayı planladığı çalışma ile müsilaj sorununu bitireceğini, 2050 yılına kadar da İstanbul'da tüm otomobil, taksi ve İETT otobüslerinin elektrikli olmasının hedeflendiğini söyledi ● Sayfa 3'te

Havadaki iyileşme kısa sürdü

Pandemi dönemindeki tedbirler sonucunda hava kirliliği azalırken, normalleşme sürecinin etkisiyle kirlilik de yeniden artmaya başladı. Temiz Hava Hakkı Platformu Koordinatörü Buket Atlı ile hava kirliliğinin neden arttığını ve çözüm önerilerini konuştuk ● Sayfa 2'de

www.gazetekadikoy.com.tr

GazeteKadıköy

Yıl: 23 / Sayı: 1116 HAFTALIK BAĞIMSIZ YEREL GAZETE 26 KASIM – 2 ARALIK 2021

"KADIKÖY YAŞATIR"

Kadıköy Belediyesi, Mossby işbirliği ile 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü kapsamında dikkat çekici bir farkındalık projesine imza attı. "Kadıköy Yaşatır" adı verilen proje kapsamında, Süreyya Operası'na "Kadınların katledildiği, şiddet gördüğü, ötekileştirildiği bir düzene alışmayacağız" yazılı branda asıldı, trafik levhalarına, "Tek Yön Adalet", "Tek Yön İstanbul Sözleşmesi", "Şiddete Dur De" gibi sloganlar yazıldı ● Sayfa 14'te

Varım diyebilmek ve sakındığımız yumruklar
BEGÜM KAKI 7'DE

Türkçe duyarlılığı
FEYZA HEPÇİLİNGİRLER 10'DA

Türkiye'de Bağımsız Müzik
MURAT BEŞER 11'DE

Edebiyat Hayatından Hatırlamalar – 140
EMMA GOLDMAN 5'TE

"Bu gidişin sonu Venezuela"

Dövizdeki yükselişi ve enflasyonu konuştuğumuz ekonomi yazarı Barış Soydan "Dolar, enflasyonu yükseltiyor sonra da enflasyon doları yükseltiyor. Türkiye bu sarmala girdi. Buradan çıkmak çok zor" diyor ● Sayfa 9'da

"Mesleğimiz hiçbir zaman gerçek değeri görmedi"

Atanamadığı için farklı iş kollarında çalışmak zorunda kalıp hayatını kaybeden, ücretli ve sözleşmeli öğretmenlik uygulamasıyla haklarından yararlanmayan, KHK'larla işinden olan, emekli olsa da ikinci işte çalışmak zorunda kalan öğretmenler... 24 Kasım Öğretmenler Günü'nde sorunlarla boğuşan öğretmenlere ses verdik ● Sayfa 4'te

Kadıköy'de evler yüzde 95,3 zamlandı

» BETAM'ın sahibinden.com verilerini kullanarak hazırladığı yeni rapora göre, İstanbul genelinde satılık konut fiyatı son bir yılda yüzde 50,3 oranında artarken, Kadıköy yüzde 95,3 oranında artış ile birinci sıraya yerleşti ● Sayfa 8'de

Kentsel dönüşümün sessiz mağdurları

» Fikirtepe'de uzun süredir devam eden kentsel dönüşüm sokak hayvanlarını da etkiliyor. Gönüllülerin de desteğiyle Kadıköy Belediyesi, sokak hayvanlarının güvenliğini ve bakımını sağlıyor ● Sayfa 3'te

Biret'in 80. yaşı Kadıköy'de kutlandı

Piyano virtüözü İdil Biret'in 80. yaşı, Kadıköy Belediyesi Süreyya Operası'nda kutlandı. Belgesel gösterimi, söyleşiler ve piyano resitaliyle gerçekleşen törene Kadıköy Belediye Başkanı Şerdil Dara Odabaşı da katıldı ● Sayfa 11'de

Kadıköylü Yahudilerin mazisi

Kulüp dizisiyle gündeme gelen Yahudi cemaati, yaklaşık 100 yıl evvel Ermeni ve Rum azınlıklarla birlikte İstanbul'un sosyal yapısını oluşturuyordu. Bugün mevcudiyetleri ancak binlerle ifade edilen Türkiye Yahudileri'nin Kadıköy mazisine göz attık ● Sayfa 10'da

Hava kirliliği tekrar yükselişte

Geçtiğimiz yıl salgın tedbirleri nedeniyle azalan hava kirliliği bu yıl tekrar yükseldi. Temiz Hava Hakkı Platformu Koordinatörü Buket Atlı, "PM10 ortalamasında tam tersine artış görüldü. Bu nedenle, hava kirliliği ile mücadele için kısa vadeli değil uzun vadeli değişimler gerekiyor" diye konuştu

● **Erhan DEMİRTAŞ**

Salgın nedeniyle alınan önlemler ve sokağa çıkma yasakları, 2020 yılında hava kirliliğinin azalmasını sağlamıştı. İnsanların evinden çıkmaması, araç kullanımının azalması, işletmelerin bir süre kapalı kalması belli bir süre hava kalitesinde iyileşme sağlasa da yayınlanan raporlar ve açıklamalar 2021 yılında durumun tersine döndüğünü gösteriyor. Kasım ayının ilk haftasında yaşanan sis olayları da hava kalitesinin yeniden tartışılmasına yol açtı.

Buket Atlı

Temiz Hava Hakkı Platformu Koordinatörü Buket Atlı ile son günlerde yine artış gösteren hava kirliliğinin nedenlerini, çözüm önerilerini konuştuk. "Sıcak ve soğuk havanın karşılaşması İstanbul'da havanın kirli olduğu bir dönemde yaşandığı için, 'smog' da denilen duman kirliliğine dönüştü." diyen Atlı, şöyle devam etti: "Havanın zaten kirli olduğu bir dönemde, Karadeniz'den İstanbul üzerine gelen soğuk hava, kirli havanın uzun bir süre dağılmadan asılı kalmasına neden oldu. Geçtiğimiz aylarda yayınladığımız Kara Rapor 2021 çalışmasında belirtildiği üzere duman kirliliği olduğunda, sisin içinde asılı olan kirletici partikül maddelerin bölge üzerinde uzun süre kalması ciddi sağlık etkileri de doğuruyor."

"EN BÜYÜK ÇEVRESEL SAĞLIK SORUNU"

"Hava kirliliği, her yıl dünyada toplam yedi milyon kişinin erken ölmesine sebep olan bu yüzyılın en büyük çevresel sağlık sorunu." diyen Atlı şu değerlendirmelerde bulundu: "Her yıl Türkiye'deki hava kalitesini değerlendirmek için Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından anlık olarak verileri yayınlanan hava kalitesi ölçüm istasyonlarının verilerini analiz ediyoruz. Yaptığımız çalışmalara göre, Türkiye'de 2017-2019 yılları arasında hava kirliliği trafik kazalarının en az altı katı kadar can aldı. 2017 yılından beri hava kirliliğine bağlı ölümlerin en çok yaşandığı İstanbul'da, PM10 ortalaması önceki yıllara göre azaldı. Fakat; 2019 yılında da kirli olan Mecidiyeköy, Sultangazi, Esenyurt ve Alibeyköy'de DSÖ yıllık kılavuz değerlerinin üç katından fazla seviyelerde PM10 kirliliği yaşandı. Kara Rapor 2021 verilerine göre, beş yıldır Iğdır, Kahramanmaraş, Manisa, Ağrı ve Düzce'de aşırı hava kirliliği kronikleşmişti. Ayrıca, 2020 yılında Türkiye'deki illerin yarısından fazlasında (42 il) kanserojen olan ince partikül madde (PM2.5) seviyesi yeterli düzeyde ölçülmedi."

İYİLEŞME KISA SÜRDÜ

COVID-19 önlemlerinin bazı illerde partikül madde kirliliğinin kısa süreli azalmasına etkisi olduğu hatırlatan Atlı, "15 Mart 2020 tarihinden 15 gün önce ve sonrasındaki PM10 ortalamaları karşılaştırıldığında; alınan önlemlere bağlı olarak ülke genelinde azalan araç trafiği ve emisyonları, biyokütlenin yakılması, endüstriyel faaliyetler nedeniyle hava kalitesinde yaşanan iyileşme maalesef kısa süreli oldu. Hatta bazı illerde kapanma sonrasında PM10 ortalamasında da tam tersine artış görüldü. Bu nedenle, hava kirliliği ile mücadele için kısa vadeli değil uzun vadeli değişimler gerekmektedir." diye konuştu.

2020 yılında İstanbul'da PM10 ortalamasının önceki yıllara göre daha düşük seviyelerde olduğunu belirten Atlı, şöyle devam etti: "Mecidiyeköy, Sultangazi, Esenyurt ve Alibeyköy'de DSÖ yıllık kılavuz değerlerinin üç katından fazla seviyelerde PM10 kirliliği yaşandı. 2017 yılından beri ev sahipliği yaptığı nüfusun yüksek olmasından dolayı Türkiye'de hava kirliliğine bağlı ölümlerin en fazla yaşandığı il olan İstanbul'daki yıllık PM10 kirliliği ortalamasının 2020 yılında düştüğünü görmek göreceli olarak sevindirici. TÜİK tarafından 2020 yılına ait ölüm verilerinin açıklanmamasından dolayı, önceki yıllarda hazırlanan Kara Rapor çalışmalarının aksine; bu sene hava kirliliği DSÖ limitlerine indirilseydi İstanbul'da kaç ölümünün önlenebileceği hesaplanamadı. 15 milyon nüfusun yaşadığı bir megakent, İstanbul'un en kalabalık ilçelerinde hava kalitesinin yeterli düzeyde izlenmesini sağlayacak veri hala yok."

"VÜCUDA GİRMESİNİ KOLAYLAŞTIRIYOR"

Hava kirliliğinin daha yüksek olduğu bölgelerde COVID-19 vaka sayılarının da yüksek olduğunu söyleyen Atlı, bu konuyla ilgili şunları dile getirdi: "Pandemi ile mücadele için hava kirliliğini azaltacak önlemlerin alınması şart. Özellikle solunum ve kalp hastalıkları olanlar; yaşlı ve çocuklar gibi kırılgan grupların kirli havayı solumamaya dikkat etmesi gerekiyor. Ayrıca, hava kirliliği, COVID-19 virüsünün vücuda girişini kolaylaştırıyor. Araştırmalar kirli havaya hem kısa hem de uzun süreli maruz kalmanın; daha yüksek COVID-19 enfeksiyon ve ölüm oranlarına önemli ölçüde katkıda da bulunduğunu gösteriyor. Güncel çalışmalar, çok ince partikül madde yani çapı 2.5 μm'den küçük partiküllere maruz kalmanın astım, kronik tıkayıcı akciğer hastalıkları, akciğer fibrozu, nörodejeneratif hastalıklar ve tip 2 diyabet gibi hastalıklara yakalanma riskini artırdığını gösteriyor. Dünya artık PM2.5'ten de daha küçük olan ve hücrelerimizin enerji bankası olan mitokondrileri etkileyen çok ince partikül maddelerin sağlık etkilerini konuşuyor."

"ÖLÜM SAYILARI BELLİ DEĞİL"

TÜİK tarafından ölüm verileri açıklanmadığı için 2020 yılında hava kirliliğinin sağlık etkisinin hesaplanamadığını vurgulayan Atlı, "Şu anda da kaç kişinin solunum yolu hastalıkları şikâyeti ile hastaneye başvurduğunu bilemiyoruz. Kirli hava solumanın güvenli bir seviyesi yok. Bu yüzden, Dünya Sağlık Örgütü, 22 Eylül 2021 tarihinde önerdiği hava kalitesi kılavuz değerlerini aşağıya çekti. Türkiye'nin hava kalitesi mevzuatında acilen kanserojen olan PM2,5 için yıllık ve günlük sınır değerler belirlenmesi lazım. Avrupa Birliği, hava kirliliğinin azaltılmasına ilişkin politikalar için yeni yönergeleri takip edeceğini ve 2030 yılına kadar hava kirliliği kaynaklı erken ölümleri yüzde 55 azaltacağını taahhüt ediyor. Paris Anlaşmasını da onaylayan Türkiye'nin de, benzer bir şekilde artık ulusal bir 'Hava Kirliliği ile Mücadele Stratejisi' ortaya koyması gerekiyor." şeklinde konuştu.

"ACİL ÖNLEMLER ALINMALI"

Atlı'ya göre iklim krizi ve hava kirliliğini birlikte ele almak gerekiyor. Kış mevsiminde kullanımı artan kömür, trafikte kullanılan benzin ve özellikle enerji üretimi başta olmak üzere sanayide kullanılan fosil yakıtların hava kirliliğinin başlıca kaynakları olduğunu söyleyen Atlı, "Kirlilik atakları olduğu dönemlerde özellikle valiliklerin koordinasyonunda tüm yetkililerin toplanarak trafik, ısınma ve sanayi kaynaklı kirlilik kaynaklarını azaltıcı acil önlemler alınması gerekiyor. İlerde de hava kirliliği atakları sırasında can kayıplarının yaşanmaması için genel olarak hava kirliliğini azaltmamız şart." dedi.

TEMİZ HAVA SÖZLÜĞÜ

Partikül Madde (PM): Hava içinde askıda bulunan partiküllerin çeşitli ve kompleks karışımını içerir. Partiküller maddenin esas kaynakları fabrikalar, enerji tesisleri, yakma tesisleri, inşaat faaliyetleri, yangınlar ve rüzgârdır. Bu partiküller solunum sisteminde depolanabilirler.

PM 2.5: 2.5 mikrometreden (milimetrenin binde biri) küçük hava kirletici maddelerdir. İnsan saçının bir telinin çapı yaklaşık 70 mikrometre, kum tanesi ise 50 mikrometre olarak bilinir.

PM 10: PM 10, 10 mikrondan küçük hava kirletici parçacık maddeleridir. Kömür-dizelin yakılması, endüstriyel faaliyetlerden, trafikten ve kentlerde toza neden olan kaynaklardan ortaya çıkar.

Azot Dioksit (NO2): NO2, İnsan sağlığını en çok etkileyen azot oksit türü olması itibariyle, kentsel bölgelerdeki en önemli hava kirleticilerinden biridir. NO2 parametresi sırası ile trafik, ısınma ve sanayi bölgeleri ile oluşan bir kirleticidir.

Karbonmonoksit (CO): Renksiz, kokusuz ve tatsız bir gaz olup karbon içeren yakıtların eksik yanması ile ortaya çıkar. Şehir havasında bulunan birincil bir hava kirletici olan karbonmonoksit, insan sağlığına son derece önemli etkilerde bulunur. Bu etkilerden en önemlisi de karbonmonoksidin kandaki vücut hücrelerinin oksijen taşıma kabiliyetini azaltmasıdır.

İklim değişikliğine ayrılan bütçe yetersiz!

Kamu Harcamalarını İzleme Platformu, yayınladığı bir raporla, Türkiye'de çevre koruma ve iklim değişikliği ile mücadeleye ayrılan kamu kaynaklarının yetersiz olduğunu belirtirken Kuzey Ormanları Savunması'nın raporuna göre üç ayda 436 tehdit ve tahribat kaydedildi

● **Fırat FISTIK**

Avrupa'da yaklaşık 600, dünya genelinde ise 9 bin 400 kent, iklim değişikliğine karşı azaltım ve uyum tedbirlerini uygulamaya koydu. Avrupa'da olduğu gibi Türkiye'de de iklim değişikliği konusunda kamu kurumlarının ayırdıkları bütçe ve uyguladıkları tedbirler önceki yıllara göre daha fazla tartışılmaya başlandı.

EK BÜTÇE ŞART

Bakanlıklar ve onlara bağlı kurumlar incelendiğinde çevreyi koruma ve iklim değişikliği bütçesinin 2019'da 25 milyar 817 milyon TL iken 2020 yılında çok küçük bir artış ile 26 milyar 70 milyon TL'ye yükseldiği görülüyor. 2021 yılında ise bu rakam 42 milyar 875 milyon TL'ye yükseldi.

2021 yılında ayrılan bütçe yaklaşık 43 milyar TL. Raporda yer alan tespite göre bu bütçe, genel harcamalarla karşılaştırıldığında oldukça yetersiz. Bu sebeple özel ek bütçe şart. Örneğin Çevre Şehircilik Bakanlığı 2021 bütçesi incelendiğinde, bakanlık bütçesinin yüzde 70'inin şehircilikle ilgili olduğu görülüyor. Oysa buradan çevre koruma ve iklim değişikliğine kaynak aktarılması mümkün.

Tarım ve Orman Bakanlığı'nın en önemli harcama kalemi çiftçilerin desteklenmesine yönelik. Bu destekler de iklim değişikliği ile mücadelede kullanılabilir. 2021 yılında bu konuyla ilgili en büyük artış ise Devlet Su İşleri ve Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından yapılmış durumda.

İBB, EN ÖNDE

Bakanlıklarla birlikte 14 büyükşehir belediyesi ve bağlı kurumların da çevre koruma ve iklim değişikliği için ayırdığı bütçe raporda yer aldı. 14 büyükşehir belediyesinin iklim değişikliğine ayırdığı bütçe toplamı 2021 yılı için 23 milyar 414 milyon TL oldu. Bütçelere bakıldığında 2018-2020 yılları arasında bir artıştan söz edilemezken, sabit fiyatlarda 2021 yılında azalma olduğu görülüyor.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) ise raporda sayılara bakıldığında dikkat çekiyor. Çünkü İBB ve ona bağlı kurumların iklim değişikliğine ayırdığı bütçe neredeyse diğer 13 büyükşehir belediyesine denk. İBB'nin 2021 çevre koruma ve iklim değişikliği bütçesi 6 milyar 588 milyon TL. İBB, İSKİ ve İETT'nin performans hedefleri toplamı yaklaşık 10 milyar 500 milyon TL. Toplam bütçesinin yüzde 23'üne denk geliyor. Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin ÇKİD bütçesi, 465 milyon 750 bin TL, İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin ise 1 milyar 216 milyon TL. 14 büyükşehir belediyesinin toplam ayırdığı bütçe ise 23 milyar 414 milyon TL.

İSTANBUL'DA TAHRİBAT ARTIYOR

Kuzey Ormanları Savunması (KOS) da temmuz-ağustos-eylül aylarına ait izleme raporunu yayınladı. Rapora göre 436 tehdit ve tahribat kaydedilirken, bunların başında orman yangınları geliyor. Tahribat ve tehditlerin 120 tanesi Edirne, Tekirdağ, Kırklareli, Çanakkale'nin kuzeyinde tespit edilirken 92 tanesinin ise İstanbul'da olduğu belirlendi.

Sanayi faaliyetleri sonucu arazi kullanım değişiklikleri artarken, verimli tarım toprakları, köy meraları ve kıyılar giderek organize sanayi bölgelerine dönüşüyor. Saros'a yönelik tahrip faaliyetleri de yoğunlaştı, burada bir dayanışma ve eylem de örgütlendi.

OLUMLU MAHKEME KARARLARI

Bu süreçte kazanımlar da oldu. Tekirdağ Süleymanpaşa'daki Asyaport Limanı'na ek iskele projesi mahkeme kararıyla durduruldu. Yine Saros Körfezi'ne yapılmakta olan limanın ÇED raporunu da Edirne İdare Mahkemesi iptal etti.

Ortaköy Deresi, fabrikaların atıkları yüzünden siyaha bürünürken, 3 Ağustos'ta Sakarya Akyazı'daki ağaç kesimi yurttaşlar tarafından önlendi. İzmir Körfezi'nde denize yakıt sızdırdığı tespit edilen gemiye 1 milyon 197 bin 865 TL para cezası kesildi.

Sakarya'da iki jeotermal kaynak arama ruhsat sahası ihaleye çıkarılırken, Kırklareli'deki Dupnisa Mağarısı'nın etrafı yapılaşma tehdidiyle karşı karşıya. Burada bungalov evler, otopark alanı yapılmış durumda.

SAPANCA GÖLÜ VE ÇEVRESİ TEHLİKEDE

Sapanca'da sekiz su fabrikası bulunuyor. Bu fabrikalar, gölü besleyen su kaynaklarına kurulmuş durumda. Sakarya içme suyu ihtiyacının yüzde 90'ını, Kocaeli'nin yüzde 15'ini karşılayan derelerin çoğu su şirketlerince ruhsatlandırılmış durumda. Bu bölgede hem yerleşime açılmış alanlar var hem de Sapanca Gölü'nün çevresinde çöp sorunu var. En sık gözlenen tahrip ise orman yangınları. Marmara Bölgesi'nde üç aylık sürede toplam 102 adet yangın tespit edildi. En önemli nedeni ise yoğunluğun artması ve iklim kriziyle artan kuraklık ve sıcaklık.

İLK SIRADA ORMAN YANGINLARI VAR

Dünyanın da gündemi iklim krizi ve artan orman yangınları. İskoçya'nın Glasgow kentinde yapılan 26. Birleşmiş Milletler (BM) İklim Değişikliği Konferansı'nda (COP26) 100'den fazla lider orman kaybının durdurulması için önemli bir adım attı. 100'ün üzerinde devlet başkanı, 2030'a kadar orman kaybını durdurmayı hedeflediklerini açıklarken bu alanda 12 milyar dolar kamu, 7,2 milyar dolar özel sektör finansmanı sağlanması şartında ortaklaşıldı. Oldukça fazla orman yangını gerçekleşirken sanayi baskısı ve kirlilik de fazla görülen tahribat başlıklarından. Kaçak avcılık da yine doğal yaşamı tehdit eden unsurlar arasında. Yaban hayatını tehdit eden olayların sayısı 47.

VALİDEBAĞ SAVUNMASI'NA ÇEVRE ÖDÜLÜ

Türk Toraks Derneği'nin 24. Ulusal Kongresi'nde çevre ödülü İkizköy Çevre Komitesi ile birlikte Validebağ Savunması'na verildi. Türk Toraks Derneği'nin kongresinde açılış konuşmasını Prof. Figen Deveci ve Türk Toraks Derneği Başkanı Prof. Oya İtil yaptı. Konuşmaların ardından ödüllere geçildi. Bilimsel ve mesleki ödüller verildikten sonra Çevre Sorunları ve Akciğer Sağlığı Çalışma Grubu Başkanı Prof. Ali Kocabaş, çevre ödülünün Validebağ Savunması ve İkizköy Çevre Komitesi'ne verildiğini açıkladı. Kocabaş bu direnişlerin çevre mücadelesinde örnek oluşturduklarını söylerken Validebağ Savunması adına ödülü Figen Küçüksezer ve Remzi Çelik aldı. Validebağ Savunması standı kongre boyunca açıktı ve katılımcılarla söyleşilerde bulunuldu. Yuvarlak masa toplantılarında da Validebağ Savunması adına Remzi Çelik, Validebağ'daki mücadeleden bahsetti. Çelik, özellikle mücadelenin yerelden beslendiğine vurgu yaptı.

ODABAŞI, İSTANBUL'UN 2050 hedeflerini anlattı

İBB Meclisi'nde CHP Grubu adına konuşan Kadıköy Belediye Başkanı Şerdil Dara Odabaşı, su, çevre ve iklim temalı bir konuşma yaptı. İstanbul'un 2050 hedeflerini de anlatan Odabaşı, bu tarihe kadar İstanbul'da tüm otomobil, taksi ve İETT otobüslerinin elektrikli olmasının planlandığını söyledi

Kadıköy Belediye Başkanı Şerdil Dara Odabaşı, 24 Kasım günü toplanan İBB Meclisi İSKİ Genel Kurulu'nda Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına bir konuşma yaptı. İstanbul'un su sorunundan müsilaja, ormanlarından Kanal İstanbul'a kadar bir çok konuya değinen Odabaşı, İBB'nin 2050 hedeflerini de tek tek sıraladı.

24 Kasım Öğretmenler Günü'nü kutlayarak konuşmasına başlayan Odabaşı, daha önce İSKİ Genel Kurulu'nda yaptığı konuşmada Kadıköy'ün son 20 yılda mağdur edildiğini, son 10 yılda bir metrekare dahi yağmur suyu kanalı yapılmadığını söylediğini ifade etti.

İstanbul'un tarihini, kentini, insanını, ekonomisini düşünmeyen bir zihniyetin eliyle yönetilmekten uzak bir kent haline getirildiğini söyleyen Odabaşı, "Dönemin Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu, 2012 yılında yaptığı bir açıklamada İstanbul'un su sorununu 2060 yılına kadar çözdüklerini söylemişti. Aynı bakan 2017 yılında İstanbul'un su sorununu 2071 yılına kadar çözdük dedi. Sayın Cumhurbaşkanı 2018 yılında İstanbul'un 2040 yılına kadar su sorunu yok dedi. Vites küçültüldü 2040 yılına çekildi. Sabah uyandığımızda doların kaç para olacağını kestiremiyorken 2071 yılının su sorununu mu öngörüyorsunuz?" dedi.

10 YILDIR TAMAMLANAMAYAN BARAJ

2012 yılında 214 milyon liraya ihale edilen Melen Barajı'nın bitirilemediğini, 2016 yılında aynı müteahhide bu kez 271 milyon liraya ihale edildiğini hatırlatan Odabaşı, "Yeni ihaleye göre proje 2018 yılında tamamlanacaktı, tamamlanamadı. İSKİ'nin kasasından 460 milyon TL fazladan para çıktı. Sayın İmamoğlu 2019 yılında proje alanına ziyarette bulundu ve baraj gövdesinde çatlaklar olduğunu açıkladı. 20 Şubat 2020'de güçlendirme için 412 milyon bedelle bir ihale daha yapıldı. Ve halen bitirilemedi. DSİ projenin ne zaman bitirileceğine dair halen net bir takvim veremiyor" dedi.

"SU HAVZALARI BİZİM GELECEĞİMİZDİR"

Odabaşı, "İstanbul'un su havzaları bizim geleceğimizdir. Melen'den gelip gelmeyeceği belli olmayan bir su kaynağına güvenerek İstanbul'un kuzeyine doğru yeni şehirler inşa ederek ekonomik büyüme hayallerine kapılmayın. Su havzalarından elde edeceğimiz suyu hiçbir şeye değiştiremeyiz. Dünyada su sorunu iki temel başlık altında tartışılıyor. Birincisi su kıtlığı, ikincisi de su kirliliği. Su kaynaklarını azaltacak ya da kirletecek politikalardan uzaklaşmalıyız. Gelişmiş ülkelerde döngüsel su yönetimi zorunludur. Bu sistemde suyun azaltılması, yeniden kullanılması, geri dönüştürülmesi ve geri kazanılması aşamaları ile 'kirlenmiş su' temizlenerek su kaynağına döner ve tekrar kullanılır" diye konuştu.

İstanbul'u yıllarca yöneten AKP iktidarı döneminde İstanbul'a çevre yatırımı yapılmadığını ifade eden Odabaşı, "Bugün itibariyle kanalizasyona giden atık suların sadece yüzde 40'ı ileri biyolojik arıtma sistemiyle arıtılmakta, yüzde 60'ı ise derin deşarj ve biyolojik arıtmaya tabi tutulmakta. Ve su kullanılabilir seviyede arıtılmadığından temiz su kaynaklarına katılması mümkün olmamakta. CHP iktidarı ile İSKİ ileri biyolojik arıtma çalışmalarını hızlandırdı ve Baltalimanı, Küçükçekmece ve Yenikapı'daki tesislerimiz de devreye girince bu oran yüzde 40'tan yüzde 50'ye yükselecek" dedi.

İstanbul İmar Yönetmeliği'nde 100 metrekare üzeri parsellerde yağmur suyu toplama sisteminin zorunlu olduğunu hatırlatan Odabaşı, "Biz Kadıköy'de 400 metrekare ve üzeri parsellerde yağmur suyu toplama sistemini zorunlu kıldık. Hedefimiz ise az önce bahsettiğim döngüsel su yönetimini gerçekleştirebilmekti. İstanbul'un 2019 yılında aldığı yağış miktarı 629.3 mm olarak gerçekleşti. Bu son 5 yılın en düşük değeri oldu. Bu değer son 50 yılın yağış ortalamasının da altındaydı. İSKİ verilerine göre ağustos ayında şehre günlük ortalama 3 milyon 358 bin metreküp su verildi. Bu tüm zamanların en yüksek su tüketim seviyesi idi. Bu ne demek biliyor musunuz? Nüfus sürekli artıyor su azalıyor demek. Yani bizi her geçen gün daha zorlu günler bekliyor demek. Yani o '2071'e kadar su sıkıntısı yok' sözlerinin ne kadar büyük bir aldatma olduğunun ıspatı demek" dedi.

3. Köprü, 3. havalimanı, Kuzey Marmara Otoyolu gibi tepeden inme projeler ile İstanbul'a ihanet edildiğini söyleyen Odabaşı, "Şimdi de Kanal İstanbul rüyasının peşindesiniz. Ne pahasına? İstanbul'un suyunu, havasını, doğasını, yaban hayatını bitirme pahasına. 13 bin 400 hektar orman arazisini, 394 bin ağacı kesme pahasına, yeraltı sularına tuzlu su karıştırma, her gün tek atımla 11 ton dinamit patlatılarak aktif fay hatlarında enerji birikmesine neden olma pahasına. Su kıtlığıyla mücadele ederken Kanal İstanbul gibi, Kuzey Marmara Otoyolu gibi, 3. havalimanı gibi ve 3. köprü gibi uygulamalarla su kıtlığını nasıl körüklediğinizi göstermeye çalıştım" dedi.

2050 HEDEFLERİ

İstanbul Planlama Ajansı tarafından hazırlanan İstanbul İklim Vizyonu'nda bazı temel hedefler belirlendiğini, 2050 yılına kadar bunlara ulaşmanın planlandığını hatırlatan Odabaşı, ulaşılması planlanan belli başlı hedefleri şöyle sıraladı:

- ✔ Tüm otomobil ve taksilerin kademeli olarak elektrikli olması,
- ✔ Şehir içi ulaşımın yüzde 35'inin toplu taşıma ile gerçekleştirilmesi,
- ✔ Deniz ulaşımının yüzde 10 seviyesine çıkarılması,
- ✔ Günlük yolculukların yüzde 50'sinin yürüme ve bisiklet ile gerçekleşmesi,
- ✔ Kişi başı su tüketiminin 2040 yılına kadar yüzde 11 azaltılması,
- ✔ Su kayıp ve kaçaklarının 2030 yılına kadar yüzde 18, 2050 yılına kadar yüzde 32 azaltılması,
- ✔ Enerji tedarikinin yüzde 55'inin yenilenebilir kaynaklardan sağlanması,
- ✔ Atıklardan elde edilen çöp gazının yüzde 95'inin enerjiye çevrilmesi,
- ✔ Organik atıkların kompostlama metodu ile yüzde 100 geri dönüştürülmesi,
- ✔ İETT filosunun yüzde 100 elektrikli olması.

"MÜSİLAJ SORUNU ÇÖZÜLECEK"

Bu yıl yaşanan müsilajın 25 yıldır Marmara Denizi'ni kirletmenin bir sonucu olduğunu ifade eden Odabaşı, "Sadece İstanbul'un değil, Marmara Denizi'ne kıyısı olan tüm illerin özellikle endüstriyel atıksularının hiçbir işlemden geçmeden denize bırakılmasının sonuçlarıyla 15 gün yüzey temizliği yapılarak mı mücadele edeceğiz? Size bir kez daha öneriyoruz: Bilime kulak verin. Kanal İstanbul'da da müsilajda da İstanbul'un su havzalarına yönelen her türlü inşaat projesinde de bilime kulak verin, üç beş müteahhide değil. İSKİ, 22 farklı noktada yaklaşık 10 milyar TL bütçeyle yapmayı planladığı tesisleri tamamladığı gün İstanbul'un müsilaj sorunu çözülecek" diye konuştu.

Marmara havzasını AB standartlarına getirebilmek için 60 milyar Euro gerektiğini kaydeden Odabaşı, "Yeterli finansman sağlandığında bunun gerçekleşmesi için gereken süre ise, en az üç yıl. Biz üstümüze düşeni yapmaya hazırız. Ki İBB Başkanımız Ekrem İmamoğlu da zamanında bunu tane tane anlattı. Sayın İmamoğlu, doğru atık arıtma yöntemiyle ilgili hangi yatırım varsa yapmaya hazır olduğunu ve bunun için de paranın en son düşünülecek şey olduğunu çok net anlattı daha önce" ifadelerini kullandı.

Odabaşı, "Ben size Kadıköy'ü, yıllardır çözemediğiniz Kurbağalıdere'yi hatırlatayım. Oy alamadığınız için cezalandırdığınız Kadıköy halkının çilesi Kurbağalıdere'yi. Hiç gidip göreniniz oldu mu son halini? Şimdilerde insanlar bisiklete binip, spor yapıyorlar çevresinde. Balık tutanlar var. Hatta su samuru görüldü. Şimdi diyeceksiniz ki, Kurbağalıdere'yi biz yaptık. Haklısınız, emeğiniz var. Emeği geçen herkese teşekkür ederim. Ama madem yaptınız da o kadar balçık, o kadar iş nasıl çıktı dereden?" diye konuştu.

FİKİRTEPE'NİN HAYVANLARINA YARDIM ELİ

Kadıköy Belediyesi Veteriner İşleri Müdürlüğü, Türkiye Hayvanları Koruma Derneği ve gönüllülerin işbirliği ile kentsel dönüşüm nedeniyle yuvasız kalan Fikirtepe'deki sokak hayvanlarına yardım eli uzatıyor

● **Simge KANSU**

Kadıköy Belediyesi Veteriner İşleri Müdürlüğü, 2010 yılından beri Fikirtepe'de devam eden kentsel dönüşüm mağduru hayvanlara yardım eli uzatıyor. Belediye Türkiye Hayvanları Koruma Derneği ve gönüllülerin işbirliği ile sahipsiz sokak hayvanlarının aşılama, beslenme, kısırlaştırma, tedavi ve bakımını yapıyor. Kadıköy Belediyesi Geçici Bakım Merkezi'nde veteriner hekim olarak görev yapan Deniz Turgut, bölgedeki durumu gazetemize anlattı.

"KISIRLAŞTIRMA İŞLEMLERİNE AĞIRLIK VERİLDİ"

Kentsel dönüşümün hayvanları büyük ölçüde etkilediğini dile getiren Turgut, "Fikirtepe'de kentsel dönüşüm 2010 yılında başladı. Bu süreçte Fikirtepe bölgesinden çok sayıda köpek terk edilmiş veya bakımsız kalmış bir şekilde Geçici Bakım Merkezimize alındı. Bakımları yapıldı, kısırlaştırıldı ve sahiplendirme yoluna gidildi. Özellikle kedilerin yıkılacak alanlardan uzaklaştırılması konusunda ihbarlar geliyor. Ekiplerimiz de bu konuda sıklıkla çalışma yapıyor. Son bir yıldır ise bölgede kısırlaştırma işlemlerine ağırlık verildi. Bunun dışında Fikirtepe özelinde yapılan tüm çalışmalarımız Yerel Hayvan Koruma görevlileri ve gönüllü kişilerin çalışmaları ile gerçekleşiyor. Çalışmalarımızda birbirimize destek olma konusunda özenli davranıyoruz" ifadelerini kullandı.

"ÇALIŞMALARIMIZ SEKTEYE UĞRUYOR"

Kedilerin Fikirtepe'den toplu şekilde alınmalarını Yerel Hayvan Koruma görevlilerinin organize ettiğini dile getiren Turgut, "Bu çalışma olağanüstü çabalar ile gerçekleşmekte. Kedilerin kısırlaştırılması konusunda da kendilerine destek veriyoruz. Ayrıca Fikirtepe'de yerleşim ve yaşamın azalması neticesinde yine gönüllü kişilerden oluşan bir ekip düzenli olarak mama dağıtımı yapıyor. Bir süredir kendilerine düzenli mama desteği veriyoruz. Ancak tüm bunların yanı sıra birçok yer şantiye alanı olduğu için, bölge artık sahipsiz hayvanlara yönelik çalışma yapan ekiplerimiz ve gönüllü kişiler açısından iş güvenliği sebebiyle tehlike arz ediyor. Bu nedenle çalışmalarımız sekteye uğruyor. İçinde bulunduğumuz durumda AKUT ve benzeri arama kurtarma ekiplerinin devreye girmesi gerektiğine inanıyorum" şeklinde konuştu.

"HAYVANLAR GÖÇ EDİYOR"

Kadıköy genelinde çok fazla sahipsiz hayvan bulunduğunu söyleyen Turgut, "Fikirtepe'de bulunan hayvanların bir kısmı yaşama içgüdüsü ile kendi çabalarıyla bölge değiştiriyorlar. Daha rahat yemek bulabilecekleri bölgelere göçler gerçekleşiyor. Tüm bunları göz önüne alarak Kadıköy genelinde, Türkiye Hayvanları Koruma Derneği ve gönüllülerimizin yardımları ile Geçici Bakım Merkezi'mizde Kırpık Kulaklar adı altında yoğun bir kısırlaştırma programı başlatıldı. Veteriner ekiplerimiz Kadıköy Belediyesi Çağrı Merkezi'nden gelen şikayetlere 08:00 ile 19:00 saatleri arasında destek vermektedir. Ayrıca Merdivenköy'de bulunan rehabilitasyon merkezimiz de haftanın 5 günü açık" dedi.

PARK imzaları teslim edildi

Hasanpaşa'daki İETT garajının yeşil alan yapılması için yürütülen kampanyada ulaşılan 15 bin imza İBB'ye teslim edildi

● **Gökçe UYGUN**

Yıllar önce topladıkları imzalar ile çöküntü durumdaki Hasanpaşa Gazhanesi'ni yıkılmaktan kurtarılmasına vesile olan Gazhane Çevre Gönüllüleri'nin (GÇG) mahalledeki İETT garajı alanının yeşil alan/park olması için yürüttükleri imza kampanyası sonuçlandı. Üç aya yakın sürede ve pandemi koşullarında yaklaşık 15 bin imza toplandı. GÇG'den Kubilay Önal ve Nilgün Canatar, hem change.org'daki imzaları hem de ıslak imzaları, İstanbul Büyükşehir Belediyesi İmar ve Şehircilik Daire Başkanı Gürkan Akgün'e teslim etti.

Hasanpaşa Mahallesi ve çevresinde yaşayan nüfusun ihtiyacını karşılayacak yeşil alan bulunmadığını anımsatan GÇG, "Sağlıklı yaşam standartlarına göre kişi başına minimum 10 metrekare yeşil alan düşmesi gerekiyor. Buna karşın mahallede kişi başına 1 metrekare bile yeşil alan düşmüyor. Mülkiyeti İBB'ye ait olan ve fiilen İETT otobüsleri garaj alanı olarak kullanılan, Hasanpaşa Mahallesi, 444 ada, 1 parselin yaklaşık 10.000 metrekare yüzölçümü bulunuyor. İstanbul Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu bu bölgeye ait onayladığı vaziyet planında, 444 ada, 1 parselin (İETT Garajı) yeşil alan olması kararını almıştır. Kamu parseli olması nedeniyle kamulaştırma yükü de oluşturmayacak bu alanın 'park ve çocuk oyun alanı' olarak çevrede yaşayan halka kazandırılmasını kamu yararı açısından önemle talep ediyoruz" diyor.

Sorunların gölgesinde Öğretmenler Günü

Öğretmenler Günü, Kadıköy'de kutlandı

24 Kasım Öğretmenler Günü dolayısıyla Kadıköy İskele Meydanı Atatürk Anıtı önünde çelenk sunma töreni gerçekleşti. Törene, Kadıköy Belediyesi adına Başkan Yardımcısı Ediz Zeyrek, Kadıköy İlçe Milli Eğitim Müdürü Sadık Aslan, siyasi parti temsilcileri ve Kadıköylüler katıldı. Saygı duruşunda bulunulmasının ve İstiklal Marşı'nın okunmasının ardından çelenk sunma törenine geçildi. 24 Kasım Öğretmenler Günü kutlamaları kapsamında Erenköy Kız Anadolu Lisesi'nde de bir tören düzenlendi. Törende, Kadıköy Kaymakamı Mustafa Özarslan ve İlçe Milli Eğitim Müdürü Sadık Aslan kürsüden kutlama mesajlarını paylaştı. Ardından öğrenciler sahnede Atatürk'ün sevdiği şarkıları seslendirdi.

KAYIP İLANLARI

İşyerimize ait JH20051584 seri no'lu yazarkasa pos cihazı ruhsatı kayıptır. Hükümsüzdür.

YASİN DEMİR

Boğaziçi Üniversitesi öğrenci kartımı kaybettim. Hükümsüzdür.

Zülhec ASİLKAN

Kadıköy Belediyesi'nden almış olduğumuz işyerimize ait çalışma ruhsatı kaybolmuştur. Hükümsüzdür.

MASS DİREKT TANITIM HALKLA İLİŞKİLER TURİZM VE REKLAM TİC. A.Ş

İstanbul Üniversitesi öğrenci kimliğimi kaybettim. Hükümsüzdür.

Dilvin YILMAZ

Yurdun dört bir yanında 24 Kasım'da Öğretmenler Günü kutlandı. Öğretmenler Günü vesilesiyle öğretmenlerin sesine kulak verdik; yaşadıkları sorunları ve talepleri sayfamıza taşıdık

● **Seyhan KALKAN VAYİÇ**

Her yıl olduğu gibi bu yıl da 24 Kasım Öğretmenler Günü yurdun dört bir yanında çeşitli etkinliklerle kutlandı. Çocuklar ellerinde çiçekler ile öğretmenlerine olan sevgilerini gösterdi. Ama öğretmenler, pandeminin gölgesinde okullarda eğitim vermeye, gün geçtikçe derinleşen ekonomik sorunlarla ve bu sorunların neden olduğu psikolojik durumlarla baş etmek zorunda kalmaya devam ediyor.

Atanamadığı için farklı iş kollarında çalışmak zorunda kalıp hayatını kaybeden, ücretli ve sözleşmeli öğretmenlik uygulamasıyla birçok haktan yararlanmayan, Kanun Hükmünde Kararnameler (KHK) ile işinden olan öğretmenler... 24 Kasım Öğretmenler Günü vesilesiyle öğretmenlerin yaşadığı sorunları, sıkıntıları ve talepleri dinledik.

Nüket Karadeniz

"EK GELİR YOLLARINI ARARDIM"

Öğretmenlik hayatına 1994 yılında Samsun'da başlayan, 2010 yılında Kadıköy Anadolu Lisesi'nden emekli olan İngilizce kimya öğretmeni Nüket Karadeniz, "Mesleğimiz hiçbir zaman gerçek değeri görmedi. Maddi ve manevi anlamda karşılığı verilmedi. Hakkı verilmeyen bir eğitim kadrosu var. Ne yazık ki her şey daha da kötüye gidiyor. Ailemden kalan bir evim var. Kızım ile birlikte yaşıyorum. Kızım da çalışıyor. Emekli maaşı ile geçinen birisi olsaydım sanırım matematik hesabının içinden çıkamazdım. Maaşı nereye yetirebileceğimi bilemezdim. Ek gelir yollarını arardım. Başka işler yapmam gerekirdi. Emekli maaşı ile geçinemeyen, çocuklarının desteği ile yaşayan, ders vererek ikinci bir işi yapan arkadaşlarım var. Emekli olmak için çalışan arkadaşlarımız da var. Çünkü maaş düşüyor." diyerek öğretmenlerin içinde bulunduğu tabloya dikkati çekiyor.

"Ekonomik sıkıntılar, sıkıntıların getirdiği kaygı ve endişe ortamında öğretmenler nasıl verimli çalışsın" diyen Nüket Karadeniz, "Öğretmen sevgi dolu bakışları ile karşısındakini kucaklayan, temas edendir. Ama sevgi dolu bakışların yerini kaygı ve endişe aldı. Öğretmenliğin sevilerek yapılması gerekiyor. Çok değerli. İnsan kazanıyorsunuz. Öğretmen sürekli okumalı. Ama kitap alamıyor. Ne çalışırken ne de emekli iken mutlu olduğunu göremiyoruz. Acı bir tablo ile karşı karşıyayız" dedi.

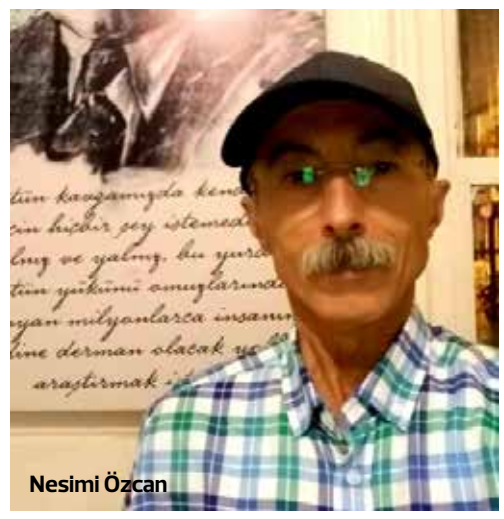

Nesimi Özcan

"SINIFLAR KALABALIK..."

Ataşehir Halil Atamavcı İlkokulu'nda sınıf öğretmeni olan Nesimi Özcan, pandemi koşullarında okullarda yüz yüze eğitimde sorunlarla karşı karşıya kaldıklarını, merkezi yerlerden örneğin Kadıköy'den uzak semt ve mahallelere gidildikçe sınıf mevcutlarının arttığını ve sorunların derinleştiğini söyledi.

Sınıfların kalabalıklığı, havalandırma sisteminin yokluğu ve hizmetli personelin yetersizliği üzerinde duran Özcan, "Pandemi koşullarına uygun tuvalet ve lavaboların artırılmaması, tuvalet ve lavabolarda yeterli temizlik malzemelerinin bulundurulmaması, derslik sayılarının artırılamaması, okullarda hiçbir sağlık görevlisinin olmaması, öğrencilerin okula girişte ateşlerinin ölçülememesi, pandemiden korunmak için hiçbir eğitimin verilmemesi, sağlıklı maskelerin kullanılmaması, fiziki mesafelerin korunamaması. Velilerimizin de bu konularda yeterli bilince sahip olmaması da sorunları derinleştirmektedir" dedi.

"SINIFTAN UZAK KALDIM"

Maltepe Gülensu İlkokulu'nda sınıf öğretmeni iken 7 Şubat 2017 yılında çıkarılan Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile 15

Sema Uçar

yıllık öğretmenlik mesleğini bırakmak zorunda kalan Sema Uçar, yaşadıklarını şöyle anlatıyor: "Sorgusuz sualsiz bir gecede işimden alındım. Bir gün önce sınıfa giriyorsunuz, dersi yapıyorsunuz. Ertesi gün için öğrencilerinize ödev veriyorsunuz. Akşam uyumadan önce yapacaklarınızı planlıyorsunuz. Gece uykuya dalmadan önce sosyal medyaya yeni KHK'nın yayınlandığı bilgisi düşüyor. Listede kendi adınızı görüyorsunuz. Bir anda düşündüğünüz ve planladığınız hiçbir şeyin ertesi gün gerçekleşmeyeceğini düşünüyorsunuz. Çok sarsıcı oldu. Beş yıldır çocuklarla yüz yüze sınıf ortamında değilim. Ama öğrencilerim ve velilerim ile iletişim halindeyim. "

Olağanüstü Hal (OHAL) İşlemleri İnceleme Komisyonu'na bireysel olarak başvuru yaptığını dile getiren Sema Uçar, "Beş yıldır başvurum komisyonda beklemede. 'Red ya da iade edildiniz' diye hiçbir şekilde açıklama yok. Binlerce kamu emekçisi bu durumla karşı karşıya kaldı. Hakkımızı aramak için Kamu Emekçileri Sendikası Konfederasyonu (KESK) çatısı altında toplandık. Hakkımızı aramak için oturma eylemleri yaptık. Beni iyi hissettiren yaptığım hiçbir şeyin yanlış olmadığına inanmam ve haklı olduğumu bilmem. Bu his ile bu süreci daha kolay göğüslüyorum" diyor.

"İŞE DEĞİL OKULA GİDİYORUM"

Uçar, "Diplomalarımız iptal edildi. Hiçbir şekilde özel okullarda, etüt merkezlerinde çalışamıyoruz. Pasaportlarımız iptal edildi. Ekonomik olarak sendikanın dayanışma süreci var. Hala devam ediyor. Güvencesiz bir şekilde günlük işler bularak yaşamımızı sürdürmeye çalışıyoruz. Şu an özel ders veriyorum. Geçimimi o şekilde sağlıyorum. Öğretmen, 'işe gidiyorum demez okula gidiyorum' der. Bu meslek sevilmeden yapılmaz. O yüzden bu mesleği severek yapan insanlar bu mesleğe gönül vermişlerdir. Ataması yapılmayan öğretmenlerin atamasının yapılmasını, KHK ile işleri ellerinden alınan öğretmenlerin okullarına geri dönmesini istiyorum; eşit işe eşit ücret talep ediyorum" diye konuştu.

ÇYDD Kadıköy Şubesi yeni yerine taşındı

Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği Kadıköy Şubesi, çocukların ve yetişkinlerin sosyal ve kültürel gelişimine katkı sağlayan çalışmalarıyla bilinen Etkinlik Merkezi'ni Yenisahra'dan Kazasker'e taşıdı

● **Emre CAKA**

Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği (ÇYDD) Kadıköy Şubesi, 20 Kasım Cumartesi günü Kazasker'deki yeni etkinlik merkezinin açılışını yaptı. ÇYDD genel merkezinden birçok ismin de katıldığı açılışta konuşan şube yöneticileri ve gönüllü destekçileri, merkezin büyüyerek devam etmesi için ellerinden geleni yapacaklarını, çağdaş, özgür, lâik, soru sorabilen bir gençlik yaratmanın mücadelesini sonuna kadar vereceklerini söylediler.

ÇOCUKLAR DA AÇILIŞTA

Açılışa çocuklar da katıldı ve yeni etkinlik merkezlerini dolaştı. Yeni merkezde derslerine devam edecekleri için mutlu olduğunu belirten çocuklar, açılışın ardından drama dersi ile günü geçirdi.

HER GÜN AÇIK OLACAK

Kadıköy Çağdaş Etkinlik Merkezi'nde ilkokul, ortaokul ve lise öğrencileri ile yetişkinlerin kişisel gelişimlerine katkıda bulunmak amacıyla sosyal ve kültürel etkinlikler ve destek çalışmaları sürdürülecek.

Çocukların kitap okuyacakları, soru sorabilecekleri, ders desteği alabilecekleri merkezde, yine çocuklara drama, müzik, dans, satranç, kodlamaca, resim, spor, folklor gibi eğitimler de verilecek.

YETİŞKİNLERE DE VERİLECEK

Yetişkinler için el becerileri çalışmaları, kişisel gelişim eğitimleri ve söyleşiler yapılacak. Kadıköy Etkinlik Merkezi'ndeki etkinliklerden sosyal, kültürel ve ekonomik olarak desteklenmesi gereken çocuklar ile yetişkinler ücretsiz olarak yararlanabilecek.

Etkinlik merkezindeki çalışmaları üyeler ve burslu üniversite öğrencileri, gönüllü olarak, ücret almadan sürdürecek.

Edebiyat Hayatından Hatırlamalar– 140

Usta yazar ve şairlerin eserlerinden küçük alıntılara yer verdiğimiz "Edebiyat Hayatından Hatırlamalar" köşesi bu hafta Emma Goldman ile devam ediyor.

Hazırlayan: Semra ÇELEBİ

EMMA GOLDMAN (1869–1940)

Evlilik, özgür aşk, cinsellik gibi konuları politikleştirerek 19. yüzyılın sonlarında tartışmaya açan Emma Goldman ya da herkesin bildiği adıyla 'Kızıl Emma', 27 Haziran 1869'da, Litvanya'da Yahudi bir ailenin kızı olarak doğdu. Emma 13 yaşındayken ailesiyle St. Petersburg'a taşındı ve okulu bırakıp fabrikada çalışmak zorunda kaldı. 15 yaşlarına geldiğinde babası onu evlendirmek istedi. Emma babasına karşı çıktı ve evlenmedi. 17 yaşındayken kız kardeşiyle birlikte ABD'ye göç etti. 1886'daki Haymarket İsyanı neticesinde dört anarşistin asılması Emma'nın anarşizme olan inancını arttırdı. 1887'de evlendi, ancak anarşist harekete katılıp evliliğini sürdürmemeye karar verdi. Daha sonraları ABD'deki anarşist hareketin öncülerinden Alexander Berkman'la tanışıp onunla beraber yaşamaya başladı. Emma Goldman tekrar tekrar tutuklandı. İşçileri, "İş isteyin. Eğer iş vermezlerse, ekmek isteyin. Eğer ekmek vermezlerse, ekmeğinizi alın." sözleriyle otoriteye karşı kışkırttığı gerekçesi, tutuklanma nedenlerinden biri oldu. Bir keresinde tutuklanma nedeni, dağıttığı doğum kontrolü hakkında bilgilendirici dökümanlardı. Başka bir sefer de Berkman ile birlikte "Zorunlu Askerliğe Hayır" isimli kurdukları birlik ve Birinci Dünya Savaşına karşı düzenledikleri gösteriler nedeniyle tutuklandılar. İki yıl hapiste kaldılar. Sonra, Amerikan vatandaşlığından çıkarılarak Rusya'ya sürüldüler. Emma Goldman 1931'de "Hayatımı Yaşarken" isimli otobiyografisini yayımladı. 1936'da İspanya İç Savaşı'nın başlamasından kısa bir süre önce Berkman intihar etti. Emma Goldman ise aynı yıl, 67 yaşında, faşizme karşı savaşmak için İspanya'ya gitti. Emma Goldman hayatının sonuna kadar anarşist ve feminist düşüncelerinden vazgeçmedi. 1940 yılında öldü ve Haymarket İsyanında ölenlerin yakınına gömüldü.

Emma Goldman'ın Türkçe'de çıkan "Hayatımı Yaşarken" (1931) kitabının yanı sıra Anarşizm ve Diğer Makaleler (1910), Modern Dramanın Toplumsal Önemi (1914) ve Rusya'daki Hayal Kırıklığım (1923) başlıklı kitapları vardır.

Biz de bu hafta sizlerle Agora Kitaplığı'nın Feminist Kitaplık serisinin ilk kitabı olan ve Goldman'ın çeşitli yazılarından ve konuşmalarından oluşan ***"Dans Edemeyeceksem Bu Benim Devrimim Değildir"*** adlı derleme kitabından bazı bölümler paylaşıyoruz.

BİR ANARŞİSTİN HAYATA BAKIŞI

(…)

Hayat, doğal olarak, kendisini farklı yaşlarda farklı şekillerde sunar. Ben de sekiz yaşımdan on iki yaşıma kadar Judith olmayı hayal ediyordum. Halkımın, Yahudilerin çektikleri acıların intikamını almayı, Holofernos'un kellesini uçurmayı arzuluyordum. On dört yaşındayken doktor olmayı istedim; böylece sevdiklerime yardım edebilecektim. On beşime geldiğimde karşılıksız bir aşka tutuldum ve bunun acısıyla bir ton sirke içerek romantik yoldan intihar etmeyi düşledim. Aşkımdan intihar etmenin beni mezarımda uçuk ve ilginç, solgun ve şiirsel göstereceğini düşünmüştüm; ama on altıma geldiğimde daha görkemli bir ölümde karar kıldım. Ölene kadar dans edecektim.

Ardından Amerika'ya geldim. Devasa fabrikaları olan Amerika'ya. 2,5 dolar haftalıkla günde on saat bir dikiş makinesinin pedalına bastığım Amerika'ya. Daha sonraysa beni ben yapan, hayatımın en önemli olayı gerçekleşti; 1887'deki Chicago trajedisi. Asil ruhlu erkeklerden beş tanesinin, Illionis eyaletinde yasal olarak katledilmeleri.

O cesur insanlar, Amerika'nın tanınmış anarşistleriydi; 11 Kasım 1887'de Albert Persons, Spies, Fischer, Engel ve Lingg'e kanun yoluyla suikast düzenlendi. Cesur genç Lingg, diğer üç yoldaşı idam edilirken, cellatlarını atlatıp kendi elleriyle ölmeyi tercih etti; Neebe, Fielden ve Schwab ise hapse tıkıldılar. Chicago şehitlerinin ölümü, benim manevi doğumumdu: Onların ömür boyu yüksek tuttukları idealleri, bütün hayatımın itici gücü oldu.

(…)

Emma Goldman ve Alexander Berkman

Bugün dünyada ne özgürlük var, ne de güvenlik: Zengin olsun, yoksul olsun, toplumsal statüsü yüksek ya da alçak olsun, hiçbir insan, dünya üzerinde tek bir köle kalmayana dek güvende değildir. Beşikten mezara kadar hiç kimse, onu cezalandıracak, hapse tıkacak ya da yaşama hakkını elinden alacak, var oluşunun koşullarını kendisine dayatacak gücü elinde bulunduran bir başkasının emirleri, kaprisleri ya da isteklerine boyun eğmek zorunda olduğu sürece güvende ve emniyette olamaz.

(Sayfa 2-4)

EVLİLİK VE AŞK

Evlilikle aşk hakkındaki yaygın kanı, ikisinin birbiriyle eşanlamlı olduğu, benzer güdülerden kaynaklandığı ve aynı insani ihtiyaçları karşıladığı şeklindedir. Oysa çoğu yaygın kanı gibi bu düşünce de fiili olgulardan ziyade hurafeye dayanmaktadır. Evlilikle aşkın ortak paydası yoktur, ikisi birbirine kutuplar kadar uzaktır; aslında birbirlerine taban tabana zıt olgulardır. Hiç kuşkusuz bazı evlilikler aşkın meyvesidir. Yine de bunun sebebi, aşkın kendisini sadece evlilikte göstermesi değil, toplumun benimsediği gelenekten tamamen kendini kurtarabilecek durumda olmamasıdır.

Bugünlerde evliliğe hiç değer vermeyen, hatta onu saçmalık olarak gören çok sayıda erkek ve kadın bulunmaktadır; bu insanlar, kamuoyunun hatırına evliliğe razı gelmektedirler. Her ne kadar evliliklerin aşka dayandığı ve bazı aşkların da evlilik boyunca sürdüğü doğru olsa bile, iddia ediyorum ki bu bağın devam etmesinde evliliğin en ufak bir payı yoktur.

(…)

Evlilik, öncelikle bir ekonomik düzenleme, bir sigorta anlaşmasıdır. Sıradan bir hayat sigortasından tek farkı, herhangi bir poliçeden daha bağlayıcı oluşu ve daha fazla titizlik getirmesidir. Başka türlü yatırımlara kıyasla geri dönüşü, getirisi, ciddi derecede cüzi kalır. Sigorta poliçesi ödemeleri – istendiğinde artık ödememe koşulu geçerli olmakla birlikte- lira ve kuruş olarak yapılır. Oysa evlilikte, ikramiyesi sadece koca olduğu halde kadın bunun karşılığını kendi adı, özel hayatı, özsaygısı ve 'ölüm onları ayırıncaya kadar' fiilen bütün ömrüyle öder.

(…)

Kadının ikinci kalite olduğunu söyleyecek olursanız, bunu malzemenin kalitesinden bilmek gerekir. Her halükarda, kadının bir ruhu yoktur – kadına dair bilinecek ne vardır ki? Bununla birlikte, bir kadının ne kadar az ruhu olursa kocası için o kadar kıymetli bir eş olur, kendisini kocasının içinde kaybetmeye o denli daha hazırdır. Evlilik kurumunu görünürde sağlam, uzun ömürlü yapan şey, işte bu erkek egemenliğine kölece boyun eğiştir. Ancak bugün artık kadın kendisini buluyor; efendisinin lütfundan bağımsız, özgür varoluşunun farkına varıyor.

(…)

Kuşkusuz hala aşkı paranın üzerinde tutan insanlar vardır. Ekonomik zorunluluğun kendi yağıyla kavrulmaya zorladığı sınıf için bu bilhassa doğrudur. Kadının konumundaki, güçlü bir etkenle şekillendirilmiş, muazzam bir değişimdir; kadının endüstri arenasına girişinden sonraki kısa zaman dilimini düşünürsek, bu değişim aslında çarpıcı bir fenomendir. 6 milyon kadın emekçi; sömürülürken, soyulurken, greve giderken, hatta açlığa talim ederken erkeklerle aynı haklara sahip olan 6 milyon kadın. Başka bir emriniz, efendim?

(…)

Kadın kendi konumunun geçici işçilik olduğunu kabul eder, ilk fırsatta kovulacağının farkındadır. İşte bu yüzden kadınları örgütlemek, erkekleri örgütlemekten daha zordur. "Neden sendikaya katılayım ki? Nasıl olsa evlenip yuva kuracağım." Zaten bebeklikten beri ona gözlerini hep bu hedefe dikmesi öğretilmemiş miydi? Kadın çok geçmeden evin, fabrika kadar geniş olmasa da, daha sağlam bir kapı ve parmaklıklara sahip bir hapishane olduğunu öğrenir. Evin öyle bir sadık bekçisi vardır ki, kimse ondan kaçamaz. İşin en trajik yanı, ev, onu ücretli kölelikten kurtarmaz, sadece işlerini artırır.

Emma Goldman bir mitingde konuşurken...

(…)

Benim burada kanıtlamak istediğim, evliliğin kadına ancak kocasının lütfuyla bir yuva temin ettiğidir. Kadın kocasının evine yerleşir, yıllar geçer, ta ki hayatı ve insan ilişkileri, etrafını kuşatanlar kadar düz, dar ve sıkıcı hale gelene kadar. Dırdırcı, dar kafalı, kavgacı, dedikoducu, katlanılmaz olana dek bu böyle gider, bu tavırlarıyla kocasını da evden uzaklaştırır. Kadın istese de gidemez; gidecek yeri yoktur. Üstelik, evlilik hayatının bütün melekelerinden feragat ettiği kısa bir bölümü bile, sıradan kadını dış dünyaya karşı kesinlikle aciz bırakır. Kadın, görünüşü pervasız, hareketleri sakarlaşmış, kararlarında bağımlı, muhakemelerinde korkak, erkeklerin nefret edip hor gördüğü bir yük ve baş belası haline gelir. Hayata katlanmak için ne harikulade esin veren bir atmosfer, öyle değil mi?

(…)

Aşk, bütün hayatın en güçlü ve en derin esası, umudun, neşenin, esrikliğin müjdecisi; aşk, bütün kanunlara, anlaşmalara meydan okuyan; aşk, insan kaderinin en özgür, en güçlü kalıbı; böylesi her şeyi zorlayan bir güç nasıl olur da zavallı minik Devlet ve Kilise çocuğuyla, evlilikle eş anlamlı anılır?

(…)

Aşk himaye istemez; kendi kendisinin hamisidir. Aşkın hayat verdiği hiçbir çocuk yoktur ki, yalnızlık, açlık ve şefkat ihtiyacını çeksin. Bunun doğru olduğunu biliyorum. Âşık oldukları erkeklerden çocuk yaparak özgürce anne olmuş kadınlar tanıyorum. Evlilikler içinde pek az çocuk, bakımın ve korunmanın tadını çıkarır; kendini adamış özgür annelik, vermeye kadirdir.

(…)

İnsanlığın bugünkü cüce halinde aşk çoğu insana yabancı geliyor. Aşk yanlış anlaşılmıştır ve ondan her şartta sakınılır; aşk nadiren kök salar, onun için de nihayetinde solar ve ölür. Aşkın narin lifleri, günlük koşuşturmanın gerilimini ve şiddetini kaldırmaz. Aşkın ruhu, toplumsal dokumuzun kaba örgüsüne kendini uydurmayacak kadar karmaşıktır. Aşk, kendisine ihtiyacı olan, henüz o duygusunu zirvesine erişememişlerle birlikte ağlayıp sızlıyor ve acı çekiyor.

(Sayfa 21-33)

KISKANÇLIK: "YEŞİL GÖZLÜ CANAVAR"

(…)

Meselenin grotesk yönü, erkeklerle kadınların genellikle, gerçekte fazla ilgi duymadıkları kişilerden dolayı şiddetli kıskançlık krizlerine kapılmalarıdır. Yani, bu 'korkunç yanlışlığa' karşı feryadı basmalarının asıl sebebi, öfkeyle donatılmış aşkları değil, öfkeyle sarılmış kibirleri ve imrenme duygularıdır. Bir kadının o anda şüphelenmekte olduğu ve casus gibi takip ettiği erkeği daha önce hiç sevmemiş olması muhtemeldir. O kadının daha önce aşkını korumak adına kılını bile kıpırdatmamış olması da muhtemeldir. Fakat ne zaman ki bir rakip ortaya çıkar, kadın, hiçbir şekilde adice veya zalimce görmediği şeyi savunmak adına hemen cinsel mülküne değer vermeye başlar.

Anlaşılıyor ki, kıskançlık aşkın meyvesi değildir. Aslında kıskançlık vakalarının çoğunu derinlemesine araştırmak mümkün olabilseydi, büyük aşkı daha az tatmış insanların kıskançlıklarının aynı ölçüde şiddetli ve alçakça olmaya meylettiğini gözleme ihtimalimiz çok yüksek olurdu. İç uyumla ve bir olma duygusuyla birbirine bağlı iki insan, ikisinden biri dışsal cazibelere kapılır diye karşılıklı güvenlerini tamir etme korkusu duymayacakları gibi, ilişkileri yersiz bir husumet duygusundan dolayı da son bulmaz.

(…)

Kıskançlığın kabalığına karşı kuvvetli bir kalkan, erkek ile kadının tek bir beden ve tek bir ruh olmamalarıdır. Erkek ile kadın, farklı mizaçlara, duygulara ve eğilimlere sahip iki ayrı insandır. İkisi de kendi fikirleri ve tutumlarıyla hareket eden, kendi çapında küçük birer kozmostur. Eğer iki ayrı dünya özgürlük ve eşitlik içerisinde birbiriyle buluşursa, bu muhteşem ve şiirsel bir haldir. Bu birleşme kısacık sürse bile kıymetlidir. Fakat iki ayrı dünya, güzellikleri ve rahiyaları ellerinden alınmış olarak bir arada durmaya zorlanırsa, geriye ölü yapraklardan başka hiçbir şey kalmaz. Bu apaçık gerçeği kavramayı başarmış olan herkes, kıskançlığa boyun eğmeyecek ve kıskançlığın Domakles'in kılıcı gibi başının üstünde sallanmasına müsaade etmeyecektir.

(Sayfa 40-43)

"Benim Hayatım Benim Bedenim"

● **Leyla ALP**

"Ben kadınların bir kadın bedenine sahip olduğu için cezalandırılmadığı bir gelecek istiyorum" diyen Amerikalı yazar Marge Piercy'in "Benim Hayatım Benim Bedenim" kitabında yer alan deneme, şiir ve anıları toplumsal cinsiyet eşitsizliğine başkaldırı özelliği taşıyor

"İlk ne zaman feminist oldum? Muhtemelen ergenlik dönemime, ailemde ve çevremde gördüğüm şeyler üzerine kafa yormaya başladığım günlere denk geliyor"

Feminist, anarşist ve sosyalist yazar Marge Piercy'nin "Benim Hayatım Benim Bedenim" isimli kitabı bu sözlerle başlıyor. Elif Zeynep Yıldırım çevirisiyle Düşbaz Kitaplar tarafından okurla buluşturulan kitapta Piercy'nin denemeleri, şiirleri, anıları yer alıyor. Kitapta da yazdığı gibi standart rollerden hiçbirine uymayan Marge Piercy, 31 Mart 1936 tarihinde Yahudi bir ailenin kızı olarak Michigan, Detroit'te doğmuş. İşçi sınıfı mahallelerinden birinde büyüyen yazar, Michigan Üniversitesi'nde öğrenim görmüş.

1950'li yılların Amerika'sında cinsiyetçiliğe, ırk ayrımına karşı mücadele eden cüretkâr isimlerden biri olan Piercy on yedi romanın yanı sıra öyküleri ve şiirleriyle de tanınan önemli bir edebiyatçı ve aktivist. Daha önce Örülü Hayatlar, Zamanın Kıyısındaki Kadın ve Küçük Değişimler kitapları Türkçeye çevrilen Piercy "Benim Hayatım Benim Bedenim" kitabında kendi deneyim ve anılarını deneme, öykü, söyleşi, şiir formatında anlatıyor.

Çok okuması, sınıf bilincine sahip olmasına rağmen ekonomik bağımsızlığı olmadığı için babasına boyun eğmek zorunda kalan annesi yazarın kadın- erkek ilişkileri, kadın konusunda kafa yormaya başlamasının ilk nedeni olmuş. "On üç ile on beş yaşları arasındaki dönemde ekonominin, her türlü bağımsızlığın onun üzerine inşa edilmesi gereken bir temel olduğu gerçeği benim için artık çok açıktı. Eğer kendi hayatımı kazanamazsam ben de en az annem kadar sefil olacaktım. Eğer beni desteklemesi için bir erkeğe bel bağlarsam bu, beni onun esiri yapacaktı."

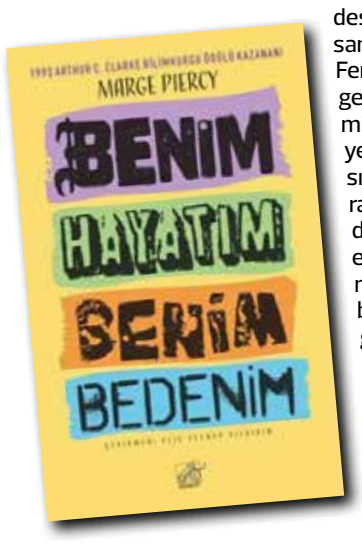

Feminist olmasını çocukluğuna ve ilk gençliğine bağlayan yazar bu dönemi şöyle özetliyor: "Çocukluğumu ve yetişkinliğimi, erkeklerle kadınlar arasında sürüp giden büyük savaş, etrafımda tanık olduğum ve yaşamımda kesinlikle yer vermek istemediğim eşitsizlikler üzerinde uzun uzun düşünerek geçirdim. Kaygılarımı ifade edebileceğim hiçbir sözcük, gözlemlediğim şeyler hakkındaki düşüncelerimi oturtabileceğim hiçbir politik çerçeve yoktu"

Piercy'in bu tek başınalığı, kaygısını ifade edecek sözcük bulamaması 22 yaşında Simone De Beauvoir'in İkinci Cinsiyet kitabını okuyana kadar sürer: "Bu muhteşem kitap evliliğimi sona erdirmem ve yaptığım seçimler üzerinde tekrar düşünmem için bana itici güç sağladı. Yıllardır düşündüğüm ama toplumun çılgınca bulduğu fikirlerimi tanımlayabileceğim ve devam ettirebileceğim bir kelime dağarcığına sahip olmuştum. Sonuçta çılgın falan değildim ben. Artık ne olduğumu biliyordum: Ben bir feministtim."

"Benim Hayatım Benim Bedenim" kitabında sadece kadınların yaşadığı ayrımcılık yer almıyor. Yazarın hayatı gibi yazdığı metinler de hem çeşitli hem de şaşırtıcı. Başkanlık seçimlerinden, kitle iletişim araçlarına, sansürden yoksulluğa pek çok konu yazarın metinlerinde farklı ve sarsıcı bir tarzda işlenmiş.

Dert edindiği, en çok kalem oynattığı konu elbette kadınlar ve sistemin ayrımcılık uyguladığı insanlar olan Piercy, feminist ütopyalara ve sınıf rollerine ilişkin şöyle kritik bir soru ile sarsıyor: "Eşitliği kim istiyor? Ona sahip olmayanlar!"

" En düşük ücretli işlerde biz çalışırız. Çocuklarımızla birlikte evsiz barınaklarına ve kadın sığınma evlerine sığışırız. Yoksul ihtiyarların en önemli bölümünü biz oluştururuz. Yoksulluğun dişileştirilmesinden bahsederiz ama aslında bu ifadenin ardında ısınma giderlerine para ödemekle karnını doyurmak arasında bir seçim yapıp çocukları sabah kahvaltılarında üzerine süt dökemeseler bile mısır gevreği yiyebilsinler diye dişlerini ihmal edip eğer alacak paraları varsa aspirin çiğneyerek haftanın sonunu getirmeye çalışan milyonlarca ev kadını saklanmaktadır."

Kadınların her zaman en altta, en düşük ücretle çalışanlar olduklarının altını kalın kalın çizen yazar kadınlar için nasıl bir gelecek istediğini ise şu sözlerle anlatıyor: "Ben kadınların bir kadın bedenine sahip olduğu için cezalandırılmadığı, kendilerine ait —tinsel, düşünsel, romantik, cinsel ve yaratıcı— maceralarda, bağımsız birer öncü olarak görüldüğü bir gelecek istiyorum."

İstanbul'da bir ilk:

Çocuk hakları festivali

İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB), Dünya Çocuk Hakları Günü için tarihinde ilk kez festival düzenledi. Üç gün boyunca süren festival Kadıköy'deki Müze Gazhane'de gerçekleşti

● **Fırat FISTIK**

İBB tarihinde ilk kez 20 Kasım Çocuk Hakları Günü'ne özel bir festival düzenlendi. Müze Gazhane'de gerçekleşen festevalde düzenlenen atölyelerle çocuk haklarına dikkat çekildi.

İBB Şehir Tiyatroları, farklı disiplinlerde, özel temalı atölyeler hazırlarken çocukların katılım hakkı festivalin ana gövdesini oluşturdu. 19 Kasım Cuma günü çocuk katılımı üzerine Nagehan Erbaşı Öğdüm'ün düzenlediği atölye yapılırken, Necibe Bozkurt'un kolaylaştırıcılığında oyunlar oynandı, çocuklarla birlikte şarkılar söylendi. Gülbahar Pay'ın düzenlediği diğer etkinlikte ise yaratıcı drama disipliniyle çocuk hakları temalı bir eserden yola çıkılarak canlandırmalar yapıldı, haklar konusunda farkındalık yaratılmaya çalışıldı.

20 Kasım Cumartesi günü Seran Demiral ve Gülbahar Pay'ın katılımıyla "Yaşamak Kimin Hakkı?" başlığıyla bir atölye yapılırken, yine aynı gün müzikli çizim atölyesi ve yetişkinlere yönelik "Mutlu Aile Mutlu Çocuk" atölyesi gerçekleştirildi. Son gün ise bir öykü çalışması yapılırken Özge Midilli ve Ertan Kılıç'ın yazdığı Rüya oyunu ile festival sonlandı.

"ÖNCELİKLE KATILIM TEMEL ALINDI"

Şehir Tiyatroları Kurumsal Gelişim Ar-Ge Birim sorumlusu Sosyolog Gülbahar Pay, Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin dünya üzerinde en fazla ülke tarafından imzalanan sözleşme olduğunu söylerken festivalin oluşum sürecini şöyle anlattı: "Sözleşmenin uygulanmasında, korunmasında, çocuğa katkı sunmada hükümetlere ve yerel yönetimlere büyük bir rol düşüyor. Biz de yerel yönetim olarak, İBB olarak neler yapabiliriz diye düşündük. Öncelikle katılımı temel alan çocuk iletişim kutularını hayata geçirdik. Tüm sahnelerimize özel iletişim kutuları tasarladık. Kutuların yanına da onlara özel kartlar tasarladık. Çocukların tiyatroya dair fikirleri neler, neler görmek isterler bunları bizimle paylaşsınlar istedik."

Gülbahar Pay

Festivalin de bu çaba sonucu ortaya çıktığını söyleyen Pay, "Bu kapsamda üç gün boyunca farklı yaş gruplarına yönelik çeşitli atölyeler kurguladık. Sadece çocuklarla değil, yetişkinlerle bu konuyu çalışmak ayrı bir önem arz ediyor. Çünkü aslında yetişkinlere büyük sorumluluk düşüyor. Çocuk kendi haklarını bilebilir ama yetişkin o hakları ihlal ettikten sonra pek bir anlamı kalmıyor. Farklı disiplinlerde, yaratıcı drama, felsefe, müzik, çizim, yaratıcı yazma gibi farklı farklı disiplinlerde atölyeler düzenledik" diye konuştu.

Mert Şenel'den *Özgürlük Parkı'na şarkı*

Sanatçı Mert Şenel, "Özgürlük Parkı" şarkısı için, bir çok anısının bulunduğu Özgürlük Parkı ve Caddebostan sahilinde klip çekti

● **Simge KANSU**

Mert Şenel'in yepyeni şarkısı "Özgürlük Parkı" Sony Music etiketiyle yayımlandı. Şarkı, sanatçının birçok anısında rol alan, aynı zamanda Kadıköy'ün simgelerinden biri olan Özgürlük Parkı'nı konu alıyor. Sözü & müziği Mert Şenel ve Basri Fırat Bayraktar'a ait olan şarkının düzenlemesi ise Eei Beats'e ait. "Özgürlük Parkı"nın mix ve masteringini ise Kadim Tekin üstlendi.

Özgürlük Parkı ve Caddebostan sahilinde gerçekleşen klip çekimlerinde Mert Şenel'e oyuncu Melis İşiten eşlik etti. Klibin yönetmen koltuğunda ise Les Lucens yer aldı. Mert Şenel "Özgürlük Parkı" klibi, Sony Music Türkiye etiketiyle tüm dijital platformlarda yayında.

MERT ŞENEL KİMDİR?

Mert Şenel, 1995 yılında İstanbul'da doğan rapçi, söz yazarı, yapımcı ve plak şirketi yöneticisi. Hayaller Geçidi albümünü 2011 yılında kaydeden Şenel, 4 farklı EP yayınladı. Sokrat ST'nin Grafomani albümünde ve en önemli Türk rap projelerinden biri olan Susamam'da misafir sanatçı olarak yer aldı. 2019 yılında ünlü şarkısı Şaraplar ve Kadınlar'ı çıkaran Şenel, sadece Spotify platformu üzerinde 23 milyondan daha fazla dinlendi.

Kadıköy'de "Sahne Senin"

Gitar eğitmeni Selim Işık tarafından organize edilen, genç müzisyenlerin sahne performansları sergilediği "Sahne Senin" etkinliği pandemi sonrasında ilk kez Ağaç Ev Kadıköy'de gerçekleşti

Pandemi öncesinde İF Beşiktaş'ta düzenlenen, Gür Akad, Metin Türkcan, Tuncer Tunceli ve Deniz Demiröz gibi ünlü gitaristlerin konuk olduğu "Sahne Senin" organizasyonu oldukça ses getirmişti. Araya giren salgın kısıtlamalarının ardından bu kez Ağaç Ev Kadıköy bu etkinliğe ev sahipliği yaptı.

Smeels Like Teen Spirit, Back in Black, Highway to Hell gibi efsane rock şarkılarının yanında Selim Işık imzası taşıyan Sus, Çizgi, Efsaneler Kadıköy'de parçaları da genç ve amatör müzisyenlerin katılımıyla yorumlandı. Şarkıların vokallerinde güçlü sesleri ile Hidayet Can Özcan, Merve Kazanç ve Deniz Tuzcuoğlu yer aldı. Usta seslerin yanında genç ve başarılı isimlerden Ali Murat Karaaslan, Pelin Çelik yorumladıkları eserler ile geceye renk kattı.

Erkin Koray'ın unutulmaz şarkısı Çöpçüler'in Selim Işık tarafından yapılan düzenlemesinde gitarlarda Esat Mesci, Umut Kaçak yer alırken şarkıyı rock müziğin yükselen yıldız seslerinden Fatih Akpınar seslendirdi.

MELEK İRDEM ANISINA...

Ayrıca konserde Melek İrdem anısına Panik Atak ve Ruhunu Kaybetme parçaları da çalındı. Melek İrdem, Selim Işık ile "Kukla" grubunda yer almış başarılı bir müzisyendi. Sanatçı yakalandığı rahatsızlık nedeniyle geçtiğimiz yılın Nisan ayında hayatını kaybetmişti. Bu iki özel parçaya gitarlarda Mustafa Yalvaçer, Kaan Boztoprak ve Serhat Selçuk eşlik etti.

Gecenin final şarkısı ise, düzenlemesi Selim Işık'a ait olan İzmir Marşı oldu.

HAFTANIN PUSULASI

Hazırlayan: Semra ÇELEBİ

KİTAP

İnsan Denen Garip Hayvan

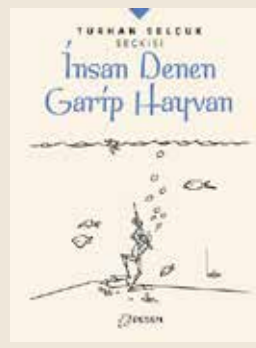

"Turhan Selçuk Seçkisi", Türkiye'de sözsüz karikatürün öncüsü olan Turhan Selçuk'un mizahını genç nesillere tanıtıyor; büyük ustanın kendi zamanının çok ötesindeki çizgilerine farklı bir bakış imkânı sunuyor. Üç ciltlik seçki, sanatçının yıllar içinde çeşitli kitaplarda ve mecralarda yayımlanan siyah beyaz karikatürlerini ayrıntılı bir kataloglama ve tematik düzenleme çalışmasının ardından yeniden gün yüzüne çıkarıyor.
İnsan Denen Garip Hayvan, Selçuk'un 1951–2001 yılları arasında Türkiye'nin ve dünyanın seçkin gazete ve dergilerinde kendine yer bulan, bazıları farklı dönem ve mecralarda tekrar tekrar yayımlanarak yankı uyandırmış 86 karikatürünü biraraya getiriyor. (Tanıtım Bülteninden)
Desen Yayınları / 88 sf / 29 TL

Pandora Kitabevi'nden aldığımız bilgiye göre haftanın çok satan kitapları şunlar oldu:

- Efsun / Selahattin Demirtaş / Dipnot
- Zamir / Hakan Günday / Doğan Kitap
- Gece Yarısı Kütüphanesi / Matt Haig / Domingo

ALBÜM

Meriç Dönük / Mahfuz

Arp sanatçısı Meriç Dönük'ün ilk solo albüm çalışması "Mahfûz"da Bora Uymaz, Erkan Oğur, Gomidas Vartabed imzalı besteler, çeşitli türküler, çok yönlü bir arp kullanımı, orijinal fikirler içeren düzenlemeler ve doğaçlamalarla bezenmiş türler arası bir yaklaşım dikkat çekiyor. Mahfûz, bir yönüyle de bilindik bir geleneğin içinde saklı olan yeni ifade biçimlerini arpın içinde mevcut gizli dillerle harmanlayarak gün yüzüne kavuşturmayı amaçlıyor. Ahenk Müzik etiketiyle yayınlanan albümde 11 beste bulunuyor.

Ruhu doyuran şarkılar:

- Kırık hava / Hüsnü Arkan &Rubato
- Şıno nıno / Mehmet Atlı
- Aşka sürgün/ Kemal Sahir Gürel

DİZİ

The Fall

Psikolojik gerilim ve polisiye ile harmanlanmış bir hikâye akışına sahip olan The Fall, 2013–2016 yılları arasında yayınlanmış ve üç sezondan oluşan bir İngiliz dizisi. Netflix'te ise yeni yayınlanmaya başlandı. Korkmayın sezonlar da uzun bölümlerden oluşmuyor, ilk sezon beş, ikinci ve üçüncü sezonda altışar bölümden oluşuyor. Gillian Anderson hayranlarının ve seri katil yapımlarının meraklılarının kaçırmaması gereken dizinin konusu kısaca şöyle: Kuzey İrlanda'nın Belfast şehrinde, Alice Monroe adında bir avukat cinayete kurban gider. Kurbanın politik arenada önemli bir şahsın yakını olması dolayısıyla, polis teşkilatı üzerinde bir baskı oluşur. Katilin yakalanması için hızlı bir sonuç alabilmek için deneyimli zeki dedektif Stella Gibson şehre gelir. Oldukça titiz bir çalışma yürüterek şehirde yaşanan diğer cinayetler ile Alice Monroe cinayeti arasında bağlantı kurar. Bu cinayetlerin bir seri katil işi olduğunu düşünen Gibson, çevresini buna inandırmakta zorlanır. Çekici bir kadın dedektif olarak erkek dünyası olan polis teşkilatında, duruşu ve titiz çalışmasıyla varolma mücadelesi veren Stella yaşadığı travmalarla da uğraşmak zorundadır. Aynı şekilde travmalarının pençesinde olan seri katilse, evli, iki çocuk babası, düzenli bir işi olan 32 yaşında bir erkektir ve onun gibi "düzgün" bir insanın seri katil olduğunu ispatlamak da hayli zordur. Diğer rollerinde olduğu gibi Stella rolünde de hayli başarılı bir iş çıkaran Gillian Anderson, sözleri ve yaşam tarzıyla da oldukça feminist bir karaktere imza atıyor.

Varım diyebilmek ve sakındığımız yumruklar

BEGÜM KAKI

begumkakli@gmail.com

Yaşamaya, yaşıyorum demeye, yaşamın anlamına dair sayısız metin dökülür önümüze. "Kişinin yaşamının anlamı zayıftır, kırılgandır; dökülüp gitmeye hazırdır: kişi onu, sürekli beslemezse, korumazsa, bütünlüklü tutmazsa, kayıp gidiverir parmaklarının arasından." der Oruç Aruoba, olmayalı (Metis Yayınları, 6. Basım, 2020) kitabında. Yani dökülüp gitmemek için her sabah anlam arayışına çıkar, yaşamaya devam ederiz ya da "bir umuttur yaşatan insanı" tesellisi... Oysa Fransız filozof Anne Dufourmantelle ise şimdi de kendine bir alan açmak, yaşamanın riskini almak gerekliliğini, örnekler ve felsefi düşünceyle ele aldığı kitabı Riske Övgü'nün ilk bölümüne şu cümleyle başlar: "Hayat biz canlıların pervasızca aldığı bir risktir." (çev.: Murat Erşen, Kolektif Kitap, 2021). Bir gün kayıp gideceğini bildiğimiz hâlde üstelik. Malum şekilde geldiğimiz bu dünyada kendimizi yıkıp yıkıp inşa ederek, oradan buradan yakalayıp "an"da yerimizi almaya hatta geleceğe kalmaya çalışarak, başımıza gelenlere rağmen "hey hâlâ buradayım" diye el sallamaya devam ettikçe varlığımızın altını çizeriz. Biz bu çabalamalarımız dahilinde debelenirken içine doğduğumuz aile, toplum, coğrafya doğduğumuz andan itibaren bizi şekillendirir (bizim coğrafya ek olarak bir de örseler). Kaçınılmaz kodlar yüklenir, kadere bağlanarak başka yerlerde örneği bulunması zor durumlarla çarpıştırılırız – bunlar öldüre de bilir, güçlendire de bilir. Hâl böyle olunca doğal yollarla ait olduğumuz bu kümelerin ayaklı ortak kesişim kümesi olarak (–e rağmen) kendimizi temsil yolları ararız. Etiketler verilir, etiketler alırız, etiketler üretiriz.

Ceren Ercan'ın kaleme aldığı, 2020 yılında BKM, DasDas, ENKA Sanat, İKSV ve Zorlu PSM'nin Türkiye tiyatrosuna yeni eserler kazandırmak amacıyla hayata geçirdiği Ortak Yapım projesi kapsamında üretilen, yapımcılığını İstanbul Tiyatro Festivali'nin üstlendiği, ilk gösterimini 25. İstanbul Tiyatro Festivali'nde yapan yeni oyunu Beni Sakın Yumruklardan, bireyin kendi olma çabasını ve bireyi çevreleyen toplumun kodlarını sözün sınırları içinde sahneye davet ediyor. Gücünü metinden alan bir oyun olan Beni Sakın Yumruklardan, toplum tarafından her an maruz bırakılabileceğimiz yumrukları mizahın gücünü de katarak önümüzde uçuşturuyor. Sağlı sollu kroşelerle üzerimize gelen metne Yiğit Sertdemir ve Ecem Uzun hayat veriyor. Olaylar bir gecede gerçekleşiyor, gece az insanın uğradığı bir bardaki açık mikrofon akşamıyla başlıyor. Mikrofonu sırayla, birbirlerinden farklı aile yapılarında büyütülmüş, kuşak farkına rağmen yolları bir noktada kesişen Egemen ve Hilal alıyor. İkisi de ayrı ayrı kendi hayatlarından ve ailelerinden yola çıkarak kişisel hikâyelerini stand up "malzemesi" yapıyorlar ve belli kesimlerin hassasiyetlerine dokundukları için yumruklara maruz kalıyorlar. Sosyal medya ile artık daha anlık ve hızlı bir şekilde hayata geçirilen "linç" önce Egemen'e sonra Hilal'e nasip oluyor. Ait oldukları sosyal sınıfların küflenmiş, çağdaş dünyaya uymayan davranış ve söylemlerini, düşünce yapılarını kendi deneyimlerinden geçirip mizah ile karıştırıp söze dökmeleri başlarına ciddi anlamda iş açıyor. Bu iki kişi kendilerini ifade etme, söz söyleme alanı buldukları bu yerden bir video paylaşımı ile çıkarılıp sosyal medya mahkemesinde yargılanıyorlar. Dalga dalga büyüyen linç, tepki verenlerin yanında fırsatını bulmuşken nefretini kusanlarla, "bıktım"cılarla birlikte kakofoniye dönüşüp, hedefinden şaşıp "Tanrılar kurban istiyor"a evriliyor. Gecenin karanlığında girdikleri yerli ve milli motifler ile örülü çorbacıda ise işlerin daha da garipleşmesinin üstüne bir de "usta"nın ölümüyle her şey birbirine karışıyor. İki karakter de sürekli olarak genelde yaptıkları, o anda yapmak zorunda oldukları ya da yapmaları gerekenleri sorgulayarak birbirlerine çaresiz "yoldaş" oluyor, birbirlerini –yeteri kadar tanımasalar da– üzerlerine fütursuzca gelen yumruklara karşı savunuyorlar. Ayrıntıları iyi düşünülerek üretilen Beni Sakın Yumruklardan, yangın yerine dönen yaşadığımız bu zamandan bir hikâye anlatıyor. Ceren Ercan'ın maharetli kaleminden çıkan metniyle, Yelda Baskın yönetimiyle, Yiğit Sertdemir ve Ecem Uzun yakaladıkları uyumla seyirciye etkileşimi bol, dinamik ve akıcı bir seyir deneyimi sunuyorlar. Beni Sakın Yumruklardan'ı 27 Kasım'da ENKA Oditoryumu'nda ve takvimden takip ederek sezon boyunca Anadolu Yakası'nın yeni kültür sanat mekânı Alan İstanbul'da izleyebilirsiniz.

Gelecek programda neler var?

▮ 25. İstanbul Tiyatro Festivali'nde izleyiciyle buluşan Murat Mahmutyazıcıoğlu'nun yazıp yönettiği, Seda Türkmen ve Deniz Karaoğlu'nun oynadığı Istırap Korosu sezonun ayakta alkışlanan oyunlarından biri oldu bile. Oyun huzurlu bir aile apartmanından sesleniyor izleyiciye ya da bir aile apartmanından yükselen huzursuz insanların seslerini duyuruyor. BAMİstanbul'un iki kişilik bu çok sesli oyununu 29 Kasım ve 13 Aralık'ta Boa Sahnede, 16 Aralık'ta Hann Sahne'de izleyebilirsiniz.

▮ Toy İstanbul'un, Erdi Işık'ın yazdığı, Kayhan Berkin'in yönettiği ve Nergis Öztürk'ün oynadığı yeni oyunu Düğün Şarkıcısı geçtiğimiz günlerde izleyiciyle buluştu. Öztürk, yer aldığı her oyunda güçlü performansıyla öne çıkan bir oyuncu. Bu kez tek başına sahnede ve bir caz şarkıcısının düğün şarkıcısına dönüşme hikâyesine hayat veriyor. Düğün Şarkıcısı'nı 3 Aralık'ta Zorlu PSM'de, 4 Aralık'ta Oyun Atölyesi'nde ve 21 Aralık'ta Kadıköy Boa Sahne'de izleyebilirsiniz.

▮ Akciğer, Bir Istakozu Öldürmenin En İnsancıl Yolu oyunlarıyla tanıdığımız yazar Duncan Macmillan'ın Harika Şeyler Listesi adlı metni, Talimhane Tiyatrosu'nun Lerzan Pamir yönetimiyle Bora Akkaş performansıyla yeni oyunu olarak sezonda yerini alacak. Bir anne ile çocuğun arasında geçen ve yaşam algısını değiştiren oyun, seyirciyi de sürece dahil ederek interaktif bir yapıda sunulacak. "Dünyadaki en harika şeylerin listesi" ile "Yaşamaya değer şeylerin listesi"ni öğrenmek için 11 ve 23 Aralık akşamları Alan Kadıköy'de yerinizi alabilirsiniz.

▮ Studio Oyuncuları'nın ağız alışkanlığı değil sahiden merakla beklenen oyunu Aşınma prömiyerini 2 Aralık'ta Zorlu PSM'de yapacak. Şahika Tekand'ın 2008'de yazdığı ve sahnelediği Karanlık Korkusu'ndan yola çıkarak yeniden tasarladığı oyun, seyirciyi aktif bir seyir deneyimi içine çekecek. Yiğit Özşener'in tek kişilik performansıyla hayat bulacak oyun, günümüz dünya sistemi içinde çağdaş insanın alanının daralmasını kabul etmesiyle gerçekleşen insani olanla kişinin karakterinde yaşanan aşınmayı merkezine alacak. Aşınma prömiyerinin ardından 7 Aralık'ta da ENKA Oditoryumu'nda ve 26 Aralık'ta yeniden Zorlu PSM'de izlenebilecek.

Adalet filmleri PERDEDE

● Gökçe UYGUN

Bu yıl 11.'si düzenlenen Uluslararası Suç ve Ceza Film Festivali, 26 Kasım – 2 Aralık tarihleri arasında Beyoğlu Atlas 1948 ve Kadıköy sinemalarında gerçekleşecek.

Bu yıl film gösterimleri her yıl olduğu gibi Türk ve dünya sinemasından seçilmiş, ana temaları adalet olan filmlerden oluşuyor. Altın Terazi Uzun Metraj Film Yarışması'nda 10 film yarışacak. Adalet Terazisi bölümünde dünya sinemasının seçkin örneklerinden 16 film yer alacak, adalet temalı kısa filmlerin oluşturduğu belgesel seçkilerinde ise 6 film gösterime sunulacak.

Festivalde, Altın Terazi Uzun Metraj Film Yarışması'nın jüri başkanlığını, yönetmen, yapımcı ve oyuncu Niki Karimi yapacak. Jüri, Bulgaristan'dan Sofia Meetings yöneticisi ve yapımcı Mira Stalevave, Ukrayna'dan Liev Uluslararası Film Festivali Molodist'in program yöneticisi Bohdan Zhuk, Türkiye'den oyuncu Mehmet Aslantuğ ve yönetmen Pelin Esmer'den oluşuyor.

11. Uluslararası Suç ve Ceza Film Festivali kapsamında Kadıköy ve Beyoğlu'nda adalet temalı filmler gösterilecek

"ŞİDDETİN YÜZÜ"NÜ KADINLAR ANLATIYOR

Festivalin öne çıkan filmlerinden biri ise "Şiddetin Yüzü". Erkeklerin kezzap, asit gibi kimyasallarla saldırdığı üç kadının yaşadıklarını, karşılaştıkları zorlukları ve taleplerini anlatan "Şiddetin Yüzü" belgeseli, dünya prömiyerini 26 Ekim'de İtalya'da Sguardi Altrove Uluslararası Kadın Filmleri Festivali'nde yaptı. 26-28 Kasım'da İsveç'te 12. Sama Uluslararası Film Festivali'nde, 27 Kasım'da Kanada'da Human-Environment Care Film Festivali'nde gösterilecek olan belgesel, 11. Uluslararası Suç ve Ceza Film Festivali'nde seyirciyle buluşacak. Avrupa yakasındaki gösterim 26 Kasım'da Atlas 1948 Sineması'nda, Anadolu yakasındaki gösterim ise 28 Kasım'da Kadıköy Sineması'nda saat 12.00'de gerçekleşecek.

Belgeselin yönetmenleri Esra Açıkgöz ve Kenan Özer, amaçlarının kadınlara söz hakkı vererek, yaşadıklarının görünür olmasına katkı sağlamak olduğunu belirtiyor. Açıkgöz, belgeseli çekmek için yola çıkış nedenlerini, "Bu belgesel, erkeklerin acımasız saldırılarına, işkencelerine rağmen hayatlarına devam etmeyi başaran, taleplerini dillendirme cesaretini gösteren kadınların anlatısı. Belgeselde üç kadın var ancak aslında hepimizin, milyonlarca kadının kaygısı ve kavgası aynı zamanda. Kadına yönelik erkek şiddetiyle ilgili her konunun çok konuşulmasını, tartışılmasını önemsiyoruz. Bizi harekete geçiren itekleyici güç de zaten bu oldu." diyerek anlattı. Özer ise, belgesel kapsamında kadınların öne çıkan taleplerini şöyle özetledi: "Kimyasal saldırıya uğrayan kadınlar için hayati ameliyatlar devlet tarafından yapılıyor. Ancak yüz ve bedenlerinde oluşan tahribatla ilgili estetik operasyonları, lüks olarak görüldüğü için karşılanmıyor. Türkiye'de bu suçu işleyenler, yaralamadan yargılanıyor ve ortalama sekiz yıl ceza alıyor. Bu da en fazla iki yıl cezaevinde kalmaları demek. Yaralanan kadınlar için ücretsiz estetik ameliyatların yapılması, suçluların öldürmeye teşebbüsten yargılanması ve kadınlara istihdamda öncelik sağlanması kadın örgütlerinin talepleri arasında."

Sinematek/Sinema Evi'nde bu hafta

İletişim: sinematek@kadikoy.bel.tr / 0216 771 72 79 | Gişe: 0216 771 72 98 | Adres: Osmanağa Mah., Hasırcıbaşı Cad., Hasırcı Sok. No:16

26.11.2021 Cuma 15.00
Gecelerin Ötesi
Yönetmen: Metin Erksan
Senaryo: Metin Erksan
Oyuncular: Kadir Savun, Suphi Kaner, Oktar Durukan
Türkiye / 1960 / Türkçe / 112 dk. / Siyah Beyaz

26.11.2021 Cuma 20.00
Nosferatu, Bir Dehşet Senfonisi (Nosferatu, ein Symphonie des Grauens)
Yönetmen: F. W. Murnau
Senaryo: Henrik Galeen, Bram Stoker
Oyuncular: Max Schreck, Gustav von Wangenheim, Greta Schröder
Almanya / 1922 / Almanca / Sessiz / 94 dk. / Siyah Beyaz / Türkçe Altyazılı

27.11.2021 Cumartesi 15.00
Metropolis
Yönetmen: Fritz Lang
Senaryo: Thea von Habou, Fritz Lang
Oyuncular: Brigitte Helm, Alfred Abel, Gustav Fröhlich
Almanya / 1927 / Sessiz / 153 dk. / Siyah Beyaz

27.11.2021 Cumartesi 20.00
Bitmeyen Balayı (Touch of Evil)
Yönetmen: Orson Welles
Senaryo: Orson Welles, Whit Masterson, Franklin Coen
Oyuncular: Charlton Heston, Orson Welles, Janet Leigh
ABD / 1958 / İngilizce / 95 dk. / Siyah Beyaz / Türkçe Altyazılı

28.11.2021 Pazar 15.00
Umut
Yönetmen: Yılmaz Güney, Şerif Gören
Senaryo: Yılmaz Güney, Şerif Gören
Oyuncular: Yılmaz Güney, Gülsen Tunççelik Alnıaçık, Tuncel Kurtiz
Türkiye / 1970 / Türkçe / 100 dk. / Siyah Beyaz

28.11.2021 Pazar 20.00
Susuz Yaz
Yönetmen: Metin Erksan
Senaryo: Metin Erksan, Kemal İnci, İsmet Soydan
Oyuncular: Erol Taş, Hülya Koçyiğit, Ulvi Doğan
Türkiye / 1963 / Türkçe / 90 dk. / Siyah Beyaz

30.11.2021 Salı 20.00
Nefessiz (Breathless)
Yönetmen: Daniel Lambo
Senaryo: Daniel Lambo, Maarten Schmidt
Belçika / 2018 / Flemenkçe, İngilizce, Fransızca, Hintçe / 75 dk. / Türkçe ve İngilizce Altyazılı

01.12.2021 Çarşamba 20.00
Özel Bir Gün (Una giornata particolare)
Yönetmen: Ettore Scola
Senaryo: Ruggero Maccari, Ettore Scola, Maurizio Costanzo (işbirliği)
Oyuncular: Sophia Loren, Marcello Mastroianni, John Vernon, Françoise Berd
İtalya, Kanada / 1977 / İtalyanca / 106 dk. / Renkli / Türkçe Altyazılı

02.12.2021 Perşembe 20.00
Son Adam (Der Letzte Mann)
Yönetmen: F.W. Murnau
Senaryo: Carl Mayer
Oyuncular: Emil Jannings, Maly Delschaft, Max Hiller
Almanya / 1924 / Almanca / Sessiz / 90 dk. / Siyah Beyaz / Türkçe Altyazılı

SİNEVİZYON

Hazırlayan: Semra ÇELEBİ

Sen Ben Lenin

Sen Ben Lenin, bir kasabanın umudu olan heykelin çalınmasıyla yaşananları konu ediyor. Bir sahil kasabasının tek kurtuluş umudu turizmdir. Tam da bu sırada dalgalar, kasaba sahiline ahşap bir Lenin heykeli getirir. Heykelin tursitlerin ilgisini çekmesinin ardından belediye heykeli meydana diker. Ülke gündeminde de yer alan bu heykel, herkesin dilindedir. Başbakan ve Rus heyeti ile birlikte görkemli bir açılışın planlandığı sırada Lenin heykeli çalınır. Barış Bıçakçı'nın senaryosunu yönetmen Tufan Taştan ile yazdığı Sen Ben Lenin 26 Kasım Cuma günü sinemalarda!

İstanbul Bahçesi

Janik ve Samuel liseyi bitirmenin tadını çıkaran iki yakın arkadaştır. İkisinin dünyası birbirinden çok farklıdır: Janik'in ailesinde her şey olması gerektiği gibidir, Samuel ise parçalanmış bir aileden gelir. Samuel düzen ister, Janik ise karmaşa. Düşüncesizce bir davranış, iki arkadaşın arasındaki yakın bağı tehlikeye sokar. Uzun zamandır planladıkları İstanbul yolculuğunda, arkadaşlıklarını kurtarmak, özgürlüklerinin tadını çıkarmak ve yeni bir hayatı deneyimlemek isterler.
İlker Çatak'ın yönetmenliğini yaptığı Almanya yapımı filmde Emil von Schönfels, Mekyas Mulugeta ve Katharina Behrens rolleri paylaşıyor. 26 Kasım'da sinemalarda.

Kadıköy Sineması
Dünyanın En Kötü İnsanı: 13.30, 16.00, 18.30, 21.00
Bir Tutam Açlık: 1 Aralık Çarşamba – 21.00
SUÇ VE CEZA FİLM FESTİVALİ: 26 Kasım – 2 Aralık
Adres: Bahariye Cad. No:26 Kadıköy
Tel: (216) 337 74 00

KADIKÖY'DE EV FİYATLARI

BETAM'ın sahibinden.com verilerini kullanarak hazırladığı rapora göre, Kadıköy'de satılık konut fiyat artışı yüzde 95'i, İstanbul genelinde ise yüzde 50'yi aştı. Son bir yılda ise İstanbul'da kiralar yüzde 70 arttı

● Erhan DEMİRTAŞ

yüzde 95,3 arttı

Bahçeşehir Üniversitesi Ekonomik ve Toplumsal Araştırmalar Merkezi'nin (BETAM) sahibinden.com verilerini kullanarak hazırladığı ekim ayı konut piyasası görünümü raporu yayınlandı. Geçen yılın ekim ayına göre Türkiye genelinde ortalama satılık konut ilan metrekare cari fiyatı yüzde 47,5 artarak 4 bin 940 TL oldu. Satılık konut ilan metrekare cari fiyatları aynı dönemde İstanbul'da yüzde 50,3, Ankara'da yüzde 39,5 ve İzmir'de yüzde 34,6 artış gösterdi. Bu verilere göre, ortalama satılık konut metrekare fiyatları İstanbul'da 6 bin 736 TL, Ankara'da 3 bin 230 TL, İzmir'de ise 5 bin 782 TL oldu. Enflasyondan arındırılmış gerçek satış fiyatları da ülke genelinde ve üç büyük ilde arttı. Aynı şekilde ucuz ve lüks konutların satılık ilan metrekare fiyatlarında da artış devam etti, satılık konut ortalama metrekare fiyatı ucuz konutlarda 2 bin 541 TL'ye, lüks konutlarda ise 15 bin 290 TL'ye yükseldi.

ARTIŞ YÜZDE 50'Yİ GEÇTİ

2018 Eylül-2019 Ekim arasında satış fiyatı artış oranları en yüksek yüzde 7 olarak kaydedilirken, 2019 yılının Kasım ayından sonra ise satış fiyatındaki artış oranı giderek yükseldi. 2021 Ekim ayında satış fiyatındaki yıllık artış oranı ise yüzde 50,3'e kadar çıktı ve İstanbul yüksek satış fiyatı artışlarının gerçekleştiği illerden biri oldu.

İLAN SAYISI AZALDI

Araştırmaya göre satılık konut piyasası üç büyük ilde de canlılığını sürdürüyor. Ekim verilerine göre satılan konutların toplam satılık ilan sayısına oranı İstanbul'da yüzde 6,8'den yüzde 9,1'e yükseldi. Konut arzı ve talebi incelendiğinde ise satılık ilan sayısının azaldığı, satılan konut sayısının ise arttığı görüldü. Satılık ilan sayısı İstanbul'da yüzde 2,2 (219 binden 215 bine), geriledi. Satılan konut sayısı ise bir önceki aya göre İstanbul'da yüzde 31,7 artış göstererek, 14 bin 810'dan 19 bin 498'e yükseldi.

EN YÜKSEK ARTIŞ KADIKÖY'DE

BETAM bu raporunda ilk kez İstanbul'un ilçelerindeki satış fiyat oranlarını da inceledi.

İstanbul genelinde satılık konut fiyatlarında çok yüksek artışların gerçekleştiği görülse de raporda İstanbul'un ilçelerinde yaşanan fiyat artışları arasında çok büyük farkların da olduğu vurgulandı. Raporda yer verilen grafiklere göre, bazı ilçelerde satış fiyatlarının neredeyse iki katına çıktığı, bazı ilçelerdeki satış fiyatlarında ise sınırlı bir artış yaşandığı görülüyor. Rapordaki verilere göre, İstanbul'daki satılık konutların fiyatları en çok Kadıköy'de arttı. Buna göre Kadıköy'de satılık konutların fiyatları yüzde 95,3 oranında yükseldi. 2020 yılının Ekim ayında Kadıköy'de satılık konutların metrekare fiyatı 10 bin 440 TL iken, 2021 yılının Ekim ayı itibariyle 20 bin 387 TL oldu. Bu sonuçlara göre Kadıköy'de 100 metrekare bir evin fiyatı ortalama olarak 2 milyon TL'den fazla.

Kadıköy'ü sırasıyla, Şile (yüzde 80,3), Sarıyer (yüzde 66,5), Çatalca (yüzde 66) ve Avcılar (yüzde 65,6) takip etti. Öte yandan, en düşük satış fiyatı artışı Fatih'te (yüzde 24,5) hesaplandı. Fatih'i sırasıyla, Güngören (yüzde 33,1), Beyoğlu (yüzde 34,4), Adalar (yüzde 34,8) ve Kâğıthane (yüzde 35,2) izledi.

Kadıköy, Sarıyer ve Beşiktaş 2020 Ekim'de ortalama satış fiyatlarının en yüksek olduğu ilçelerken, aynı zamanda bu yıl en yüksek artışların hesaplandığı ilçeler oldu. Öte yandan, aynı dönemde en düşük ortalama satış fiyatlarının hesaplandığı ilçelerden Sultanbeyli,

Arnavutköy ve Esenyurt, bu yıl en düşük fiyat artış oranlarının gerçekleştiği ilçeler olarak öne çıktı. Raporda bu verilere ilişkin olarak, "Ortalama fiyat seviyesiyle fiyat artış oranları arasındaki ilişkinin pahalı ilçelerdeki konutların prim potansiyelinin daha yüksek olduğunu ve bu ilçelerdeki konutların daha çok talep edildiğini gösterdiği söylenebilir" tespiti yapıldı.

HER ŞARTTA FİYATLAR YÜKSELİYOR

Rapora göre, geçen yılın aynı döneme göre hem lüks hem de ucuz konut fiyatlarındaki artış hızının devam ettiği de görülüyor. Ekim ayında cari satış fiyatlarındaki yıllık artış oranı lüks konutlarda yüzde 54,1, ucuz konutlarda ise yüzde 36,7 oldu. Böylece, ortalama satılık metrekare cari fiyatı lüks konutlarda 15 bin 290 TL olurken, ucuz konutlarda 2 bin 541 TL'ye yükseldi. Satılan konut sayısının toplam satılık ilan sayısına oranı, lüks konutlarda yüzde 5,1'e, ucuz konutlarda ise yüzde 8,1'e yükseldi. Ucuz konutlardaki fiyat artışlarının lüks konut fiyat artışlarının gerisinde kalması ucuz konutların daha kolay satılmasını sağladı.

İSTANBUL'DA KİRA ARTIŞI YÜZDE 70

Raporda 2021 yılının Ekim verileri de incelenerek kira artışını da yer verildi. Buna göre kira artış hızı İstanbul'da ve İzmir'de artarken, Ankara'da düştü. Yıllık kira artış oranı geçen aya göre İstanbul'da 12,1 puan arttı. Yıllık kira artış oranı İstanbul'da yüzde 70 olarak gerçekleşti.

Böylece 2020 Ekim'de İstanbul'da 21,2 TL olan ortalama kiralık konut ilan metrekare fiyatları, 2021 Ekim'de 36 TL'ye yükseldi.

Doktorlar Ankara'ya yürüyor

Türk Tabipleri Birliği (TTB) sağlık çalışanlarının özlük hakları, çalışma koşulları ve sağlıktaki sorunlar için Kadıköy'den Ankara'ya sembolik bir yürüyüş başlattı

● Fırat FISTIK

TTB, sağlıktaki sorunlar için İstanbul'dan Ankara'ya yürüyüş başlattı. 27 Kasım Cumartesi günü Ankara'daki forumla sona erecek yürüyüş Kadıköy'den başlatıldı. Yürüyüş öncesi Kadıköy Rıhtım Meydanı'nda hekimlerin basın açıklamasına CHP İstanbul İl Başkanı Canan Kaftancıoğlu, İstanbul Barosu Başkanı Mehmet Durakoğlu da destek verdi.

Kadıköy'e ellerinde fenerlerle gelen hekimler sık sık "Bu daha başlangıç, mücadeleye devam", "Yaşamak, yaşatmak istiyoruz", "Sağlıkta tasarruf ölüm getirir", "Sağlıkta şiddet sona ersin", "Emek bizim söz bizim" sloganları attı.

Şebnem Korur Fincancı

"SAĞLIKTA ÇÖKÜŞE DUR DEMENİN GÜNÜDÜR"

TTB Başkanı Prof. Dr. Şebnem Korur Fincancı yaptığı konuşmada şunları söyledi: "Bugün mesleğimize, emeğimize yönelik saldırılara, bize dayatılan karanlığa karşı önlüğümüzün beyazına sahip çıkmak için yürüyüşümüzü başlatıyoruz. Bu topraklarda hekimlik mesleği tüm değerleri ile birlikte tüketilip, hekimler hızla dönen bir çarkın dişlisine dönüştürülürken 'Artık geçinemiyoruz' diyen meslektaşlarımız yabancılaştıkları emeklerinin karşılığını alamazken, en ağır iş kolunda çalışan işçiden daha uzun saatler boyu hem de ölümüne, güvenlik alanında görev yapanlar kadar can korkusuyla, şiddete uğrama tehlikesiyle çalışmaya zorlanıp, baskılar, yıldırma ve değersizleştirme ile baş başa bırakılırken, genç meslektaşlarımız artık bu ülkede hekimlik yapmaktan vazgeçiyor. Kendi topraklarını terk edip göçmenliğe zorlanıyor. Emek bizim söz bizim. Salgın dönemi mesleki özerkliğimizin, etik ilkelerimizin değerini ortaya çıkarmanın yanında, sağlığın nasıl başat bir rol oynadığını, yaptığımız mesleğin anlamını, önemini bir kere daha hepimize ve tüm insanlığa gösterdi. Bugün bu gerçekleri tüm çıplaklığıyla görmüşken, ortak değerlerimizi, mesleki mücadelemizi, coşkumuzu, ortak umutlarımızı, taleplerimizi de göstermenin, sağlıktaki bu çöküşe artık dur demenin günüdür."

Pınar Saip

Fincancı'nın ardından söz alan İstanbul Tabip Odası Başkanı Dr. Pınar Saip ise şöyle konuştu: "Sağlık sistemi tamamen ticarileşmiş, 5 dakikada bir hasta bakmaya zorlanan, işyeri hekimlerinin taşeron firmalar aracılığıyla patronlarının dilinin arasına sıkıştırılan, gerçekten işçi sağlığını düşünmeyen bir sistemin içindeyiz. Genç meslektaşlarımız ülkeyi terk ediyor. Orta yaşlardaki meslektaşlarımız tükendikleri için artık meslekten kaçıyorlar. Son 20 ayda 9 binin üzerinde kamudan istifa gerçekleşti. Bugün gerçekten sağlık sistemi sadece hastanelerin dolu olmasıyla övünüyor. Oysa bizim amacımız koruyucu sağlık sistemini savunmak olmalı. Emekliliğe yansıyan tek ücret talep ediyoruz. Şu anda 80 yaşındaki meslektaşlarımız geçinmek için çalışmak zorundalar, bunları söylüyoruz. Aşama aşama sesimizi yükselteceğiz"

ANKARA'YA SEMBOLİK YÜRÜYÜŞ

Açıklamaya katılanlardan doktorlar, sembolik yürüyüşü gerçekleştirmek için Ankara'ya doğru otobüsle hareket ettiler. Sembolik yürüyüş, Cumartesi günü Ankara'da yapılacak forum ile son bulacak.

EMLAK VERGİSİ ve ÇEVRE TEMİZLİK VERGİLERİNİZİN
2. TAKSİTİ İLE 7256 ve 7326 SAYILI VERGİ AFFI
TAKSİTLERİNİZİ ÖDEMEYİ UNUTMAYINIZ.

ÖDEME NOKTALARI
- www.kadikoy.bel.tr
- Kadıköy Belediyesi Hizmet Binası, Hasanpaşa
  * Belediyemizin çalışma saatleri 08.30-17.00
- Kadıköy Belediye Meclisi Binası, Kozyatağı
- Caddebostan Kültür Merkezi
- Süreyya Operası
- Bostancı Zabıta Birimi
- Ataşehir Tapu Sicil Müdürlüğü
- Anlaşmalı En Yakın Banka (DenizBank, Türk Ekonomi Bankası, VakıfBank, Yapı ve Kredi Bankası, Şekerbank, Akbank)

* Kadıköy Belediyesi Hizmet Binamızda; Kasım ayında Cumartesi (20, 27), Pazar (21, 28) günleri 10.00-16.00 saatleri arasında hizmet verilecektir.
* Dış vezne açılacak olup; Dış vezneler hafta içi 09.30-15.30 arası hizmet verecektir.

SON GÜN 30 KASIM
Ödemelerinizi anlaşmalı bankalara yapabilirsiniz.

kadikoy.bel.tr | 444 55 22 | /kadikoybelediye
KADIKÖY BELEDİYESİ

“Türkiye yokluklar ülkesine dönüşüyor”

Dolar neden yükseliyor? Merkez Bankası neden sürekli faiz düşürüyor? Eski kuyruklara geri mi dönüyoruz? Ekonomideki sıkıntıların sonucu ne olacak? Ekonomi yazarı Barış Soydan ile konuştuk

● **Leyla ALP**

Dolar her geçen gün kendi rekorunu kırarak yükseliyor. Doların yükselişi enflasyonu, hayat pahalılığını da beraberinde getiriyor. Alım gücü iyice gün düşen yurttaşları nelerin beklediğini, bu sarmaldan nasıl çıkabileceğini ekonomi yazarı Barış Soydan ile konuştuk.

◆ ***Hani ekonomi şahlanıyordu? Ne oldu nasıl oldu da bu hale geldi?***

Bu nereden baktığınıza bağlı. Vatandaşların cephesinden bakacak olursak gerçekten durum kötü. Yoksullaşma var, reel getiriler eriyor çünkü enflasyon çok yüksek. Resmi enflasyon yüzde 19.83, DİSK gerçek enflasyonun yüzde 40 olduğunu açıkladı. Yüzde 40 enflasyon gelirlerin yüzde 40 erimesi anlamına gelir. Zaten Dünya Bankası’nın verilerinde de mutlak yoksulluk sayısında artış var. Böyle bakarsak kötü. Hükümet ise; “Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYİH) büyümesi artıyor” diyor. Evet doğru son çeyrekte Türkiye ekonomisi yüzde 21.7 büyüdü. Bu sene de yüzde 10’a yakın büyüme yakalayacağız. Büyük şirketlerin bilançolarına baktığımızda artışlar var. Ama büyüyoruz da kime büyüyoruz?!

◆ ***Evet kime büyüyoruz? Bu büyüme gelir eşitsizliğini mi artırıyor?***

Evet, gelir dağılımı bozuluyor. Şu anda gelir dağılımında büyük bir bozulma var. Döviz serveti olanlar için durduk yerde servetleri artıyor. 100 bin doları olan birini düşünelim; bundan iki hafta önce 900 bin lirası var şimdi 1 milyon yüz bin lirası var. Ama bunların sayısı çok küçük. Asıl büyük çoğunluk yoksullaşıyor.

“VATANDAŞ TÜRK LİRASI’NDAN KAÇTI”

◆ ***Nasıl oldu da bu hale gelindi?***

Bunun asıl sebebi dolardaki büyük artış. Dolar 2019 yazında 5.60 seviyesindeydi. İki yılda buraya geldik. Ne oldu bu iki yılda diye baktığımızda başkanlık sistemine geçtik. Türkiye’de çok şey değiştiği gibi para politikası da değişti. Sayın Cumhurbaşkanı “Hiçbir şey eskisi gibi olmayacak” demişti. Gerçekten de hiçbir şey eskisi gibi olmadı. Enflasyon artarken faizi indirdik, faizi indirince Türk Lirası son derece kırılgan riskli para birimi haline geldi. Sadece yabancılar değil vatandaşlar da Türk Lirası’ndan kaçıp döviz ve altın aldı. Dolara talep artınca doların değeri arttı. Bu arada yabancı yatırımcılar Türkiye’den kaçtı. Yatırımcıların kaçmasının arkasında Türkiye’nin siyasi açıdan da riskli olmasının etkisi var. Mahfi Eğilmez “Önce riski azaltmaktan başlamaktan lazım sonra ekonomideki problemler çözülür” der. Riski azaltmak için sadece ekonomik değil politik riski de azaltmak gerekir.

◆ ***Enflasyon yüksek dediniz, niye yüksek?***

Enflasyonun yüksek olmasının birkaç sebebi var ama ana sebebi doların yüksek olması. Buna zaten sarmal deniyor. Dolar enflasyonu yükseltiyor sonra da enflasyon doları yükseltiyor. Neden dolar yükselince enflasyon yükseliyor? Mesela domatesi Antalyalı üretici serada üretiyor. Serayı ısıtıyor, biz enerjiyi ithal ediyoruz. Enerji fiyatları artıyor. Gübre kullanıyor, gübre de ithal ediliyor. Domates üretildi diyelim, aracıya verildi, kamyona konuldu, mazot ithal ediliyor. Yani dolar attığında domatesin fiyatı da artıyor.

Elbette bunun dışında yapısal problemler de var. Örneğin ekili araziler azalıyor, çiftçi sayısı azalıyor. Bu yapısal problemlerin hiçbiri uzun yıllardır çözülememiş. İktidarda 20 yıldır bir parti var bu köklü problemleri çözememiş. Böyle olunca enflasyonla karşı karşıya kalıyoruz.

◆ ***Biz sıradan insanlar olarak Merkez Bankası faiz düşürdüğünde doların yükseldiğini öğrendik. Bu halde neden Merkez Bankası sürekli faiz düşürüyor?***

Cumhurbaşkanı geçen gün “Nas ortada” dedi. Yani faiz haram. Tek sebep o değil tabii. Sayın Cumhurbaşkanının hesap anlayışına göre enflasyonun sebebi; yüksek faiz.

◆ ***Ama böyle olmadığını yaşayarak görüyoruz.***

Evet iktisat kitaplarında da böyle yazmıyor ama sayın Cumhurbaşkanı böyle düşünüyor. Yani Cumhurbaşkanın iktisat anlayışının sonucu olarak Merkez Bankası faizi indiriyor.

Başkanlık sistemiyle birlikte sadece bir kişinin dedikleri olmaya başladı. Eskiden AK Parti içinde başka güç odakları vardı. Onlar da etkiliydi ama şimdi Türkiye sadece sayın Cumhurbaşkanın istediği gibi yönetiliyor.

◆ ***Kimi zaman kurdaki yükselişin ‘dış güçlerin ya da dış mihrakların oyunu’ olduğu hükümet cephesinden gelen açıklamalar arasında yer alıyor. Doların yükselmesinde dış mihrakların ne kadar ve nasıl bir rolü var?***

Şu an Türkiye’de yabancı yatırımcı yok denecek kadar azaldı. Yabancıların devlet tahvillerindeki payı tek haneli seviyelerde. Bu durumda doları nasıl yükseltecekler? Dolara bizim vatandaşımız Ayşe teyze, Ali Rıza amca yöneldi. Bunu söylüyorlarsa ispatlamaları lazım ve ispatlayabilecek durumda değiller.

“ZENGİNLER DAHA ZENGİN OLDU”

◆ ***Ama asıl enflasyon yüzde 40.***

Onlar resmi enflasyonu baz alacaklar. Ama resmi enflasyon da yükselecek. Gerçek enflasyon daha da yükselecek. Bu da asgari ücretli yüzde 30 zam alsa bile yılın ikinci yarısında reel olarak yine geriye düşecek. Yani bugün sahip olduğu gelir seviyesinin altına düşecek.

◆ ***Kenarda az biraz doları olan yurdum insanı bu tabloya sevinmeli mi?***

Sevinmeli. Ve seviniyorlardır da. İktidarın yanlış ekonomi politikaları dolar sahibinin servetinde beklenmedik bir artış getirdi. Mesela Ayşe teyzeyi köşeye dolar koyduğu için suçlayamayız.

◆ ***Artar diye düşünmüyordu da sanki azalmaz diye düşünüyordu...***

Evet artar diye düşünmüyordu, beklemediği kadar arttı. Ona kızamayız ama adaletsiz bir durum olduğuna şüphe yok. Mesela Kadıköy’de ev fiyatları yüzde 95 artmış. Bunun arkasında da hükümetin yanlış ekonomi politikaları var. Önce konut kredisi faizlerini indirdi. İnsanlar hücum etti. O arada konut fiyatları arttı. Kredi faizleri yükselince piyasada sadece nakit para ile ev alabilenler kaldı. Onlar da en kalburüstü semtlerde ev almayı tercih ettiler. Bu şu demek; zenginler daha zengin oldu.

Ev fiyatları öyle bir seviyeye geldi ki doktor bir karı kocanın İstanbul’un merkezi bir semtinden ev alma ihtimali yok. Burada bir gelir adaletsizliği var. İktidar değişecek ama uzun vadede bir gelir adaletsizliği ortaya çıktı.

◆ ***Dolar ve enflasyonun artışı devam edecek mi?***

Enflasyon yükseliyor sonra dolar yükseliyor. Dolar yükselince maliyetler artıyor dolayısıyla tekrar enflasyon yükseliyor. Buna sarmal diyorlar. Türkiye bu sarmala girdi. Buradan çıkmak çok zor.

“BU GİDİŞİN SONU VENEZUELA”

◆ ***Bu gidişin sonu ne?***

Bu gidişin sonu bence Venezuela. Ama Türkiye ekonomisi batmaz. Çünkü Türkiye’nin ihracat ve turizm diye bir gerçeği var. Çok başarılı, sağlam şirketleri var. Ve bunlar Türkiye ekonomisini ayakta tutar. Ama halk olarak büyük bir yoksullaşmadan geçeriz.

◆ ***İktidar değişti ya da iktidar kendi ekonomi politikasını değiştirmeye karar verdi diyelim, bu adaletsizlik nasıl düzelecek?***

Özellikle kuşaklar arası büyük bir adaletsizlik oluştu. Z kuşağından birinin ailesinden gelen bir birikimi yoksa çalışarak Kadıköy’de, Beşiktaş’ta ev alma şansı yok. Eskiden vardı, şimdi yok. Bizim yaş kuşağımız, hasbelkader İstanbul’da doğduğu, babası ona bir ev bıraktığı için durduk yerde milyoner oldu. Bu uzun vadede bir problem.

◆ ***Bu eşitsizlik sizce nasıl giderilecek?***

Ya devrimle ya da yüksek vergilerle giderilir. Fransız iktisatçı Piketty’nin önerisi servet vergisi koymak. Servet vergisi koymak gerekir ama bu verginin nereye, nasıl kullanılacağı önemli bir sorun. Bir servet vergisi verirsem şu anki hükümet bu parayı Kanal İstanbul’a, silahlanmaya, kimsenin geçmediği otoyollara, köprülere harcayacak. Ben şahsen buna evet diyemem. Yani vergiden gelen para, eğitime, yoksul semtlere yönelik kamu yönetimlerine harcanmayacaksa böyle bir vergiye karşıyım.

◆ ***“Bu kadar yoksulluk var, enflasyon var ama sarayda hiçbir kesinti yapılmıyor. Bu kadar çok harcama yapılmasa böyle bir halde olmazdık” gibi argüman var. Bunun gerçekliği nedir? Cumhurbaşkanı Saray’da değil de Çankaya köşkünde oturuyor olsaydı bizim hayatımızda ne değişirdi?***

Saray aslında sembolik, asıl problem Türkiye’nin hesapsız kitapsız harcadığı paralar. Kullanılmayan havalimanları, geçilmeyen köprüler, şehirlerin dışındaki şehir hastaneleri, başarılı olup olmayacağı bilinmeyen yerli oto projesi, Kanal İstanbul gibi son derece gereksiz projelere paraların harcanması. Bunlar olmasaydı Türkiye çok daha iyi bir yerde olurdu. Ama iktidar treni kaçırdı.

“KARNELİ GÜNLERE GERİ DÖNDÜ”

◆ ***Marketlerde bir takım gıda maddelerinin alışverişine sınırlama getirildi. Yakın zamanda paramız olsa bile bazı gıda veya tüketim maddelerine ulaşmakta zorlanacak mıyız?***

İktidar bizim geçmiş dönemlerden hatırladığımız seçim ekonomisi uygulamalarını hayata geçiriyor. Bunların arasında fiyatını kendi belirlediği temel ihtiyaç ürünlerinin zamlarını ertelemek, geciktirmek, mümkün olduğu ölçüde zam yapmamak var. Mesela şekere yeni zam geldi. Türk Şeker yüzde 25 zam yaptı. Ama uzun süre yani özel şeker üreticileri zam yaparken Türk Şeker zam yapmamıştı. Ve zam yapmadığı için herkes şekerini Türk Şeker'den almak istemişti. Hatta spekülatörler yani stokçular şekeri devlet fabrikalarından ucuza alıp pahalıya satmaya başladı. Böyle olunca piyasanın işleyişi bozuldu ve Türk Şeker piyasaya şeker vermemeye başladı. Bunun sonucunda şeker yokluğu ortaya çıktı. Küp şeker bulamaz hale geldik. Şimdi yağda da benzer bir sorun var. Karneyle satış günlerine geri döndük. Dengenin bozulması, dolardaki sert yükseliş nedeniyle 1970'li yıllarda görülen yokluklar ülkesine dönüşüyor.

◆ ***Eski kuyruklara mı dönüyoruz?***

Dönüyoruz. Benzinde geçen gün bir kuyruk oldu. Türkiye uzun yıllardır yaşamadığı, yeni kuşakların bilmediği olayları yaşamaya başlıyor.

◆ ***Peki hal bu iken seçim ekonomisi nasıl organize edilecek? Bir yandan asgari ücret görüşmeleri başlayacak. Asgari ücretle çalışanları ne bekliyor?***

Asgari ücrete bir büyük zam yapacaklar. Ne kadar olacağını bilmiyoruz ama “enflasyonun üzerinde” diyorlar. Resmi enflasyon yüzde 20. Ben asgari ücret zammının yüzde 30'un üzerine çıkabileceğini düşünüyorum. Çünkü iktidar partisinin oyları eriyor ve bir şey yapmak zorunda. Elinde ne varsa kullanacak. Bu onlar açısından ölüm kalım mücadelesi. Ekonomiyi düzeltemez, insanları memnun edemezlerse önümüzdeki seçimde kaybedecekler.

Kadıköy’de ‘geçinemiyoruz’ eylemi

Hayat pahalılığını ve dövizdeki artışı protesto etmek için Kadıköy'de toplanan gruba polis müdahale etti, çok sayıda kişi gözaltına alındı

● **Simge KANSU**

Dövizdeki yükseliş ve hayat pahalılığını protesto etmek için 24 Kasım gecesi Kadıköy’de protesto gösterisi yapıldı. “Hükümet istifa” sloganıyla gösteri yapan gruba polis müdahale etti, çok sayıda kişi gözaltına alındı.

24 Kasım akşamı olası gösterilere karşı polis Kadıköy’ün birçok noktasını barikatlarla kapattı. Bahariye Caddesi ve Boğa Meydanı’nı barikatlarla giriş-çıkışlara kapatan polis, toplanan gruba dağılmaları yönünde uyarıda bulundu. Grup dağılmayınca müdahaleye başladı. Ara sokaklara dağılan grup protesto eylemine devam etti.

Çok sayıda kişi darp edilerek gözaltına alındı. Kadıköylü esnaflar ve balkonlara çıkan vatandaşlar, ıslıklarla eylemcilere destek verdi.

FEYZA HEPÇİLİNGİRLER

Türkçe duyarlılığı

"Kapın çalındıkça," denir; "kapın her çalındığında," denir ama ***"kapın her çalındıkça"*** denir mi? "Kapın her çalındıkça, 'O mudur?' diyeceksin" diye başlayan şarkıyı söylüyorum. Duya duya alışıldığı için yadırgatıcı gelmiyor ama aynı yapıyı başka sözcüklerle kuralım: "İnsan her bakındıkça..." Olmadı değil mi? "Ağaç her göründükçe..." I- ıh! "Saçlar her salındıkça..." Neden olmuyor? O '-dıkça, -dikçe' eki var ya, 'her' anlamını içeriyor zaten; o yüzden ikisi bir arada olamıyor. Yalnız gereksizlik değil, doğallığı zedeleyen bir durum çıkıyor ortaya. Kulağımızı tırmalamasının nedeni bu. Tırmalaması iyi. Kulakları tırmalamıyorsa kötü. Gitgide kaybediyoruz Türkçe duyarlılığını demek. Tehlikeli.

Şu şarkının ilk dizesinde de aynı duyarsızlık var. Oysa sözler de, bütünüyle şarkı da çok güzel:

"Sensiz her gecenin sabahı olmayacak sanırım,
Kararan gönlüme güneş de doğmayacak sanırım,
Mehtaba yalvarır, semadan geleceksin sanırım,
Sana bin cân ile bağlıyım, seni cânım sanırım."

Burada da kulağı tırmalayan "her" sözcüğü. Hep olumlu yüklemle kullanılan sözcüklerden biri. Anımsayın: "Her gelen yâri sorar / Yâr bu kadar tatlı mıdır?" diyen türkü var. "Her gece mehtaba bakıp seni andım," diyen şarkı var ama "olmayacak" yüklemine bağlanacaksa "her" yerine "hiçbir" denmesini gerektiriyor Türkçenin doğallığı. Elbet her kuralın kuraldışısı var. Sanıldığının tersine Türkçede azdır kuraldışı kullanımlar. Eğer "Kimi gecelerin sabahı olmayabilir," anlamını içerecekse "Her gecenin sabahı olmaz," denebilir ama güfte şairinin kastettiği gibi "sevgilisiz geçiyorsa hiçbir gecenin sabaha ulaşmayacağı" anlamı için, (16'lık hece ölçüsüne de uyacak biçimde) "her gece" yerine "gecelerin" denebilirdi; böylece bize de eleştirecek şey kalmazdı.

Şu şarkıda da ikinci dizede sorun var:

"Sevmekten kim usanır /Tadına doyum olmaz"

Neyin tadı? Tamlayan eksikliği birçok yerde pek hissedilmez ama burada "sevmenin" diye bir tamlayanın eksikliği fena halde hissettiriyor kendini. Gerçi dörtlüğün devamında da anlamla ilgili hiçbir endişesi olmamış şairin, aklına geleni, geldiği gibi yazıvermiş: ***"Hangi gönül uslanır / Sevenle oyun olmaz".***

Çok duyduğumuz şarkılarda sözler üstüne pek düşünmeyiz. ***"Hani o bırakıp giderken seni / Bu öksüz tavrını takmayacaktın"*** diyen şarkının sözlerine, "Tavır, takılan bir şey midir, takınılan bir şey mi?" diye "takılan" pek olmaz. "Kırmızı gülün alı var" türküsünü dinlerken "Gül, kırmızıymış zaten, bir de alı mı varmış?" diye düşünen de olmaz. Benim gibi, "hile" anlamına gelen bir "al" daha var; belki de odur kastedilen, diye mazeret üretmeye çalışan çıkar mı? Belki. "O kapkara siyah gözler"deki "Beni ateşlere salan" o gözler hem siyah hem de kapkara mıymış, diye soran da olmaz. Olmasın zaten, ben hepinizin yerine soruyorum.

"Albümlerden çıkarttığın / Bir kenara fırlattığın / Öfkeyle yırtıp attığın" diye başladığına göre fotoğraflardan söz edileceği baştan belli olan şarkı için öyle olmaz ama! Niye çıkarmıyor da "çıkartıyor" albümden, diye sormasa bile, devamında ***"Resimlere ara sıra baktığın hiç oluyor mu?"*** sorusunu duyunca, "E, albümden çıkarmakla yetinmemiş bir kenara da fırlatmıştı resimleri, hatta onunla da yetinmemiş, öfkeyle yırtıp atmıştı; nasıl bakacak o resimlere?" diye düşünen kesinlikle olur. "Ara sıra da olsa bakması için, o resimleri attığı yerden çıkarması, parçalarını bulup yapıştırması lazım," diyen de mutlaka çıkar. Güfte şairi de tutarsızlığın farkına varmış, tekrarında o dizeyi "Sende kalan resimlere baktığın hiç oluyor mu?" diye doğrultmaya çalışmış ama "yırtılıp atılan resimler"e bakma bölümünü güfteden çıkarıp atmaya kıyamamış.

Hep yeni, hep sevilen şarkılarda yanlışlar buluyorsun, eskiler her sözü kusursuz mu söylemiş, diye düşünenler oluyordur. Eskilerde de var. Muallim İsmail Hakkı Bey'in çok bilinen, çok sevilen şarkısının üçüncü dizesine bakın:

"Fikrimin ince gülü
Kalbimin şen bülbülü
O gün ki gördüm seni
Yaktın ah yaktın beni."

"O gün ki gördüm seni" nedir? Besbelli Fransızcaya özenilen zamanlar... İngilizce modası yaygınlaşmamış daha. Böyle bir sözdizimi Türkçede yok. Eylemsilerimiz sayesinde bu anlamı biz, sözü ters yüz etmeden, "Seni gördüğüm gün" diye ifade ederiz.

GazeteKadıköy
Haftalık süreli yerel gazete

Kadıköy Belediyesi ve Kadıköylüler adına
Sahibi Kadıköy Belediye Başkanı
Av. Şerdil Dara ODABAŞI

YAYIN KURULU
Dinç ÇOBAN, Serkan TAŞKENT, Leyla ALP

Genel Yayın Yönetmeni
Yüksel KOÇ

Yazı İşleri Müdürü: **Semra ÇELEBİ** | Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: **Serkan OKAY**

Sayfa Tasarımı
Yasemin ÖZGÜNEŞ – Sinem HAMARAT

Haber Merkezi
Gökçe UYGUN – Erhan DEMİRTAŞ

Reklam Servisi
Özge ÖZVEREN MUSLU

Reklam: (216) 345 82 02

Adres: Hasanpaşa Mahallesi Sarayardı Caddesi Khalkedon İş Merkezi No: 98 Kadıköy
Tel: (216) 348 70 60
Reklam: (216) 345 82 02

www.gazetekadikoy.com.tr
www.facebook.com/gazetekadikoy
www.twitter.com/gazetekadikoy
E-posta: gazetekadikoy@gmail.com
Dağıtım: Mehmet Gündoğdu (0532) 727 0107

Baskı: İleri Basım Matbaacılık Amb. Reklam Tanıtım Yayıncılık ve Teknik Hizmetleri Ticaret A.Ş. Merkez Mah. 29 Ekim Cad. İhlas Plaza No:11 A/21 Yenibosna / İSTANBUL

Gazetemizde yayınlanan yazıların yasal sorumluluğu yazı sahibine aittir.

1800'lü yıllardan beri, çoğunlukla Moda, Yeldeğirmeni ve Caddebostan semtlerini mesken tutan Yahudi cemaatinin ilçedeki ayak izlerini takip ettik

Kadıköylü Yahudilerin anıları

● **Gökçe UYGUN**

Türkiye'deki Yahudileri başrole alan Kulüp dizisiyle gündeme oturan Yahudi toplumu, ülkenin pek çok yerinde olduğu gibi Kadıköy'de de varlık göstermişlerdi. Bilhassa Yeldeğirmeni semti, (dizide de aktarıldığı üzere) aynı Galata gibi 19. yüzyılın başlarında Yahudi hayatı bakımından hareketliydi. Esas gelişimini 1855'ten sonra gösteren semtte, bu tarihte Kuzguncuk Dağhamamı'ndaki yangından kaçan Museviler iskan edilmişti. Büyük bir bölümü küçük esnaf ve zanaatkar olan Musevi topluluğu, 1899'da semtte bir sinagog yaptırmışlardı. Cumhuriyetin kurulması sonrasında ağırlıklı olarak Yahudi, Ermeni ve Rum azınlıklar bu semtte yaşadı.

YELDEĞİRMENİ'NDE LADİNO

Doğma büyüme Yeldeğirmeni sakini olan, kimya mühendisi-araştırmacı Anri (Harun) Niyego, semtin Yahudi cemaatini en iyi bilen isimlerden. 1950'de burada doğmuş, çocukluk ve gençliğini burada yaşamış bir Yahudi olarak semtteki mozaiği dolu dolu yaşamış. ''Çocukluğumda semtin sokaklarında Ladino (Yahudi İspanyolcası) dilini işittiğimi anımsıyorum" diyen Niyego, şunları söylüyor: "60'lı yıllarda Yeldeğirmeni'nin Yahudi sakinlerin yaşamak için Moda, Caddebostan ve şehrin Avrupa yakasını tercih etmeleri, gençlerin de eğitim için yurtdışına gitmeleriyle, buradaki Yahudi nüfusu azaldı. Bugün 2-3 Yahudi ailesi yaşıyor burada. Bu semtin önemli kişilerinin gençliğe adım atma törenlerine, düğünlerine tanıklık etmiş, vefat olaylarında acılarına ortak olmuş sinagogumuz ise hala ayakta kalarak günleri onlara ve bizlere hatırlatıyor.''

Yeldeğirmeni'nin Yahudi esnafından meşhur terzi Salomon Seviş herkes tarafından sevilen bir simaydı Sinagogun merdivenleri, evlenen kadınların gelinliklerinin rengiyle aynı olsun diye beyaz yapılmış

ANITKABİR'DEKİ YAHUDİ MİMAR

Anri Niyego'nun, Hemdat İsrael Sinagogu'nun 1999'daki 100. kuruluş yıldönümü münasebetiyle yayınlanan "Haydarpaşa`da Geçen 100 Yılımız" adlı kitap ve kendi anıları ışığında geçmişin Yahudi toplumundan bazı anekdotlar;

◆ 17. yüzyılda İstanbul'un Avrupa yakasındaki yangın, deprem, veba gibi olaylar ile cami inşaatlarındaki istimlaklardan etkilenen Yahudiler, şehrin Asya yakasına göç etmeye başladı. 1600'da Eminönü Yeni Camii'nin inşaası sırasında evleri yıkılan pek çok Yahudi, Kuzguncuk, Bağlarbaşı ve Haydarpaşa gibi semtlere yerleştiler.

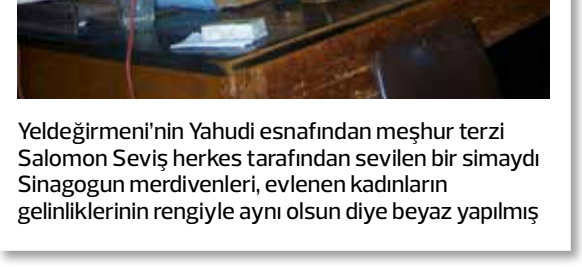

Dönemin Yeldeğirmeni'nin iki doktorunda biri olan Dr.Albert Benazio, Uzun Hafız Sokağı'nın Karakolhane Caddesi'yle kesiştiği köşedeki evini hem ikamet hem de muayenehane olarak kullanırdı. Bugün Dr.Benazio'nun kullandığı katları boş olan binanın altında (şimdiki Benazio kafe) bakkallar vardı.

◆ İstanbul kökenli Yahudi toplumu Yeldeğirmeni'ni modern görünümü nedeniyle seçerken, Rusya, Romanya ve Bulgaristan'dan gelenler de terk etmek zorunda kaldıkları kentlerine benzediği için buraya taşındılar.

◆ Yahudi ailelerinden Arditi ailesi, çarşıdaki İngiliz Kooperatifi olarak bilinen, Kadıköy'ün en eski dükkanlarından birinin sahibiydi. Bu mağaza İstanbul'da sicil numarası 2 olan ilk müessese idi. Mimar mühendis Albert Arditi, Anıtkabir'in yapımında görevli olan sayılı kişilerden. Hatta açılış töreninde bayrağı ilk kez göndere çeken kişiydi.

◆ İbrahim ağa çayırı (bugünkü avm'nin olduğu yer) Yahudiler için dinlence yeriydi. Baharda papatyalar açıp çayır beyaza büründüğü için buraya beyaz anlamına gelen 'la blankeria' denirdi. Yahudiler kutsal cumartesi günleri ibadetten sonra buradaki kır kahvesine giderlerdi.

◆ Semtin çayırlık yapısı Yahudi gençleri sporla iç içe yaşamaya yönlendirmişti. 60'lı yıllarda 19 Mayıs törenleri kapsamında Samsun'dan Ankara'ya bayraklı koşu yarışı yapılırdı. Bu koşuyu da genelde koşucu Eli Niyego kazandırdı. Ona özenen gençler de Yeldeğirmeni çevresinde koşu antremanları yapardı, şenlik gibi olurdu.

PATLICAN YANGINI

◆ 1903 yılında Haydarpaşa'daki Fransız okulu müdürünün yazdığına göre dönemin Yahudi hanımları tüm günlerini arkadaşlarıyla iskambil oynayarak geçirirmiş. Çocukları eve gelince de 'Bu okul niye akşama dek sürmüyor ki…' diye sitem ederlermiş.

◆ Yahudi göçüne neden olan Kuzguncuk Dağhamamı yangınından 1 yıl sonra, 29 Temmuz 1922'de Yeldeğirmeni'nde bir Rum evinde patlıcan kızartırken yangın çıkmış. Tulumbacılar, öğlen çıkan bu yangını geceye dek söndürememişler bir türlü. Alevler gece 2'de tam sinegog duvarına gelince mucizevi bir şekilde sönmüş. Can kayıpları yaşanmış, 280 bina yanmış, bin kadar kişi sokakta kalmış, varlıklı Yahudi aileleri zarar görmüş. Yeldeğirmeni semti o yangından sonra bir daha eskisi gibi olmamış.

BİR ZAMANLAR CADDEBOSTAN´DA

Elda Sasun da Haziran 2021'de Yahudi cemaatinin önde gelen yayın organlarından Şalom Gazetesi'ndeki yazısında şunları kaleme almıştı:

"1960'lı yıllarda Plaj Yolu ve civarındaki sokaklarda geniş bir Yahudi toplumu yaşardı. Tüm yaz aylarını pırıl pırıl bir denizi olan plaj ve deniz kulüplerinde geçirir, yazın yaşam sanki koca bir aileymişiz gibi birlikte paylaşılırdı. Biz çocuklar, bisikletlerle dolaşır, sandallara denize çıkar, akşamları açık hava sinemalarına giderdik. Bahçeli evlerimizde kurulan kalabalık sofraların yanı sıra, hepimizi birçok vesileyle bir araya getiren bir de Caddebostan Sinagogumuz vardı. Sinagog bayramlarda bahçesine kadar dolup taşar, genç - yaşlı, herkesin buluşma noktası olurdu. Rahmeti büyükbabam Marko, her cumartesi sabahı, birçok komşusu ile Yıldız Sokak'taki evimizden çıkar, sinagogdaki duadan sonra, sevgili büyükannemin yaptığı eşsiz patlıcanlı borekitaslarını yerdik. Daha sonra sofralar kurulur, komşularla nice, uzun sohbetli günler geçirirdik…"

HAHAM AKAALİ ADONİ ANLATIYOR

Elda Sasun, aynı yazıda, açılışından bu yana Caddebostan Sinagogu'nun (Bet El Sinagogu) haham akaali (dini lideri) görevini sürdüren Rav Adoni'nin de şu sözlerine yer veriyor:

◆ Göztepe, Erenköy, Suadiye, Caddebostan pek çok Musevi ailenin, 1940 sonlarında sadece yazlık için gittikleri yerleriydi. Yazlığa gelenler arasında vasıtaya binemeyip, Kadıköy'e kadar gelemeyenler, Caddebostan'da bir ibadet yeri isteğinde bulundu.

◆ Başlarda Caddebostan Sinagogu sadece yazları açık duran, bomboş bir salon ve birkaç iskemleden oluşuyordu. Kardeşlerimiz dua için yine Kadıköy'e kadar giderdi. Plaj Yolunda ve onun civarda kalabalık bir Musevi topluluğu oluştuktan sonra sinagog hareketlendi. 1973'te Boğaz Köprüsü yapıldıktan sonra, sadece yazlıkçı olan aileler, artık yaz-kış oturmaya başladı. Bu vesileyle sinagog kışları da açık kalmaya başladı. Harika bir bahçe ve çardağımız vardı. Maalesef bu güzel alan güvenlik tedbirleri nedeniyle kapatıldı.

KULÜP'TEKİ SİNAGOG

Kulüp dizisine mekan olan sinagog, Yeldeğirmeni'ndeki Hemdat İsrael Sinagogu. İstanbul'un en eski Musevi ibadethanelerinden olan bu havra 1899'da inşa edilirken, Yahudilerle aynı yerde kilise yapmak isteyen Rumlar arasında anlaşmazlık çıkmış. Ancak zamanın padişahı Sultan II. Abdülhamid, ayrıcalık yaparak sinagogun inşa emrini vermiş. Buna karşılık olarak da Yahudiler, Abdülhamid adına ithafla İbranice Hamit kelimesini oluşturan sessiz harflerden bu ismi koymuşlar, 'hamd olsun' manasında. Bu kelime aynı zamanda İbranice'de 'İsrail'in (Yahudi milleti) şefkati' anlamına da geliyor.

Bugün ön cephesi duvar olan Soryano Eczanesi, sinagogun bahçesindeki, arka cephesinden bir kapıyla girilen odacık durumunda ve depo olarak kullanılıyor.

VARLIK VERGİSİ VE ECZACI SORYANO

Yeldeğirmeni sakini, mimar Arif Atılgan'ın yazdıklarına göre Yeldeğirmeni'nde 1900'lü yılların başında üç eczane vardı. İkisi Karakolhane Caddesi'nde Uzun Hafız ile Yurttaş sokaklar arasındaki Rozano ve Tatlıyan eczaneleriydi. Yeşua Hayim Soryano'ya ait Soryano Eczanesi ise Uzun Hafız Sokak'ta sinagogun kapısının yanındaydı. 1928 tarihli Tahdit Kanunu gereği bölgedeki eczanelerin birleştirilmesi zorunlu tutulunca bu üç eczacı birleşerek Karakolhane Caddesi'ndeki dükkâna geçtiler. Ancak bir müddet sonra Rozano ve Tatlıyan efendilerden biri ölüp, diğeri de askere alınınca semtin tek eczacısı Soryano olmuştu. Ancak 1942'daki Varlık Vergisi nedeniyle zor durumda kalan Soryano, eczaneyi satmak zorunda kalmıştı. Eczaneyi satın alan Şeref Birgen isimli bir Türk'tü. Soryano, Şeref beyin yanında, kendi eczanesinde kalfa olarak çalışmak zorunda kalmıştı. Neyse ki Şeref bey gözü tok biriydi. Eczaneye uğramıyor, Soryano'ya karışmıyor, içine düştüğü zor durumu ona hiç hissettirmiyordu. Soryano Efendi acısız iğne yapmasıyla, ilaç siparişlerini zamanında ve mükemmel teslim etmesiyle müşterilerine sıcak tavrı ve ekonomik davranmasıyla semt insanları tarafından seviliyordu.

YAHUDİ APARTMANLARI

1900'lerin başında Beyoğlu'nda ortaya çıkmasından yaklaşık 20–25 yıl sonra çoğunluğu, özellikle Yahudi ve Ermeni tüccarlar tarafından yaptırılan apartmanlar, yaptıran kişi ya da ailenin adı ile anılmışlardı. Kehribarcı (Levi Kehribarcı) Apartmanı da bunlardan biri. 1909'da Levi Kehribarcı tarafından Alman mühendislere yaptırılan bu yapı, Semtin Yahudi kültür mirasının örneklerinden. Yahudi toplumunun tanıdık simalarından, gazetemizin eski yazarlarından Mario Levi de bir dönem bu binada yaşamıştı.

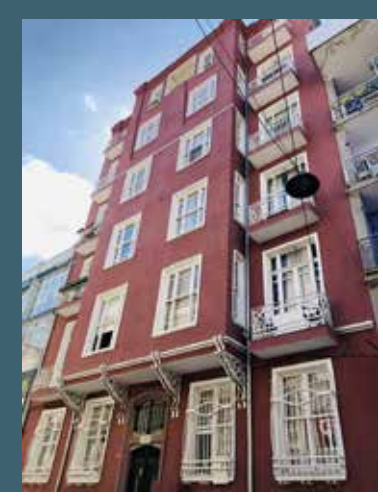

Türkiye'de Bağımsız Müzik

MURAT BEŞER
muratbeser@muratbeser.com

Tayfun Polat'ı Akmar Pasajı'nda çalıştığım günlerde tanımıştım. Zihni Müzik'e girip çıkan, tezgâhın önünde müzik muhabbeti koyan o kuşağın kalabalığı arasında özellikle amatör yerli topluluklara ve onların demo kayıtlarını duyduğu ilgiyle dikkatimi çekmişti. Sonradan çalışmakta olduğu Karga Bar'da dinlerken de sıradan herkesin bildiği popüler şeylerden ziyade keşifçi bir anlayışla DJ'lik yaptığına tanık olmuştum. Rastlaştığımızda aynı minval üzere sohbetler ederken renkli gözlerinden merak fışkırıyordu; yanı sıra bitmek bilmeyen bir enerji ve sevecenlik... Arada bir fanzinlerde de yazılarına rastlıyordum, güzel de kalem tutuyordu eli. En belirgin özelliği şuydu Tayfun'un: net bir çizgisi, ötesi bir misyonu vardı ve bu tutkunun icaplarının dışında hiç çıkmıyordu.

Tayfun, 1992 yılında bir Zen konseri izlemiş, birilerinin birkaç dakika sonra terk ettiği bu konserden sonra müzik zevkinin artık eskisi gibi olmayacağını kestirmiş; yıllar geçmiş, bir de 2005 yılında çalışmakta olduğu Tarih Vakfı'nda dinlediği panelde Gönül Paçacı'dan duyduğu bir cümleden ampul yanmış ve buradan kendine bir vazife çıkarmıştı.

– "Müzik müzisyenlere bırakılmayacak kadar ciddi bir iştir."

***

Popüler olmayan dünyanın yutmadığı tozu toprağı kalmamış Tayfun'un. Doksanlardan itibaren bu ülkede üretilen ve ana-akımın dışından kalan müzikler konusunda bir uzman. Biraz bas çalışmış ama müzisyen olmayacağını anladığında işin mutfağına geçmiş. Doksanların ilk yarısında Rashit olmak üzere punk camiası içinde konserler yapmış. 1999-2006 arası Tarih Vakfı'nda çalışmış. Rahat durmamış, organizasyon işine girişmiş, alternatif destek olmak istediği topluluklara konserler yapmış. 2000'lerin sonlarında alternatif müziklerimizi boş bir alan olarak görünce kolları sıvamış.

Çıkınında birikenler inceden damıtılmaya geçince kendi payına çıkardığı vazife şu olmuş: Doksanlarda bir hareketlenme içinde bulunan yerli alternatif müzik sahnesine, (ki o zamanlar bağımsız müzik lafı telaffuz edilmiyordu) ana-akım medya tarafından ciddiye alınmayan yer verilmeyen kendi müziğini yapan genç müzisyenlere eğilmek...

Açık Radyo'da yaptığı programlarda ve yayın yönetmeni olduğu Kargamecmua'da onlara yer verince tahmin edemeyeceği büyüklükte bir ilgiyle karşılaşmış; genç müzisyenler tarafından adeta kayıt yağmuruna tutulmuş, memleketin her yerinden müzik yağmış. 2017 yılına gelindiğinde artık geriye bir belge bırakma ihtiyacı duyan Tayfun, bu konunun tarihini yazmak amaçlı bir kitaba niyetlenmiş. Elimizdeki Kara Plak Yayınları tarafından basılan "Türkiye'de Bağımsız Müzik – Başlangıç" adlı kitap işte bu ağacın meyvesi.

***

320 sayfalık "Türkiye'de Bağımsız Müzik – Başlangıç" önce işin dünya tarihini özetliyor, oradan memleket toprağına geçiyor ellili yıllardan bu yana camia adına ne yaşanmışsa, çıkınında ne birikmişse bizimle paylaşıyor.

Kitapta iki farklı bölüm ve anlatım dili var. Biri italik olarak yazılmış Tayfun'un kişisel tarihinden kesitler. Diğeri kitabın adıyla müsemma. Bu yöntem okuyucu açısından hem bir atmosferin içine kolayca dahil olma fırsatı, hem de aidiyet duygusu yaratmış.

Bağımsız müzik kavramının sayısız parametreye göre değişken hal-ler göstermesi riski nedeniyle Tayfun özsözde "bu kitapta anlatılan Türkiye'de bağımsız müziğin tarihi benim yorumumdur" notunu düşmeyi haklı olarak ekleme ihtiyacı duymuş. Zira bağımsız müzik halen belli yönleri aydınlatılması gereken canlı bir organizma; 2000'li yıllara kadar mevcudiyeti envantere geçmemiş bir olgu... Haliyle hakkında yapılan çalışmanın eksik kalması kadar mazur görecek bir şey olamaz. Bu nedenle başlığına yerinde bir tercihle "başlangıç" ibaresi eklenmiş.

Müzikal yorumlara girmekten kaçınsa da, bir eleştirmen tavrı sergilemese de durduğu yeri, tuttuğu tarafı iyice bellemiş Tayfun. O sevdiklerini her koşulda hararetle savunmayı düstur edinmiş. Her haliyle bu tutum da kitabı aşkla yapılmış bir işe dönüştürmüş. Tıpkı bağımsız müziğe gönül vermiş ilk kuşak çocukların heyecanı gibi...

***

Teşekkürler Tayfun... Birilerinin ele almaya, dinlemeye değer bulmadığı, gazetesinde dergisinde köşesinde değerlendirmeye şayan görmediği bir dünyanın kapılarını araladığın ve ehemmiyetini bize gösterdiğin için...

Artık günümüzde popülerliği arttığı için tarifi de güçleşen bağımsız müzik kavramının en azından mazisini merak ediyorsanız, nihayet derli toplu bir başvuru kaynağımız var.

Kerteriz alınması gereken bir çalışma; ileride bu konuda yapılacak başka çalışmalar için bir kılavuz.

"GEÇMİŞİME ŞARKILAR YAPIYORUM"

Hayat hikâyesi bir belgesele de konu olan Ali Kartal namı-ı diğer Derd'Ali , 13 yıl polislik yaptıktan sonra tüm hayatı boyunca en çok istediği şeye, müziğe döndü. Kadıköy'de yaşayan Derd'Ali ile müzik yolculuğunu konuştuk

● Leyla ALP

Hayat hikâyesi yönetmen Zafer Özgentürk'ün "Aşkın Derd'Hâli" isimli belgesel filmine konu olan Derd'Ali yani Ali Kartal eski bir polis. Çocukluğundan beri müzikle ilgilenen Ali Kartal yaşam koşulları nedeniyle polis olmuş ama iki farklı hayat arasında sıkışıp kalmış. 2018 yılında malûlen emekli olan ve artık sadece müzikle ilgilenen Derd'Ali ile Moda Kitap'ta hem yeni şarkısı "Mahpeyker"i hem de müzik yolculuğunu konuştuk.

• Sizin hayat hikâyeniz belgesel oldu ve bu çok rastlanan bir durum değil. İlginç bir hayat hikâyeniz var. Biraz anlatabilir misiniz?

Adanalıyım. Aileden gelen bir gelenekle polis oldum. Büyük abim emniyet müdürü ortanca abim de polis. Babam Urfa'dan göçmüş, annem Adıyaman'dan Adana'ya gelmiş.

Bizim aile yapımız da biraz değişik. Annem iki evli, babam da iki evli. Adile Naşit ile Münir Özkul'un Neşeli Günler filmi gibiyiz. Babamın eşi ölüyor dört çocuğuyla ortada kalıyor, annem de eşinden boşanıyor iki çocuk var. Bunları evlendiriyorlar iki çocuk annem, dört çocuk babam getiriyor, bu evlilikten sadece ben doğdum. Zorlu bir hayattı. Babam at arabacısıydı. Hamallık yapıyor, çimento taşıyormuş. Ben üç yaşındayken vefat etmiş. Büyük abim babamdan olan kardeşlerini alıp evden ayrılmış. Ben, annemin diğer eşinden olan engelli oğlu ve ablam kaldık, diğer kardeşlerimi yıllar sonra tanıdım.

• Ne zaman müzikle ilgilenmeye başladınız?

Ortaokulun sonu, lisenin başlarıydı. Ablam gitar aldı. O zamanlar Düş Sokağı Sakinleri'ni falan çok seviyordum. Gitar çalmaya başladım. "Terk-i Alem" isimli bir grup kurduk. Adana'nın bir çok mekanında çaldık. Arkadaş söz yazıyordu müzikleri ben yapıyordum.

Lise biterken annem "bu çocuk ne olacak" deyip beni abimin yanına götürdü. Hayat gailesinden ötürü polis okulu sınavlarına girdim. Parasızlık, bir yere ait olmama durumu derken ben şuursuz bir şekilde polis oldum. İlk görev yerim burası yani İstanbul.

"POLİSLİK YAPAMAZ HALE GELDİM"

• Yıl kaç? Nerede çalıştınız?

2007 yılıydı. 21 yaşındaydım. Bayrampaşa Çevik Kuvvet'te sonra da Taksim'de Güven Timi'nde çalıştım. Liseden kalan müzik aşkı sönmüş değildi. Kadıköy'de konserlere gidiyordum. Polislik çatışması da hiç bitmiyordu. Mesela insanlarla tanışıyordum, polis olduğumu anladıklarında uzaklaşıyordu. Yıllarca kişilik çatışması yaşadım. Sonra engelli abime yakın olmak için tayin istedim ve tayinim baba memleketim Urfa'ya çıktı. Urfa'da bir karakolda yazıcı olarak göreve başladım.

İstanbul'da bulamadığım ortamı Urfa'da buldum. Orada çok farklı ve güzel bir ortama dahil oldum. İki sene içinde hayata bakış açım iyice değişti ve polisliği yapamaz hale geldim.

• Polisliği yapamaz hale gelmenizi biraz anlatır mısınız, nasıl oldu?

Olmuyordu. Gündüz gidiyordum, karakolda enteresan benle ilgisi, alakası olmayan anlaşamayacağım insanlar arasında çalışıyordum. İlişki kuramıyordum. Akşam da arkadaşlarla buluşup müzik yapıyor, sohbetler ediyorduk. Alakasız iki yaşamdı.

İnsan hayatında kabuk atar ya evriliyorsunuz. Gün geçtikçe öyle bir durum olmaya başladı. 2012 yılında Polis Akademisi'nin Bando Mızıka Akademisi sınavı açıldı. Sınava girdim ama beni almadılar. Sınav sonuçları açıklandıktan sonra karakol amirinin yanına gidip ben bu işi yapamıyorum, nasıl yapacağız diye sordum. O da "Sen zaten iyi değilsin, silahını alalım seni bir hastaneye sevk edelim" dedi. Hastaneye sevkim yazıldı, psikiyatriste de durumu anlattım. Silahım alındı. Altı ayda bir kontrole gitmeye başladım. Evrak işinde çalışmaya başladım.

• Peki diğer polislerin tavrı ne oldu?

Bana tuhaf tuhaf bakıyorlar "bu delirdi mi?" diyorlardı. Aslında ben delilerin arasından kurtulmak için delirdim. Daha sonra Adana'ya tayinim çıktı. Bu arada 2016 yılında Ufuk Beydemir'in "Ay Tenli Kadın" şarkısında santur çaldım. O şarkı dünya genelinde çok beğenildi. Şarkı bu kadar beğenilince emniyet teşkilatında da herkes duydu. Polis radyosunda çalışmaya başladım. İnsanların bakış açısı da değişti. Sağlık sürecim devam ediyordu. Heyete çıktım. "Benden ne kadar polis olur" diye sordum. Heyet görüş bildirdi. Emekli oldum. Yani 2018 yılında belgeselim ve albümüm çıktı, emekli oldum ve evlendim.

• Kadıköy serüveniniz ne zaman başladı?

Ben çok iyi bir Kesmeşeker dinleyicisiyim. Bir de Mehmet Şenol Şişli var, Kargo grubunun bas gitaristi. Benim ismimi koyan da Mehmet Abi. Onların buradaki varlığı sayesinde burada yaşama isteğim vardı. Eşimle birlikte İstanbul'a gelmeye karar verdik. İyi ki gelmişim. Kadıköy hayata bakış açımı da değiştirdi. Pandemiden üç, dört ay önce geldik. Onlar sayesinde bir takım ilişkiler kurduk. Kızıltoprak'ta oturmaya başladık.

"ZEYTİNİ SAYARAK YEDİK"

• Anneniz belgeselde "müzikten geçinilmez, mesleğinden olacak diye korkuyorum" diyor. Emekli oldunuz ama emekli maaşı da belli. Yani annenizin korktuğu olmuş. Nasıl geçiniyorsunuz?

Polis emekli maaşı çok düşük değil. Teliflerden küçük bir meblağ geliyor. Eşim Suna şimdi çalışıyor ama pandemi döneminde çok zor zamanlar geçirdik. Zeytini sayarak yediğimiz bir dönem oldu. Ben hayatımda hiç o kadar dibe vurmamıştım. Suna ile sırt sırta verip burada bir hayat kurmaya çalışıyoruz.

• Son çalışmanız Mahpeyker'den bahsedelim?

İki yıldır üzerinde çalışıyoruz. Klibini de çektik. Klipte eşim oynuyor. Sponsor olmadan her şeyini kendimiz yaptık. 70'ler Anadolu pop tarzında. Bir adamın sevgilisine olan aşkını anlatıyor. Biraz Barış Manço'nun esprili tarafı var, müzik biraz Cahit Berkay'ı andırıyor. Söz ve müzik bana ait. Düzenlemesi Ergin Kandemir'e ait. Çok güçlü bir şarkı.

DERTLİ ŞARKILARDAN DERD'ALİ'YE

• Adınız niye Derd Ali?

İstanbul'da ilk yaşadığım dönemde Derd Ali yoktu. Rock müzik, Kesmeşeker dinleyen bir adamdım. Urfa'ya gidince Alevilerin yaşadığı Kısas Köyü var. Bağlama çalan bir arkadaşım beni oraya götürdü. Ve bende türkü merakı başladı. Deyiş yazmaya başladım. Yazdığım deyişleri Mehmet Abi'ye, Cenk Abi'ye gönderiyordum. Mehmet Abi de "Çok dertli yazıyorsun, senin adın Derd Ali olsun" dedi. Olsun dedim (gülüyor), öyle başladı.

İdil Biret'in 80. yaşı kutlandı

Kadıköy Belediyesi Süreyya Operası, piyano virtüözü İdil Biret'in 80. yaş gününe özel düzenlenen kutlamaya ev sahipliği yaptı

● Simge KANSU

Dünya çapında başarılara imza atan, Beethoven'ın bütün piyano sonatları, konçertoları ve senfonilerinin piyano uyarlamalarını çalan ilk ve tek piyanist İdil Biret için 80. yaş gününe özel Kadıköy Belediyesi Süreyya Operası'nda bir etkinlik düzenlendi. 21 Kasım Pazar günü düzenlenen etkinlik "İdil Biret: Bir Harika Çocuğun Portresi" belgesel gösterimiyle başladı. Söyleşilerle devam eden etkinlik, Biret'in öğrencisi Ingolf Wunder'un piyano resitaliyle son buldu. Etkinliğe Kadıköy Belediye Başkanı Şerdil Dara Odabaşı da katıldı.

Eytan İpeker'in yaptığı, yapımcılığını Yoel Meranda'nın üstlendiği "İdil Biret: Bir Harika Çocuğun Portresi" belgeselinde eşi Şefik Büyükyüksel, hocası Wilhelm Kempff'in çocukları Roland ve Irene Kempff, İsmet İnönü'nün kızı Özden Toker, müzikolog Filiz Ali gibi pek çok ünlü İdil Biret'in hayatı ve müzik yolculuğunu anlatıyor. Belgeselde, kendi arşivinden çocuk fotoğrafları, 7 yaşındayken Fransız Radyosu'na verdiği röportajın ses kaydı, Biret'in hocası Nadia Boulanger'le piyano çaldığı görüntüler de yer alıyor.

"GEÇMİŞİN DEHASI, GELECEĞİN UMUDU"

Belgesel gösteriminin ardından, müzisyen Aydın Büke'nin moderatörlüğünde bir söyleşi gerçekleşti. Söyleşide, müzikolog ve İdil Biret'in yakın arkadaşı Filiz Ali ve Biret'in eşi Şefik Büyükyüksel, İdil Biret'i anlattı. Program gazeteci, yazar, kültür insanı Zeynep Oral'ın "İdil Biret Türkiye için ne ifade eder?" başlıklı konuşmasıyla devam etti. Oral, konuşmasında, "Geçmişin dehası olmakla birlikte geleceğin de umududur." diyerek Biret'i anlattı ve doğum gününü kutladı. Oral'ın, konuşmasının ardından İsviçre'de yaşayan Avusturyalı piyanist, orkestra şefi, besteci Ingolf Wunder'un piyano resitali gerçekleşti. İdil Biret'in öğrencisi olan Ingolf Wunder, İdil Biret onuruna Liszt ve Chopin'in eserlerini icra etti.

Sayısız konser veren, Avrupa ve Amerika'nın önde gelen orkestraları ile çalan Biret, aralarında Polonya ve Fransa hükümetlerinin Liyakat Nişanları'nın da olduğu ve birçok ödül layık görüldü. Rusya Federasyonu İstanbul Başkonsolosu Andrey Buravov da Moskova Gnessin Müzik Okulu tarafından gönderilen nişanı locasında Biret'e takdim etti.

Ağız ve diş bakımı nasıl olmalı?

● Simge KANSU

Toplum Ağız Diş Sağlığı Haftası dolayısıyla gazetemize konuşan Dr. Burcu Kuru, en doğru ağız ve diş bakımının nasıl olması gerektiğini anlattı

Ülkemizde 22 Kasım gününü içine alan hafta; toplumunun ağız ve diş sağlığı konusunda bilinçlenmesine katkı sağlamak, ağız bakımı alışkanlığına katkıda bulunmak amacıyla "Toplum Ağız Diş Sağlığı Haftası" olarak kutlanıyor. Kadıköy Belediyesi Çocuk Ağız ve Diş Sağlığı Merkezinde baş hekim olarak görev yapan diş doktoru Burcu Kuru, ağız ve diş bakımı konusunda da gazetemize konuştu.

Diş doktoru Burcu Kuru "14 yıldır tamamen ücretsiz olarak hem 3–12 yaş arası çocuklara hem de yaş sınırı olmaksızın normal klinik koşullarda hekimle iş birliği içinde olamayacak kadar ağır engelli olan vatandaşlarımıza hizmet vermekteyiz. Ortodontik ve protetik tedaviler haricinde tüm ağız ve diş sağlığı tedavilerini ve de periyodik takiplerini yaparak hizmet veriyoruz. Ayrıca sağlıklı dişlere uyguladığımız koruyucu hekimlik tedavileri, ağız ve diş sağlığı hijyen eğitimleri de hizmetimizin en önemli parçasıdır."

DİŞLER NASIL FIRÇALANMALI?

İnsanlarda iyi bir genel vücut sağlığının iyi bir ağız ve diş sağlığından başladığını söyleyen Dr. Kuru, "Ağız, diş ve diş etlerinin korunması için diş fırçası ve macunla dişler günde en az iki kez, 45 derecelik açıyla yukarı ve aşağı hareketlerle fırçalanmalıdır. Her bir dişin ön ve arka yüzeyi ile çiğneme yüzeylerinin yeterli miktarda fırçalandığından emin olunmalıdır. Etkin ve yeterli fırçalamaya dil yüzeyi de dahil edilmelidir. Dişlerin ara yüz temizliğinde de mutlaka diş ipi kullanılmalıdır. Doğru ağız bakımı yapabilmek için diş fırçasının 3-4 ayda bir yenilenmesi gerekmektedir. Diş fırçası ıslatılmamalı, mercimek büyüklüğünde macun sıkılmalıdır. 45 derecelik açıyla diş etinden dişlere doğru dairesel hareketlerle süpürme işlemi yapılarak bakteri plağı uzaklaştırılmalıdır" dedi.

"ÖNEMLİ SORUNLARA NEDEN OLABİLİR"

Kuru, "Düzenli, doğru ve etkili bir ağız ve diş bakımının yapılmadığı durumlarda ağız içindeki dokularda ve dişlerde oluşacak hastalıklar, insanlarda oldukça önemli sağlık sorunlarına da sebep olabilir. Bakımsız olan bir ağız sonucu hoş olmayan bir görünüm ve koku ortaya çıkar. İnsanların sosyal, psikolojik ve fizyolojik olarak da yaşam kalitelerinin olumsuz olarak etkilendiği gözlemlenir" dedi.

COVİD-19'un henüz dişler üzerinde spesifik bir etkisinden bahsedilemeyeceğini söyleyen Dr. Kuru, "Her zamanki rutin ağız diş sağlığı bakımına ve periyodik diş hekimi kontrollerine devam edilmesi gerekmektedir. Eğer kişinin sağlıklı bir ağız ve diş sağlığı varsa senede bir kez diş hekimi kontrolü önerilmektedir" dedi.

"DÜZENSİZ BESLENME ÇÜRÜKLERİ ARTIRIR"

Beslenmenin ağız ve diş sağlığı üzerindeki etkilerine de değinen Kuru, "Ağız ve diş sağlığı beslenme ile doğrudan ilişkilidir. Bu sebeple de beslenme düzenini gözden geçirmek, diş ve diş eti hastalıklarının önüne geçilmesini sağlamaktadır. Diş sağlığı açısından zararlı olabilecek besinlerin başında şekerli gıdalar, asitli gıdalar, dişlere yapışma özelliği olan besinler geliyor. Sigara tüketimi gibi faktörler diş ve diş eti sağlığını olumsuz etkilemektedir. Dişlerin fırçalanamadığı durumlarda elma, havuç gibi diş etlerine masaj yapacak besinler tüketilmelidir. Dişlerin fırçalanmasının mümkün olmadığı durumlarda ağız temiz su ile çalkalanmalıdır. Şekerli besinler tüketildikten sonra peynir gibi çürük önleyici besinler tüketmek gerekmektedir. Fast food alışkanlıkları, kahve ve sigara tüketiminin artması, düzensiz beslenme ve stres faktörleri diş çürüklerinin artmasına yol açmaktadır. Kalsiyum içeren süt ve süt ürünleri tüketiminin de hazır gıda endüstrisi ile azalması, diş etleri hastalıklarının çoğalmasına sebep olmaktadır."

DOĞRU BİLİNEN YANLIŞLAR

Burcu Kuru, ağız ve diş bakımı konusunda doğru bilinen yanlışları ise şu şekilde sıraladı:

◆ "Sadece dişleri fırçalamak yeterlidir?" yanlış. Bakterilerin tutulmasının çok kolay olduğu dil de dişlerle birlikte fırçalanmalıdır.

◆ "Diş etim çok hassas, bu da kanamaya neden oluyor" yanlış. Diş eti kanaması, diş eti iltihaplanmasının başladığını gösterebildiği gibi birçok farklı nedenden dolayı da kanadığını gösterebilir.

◆ "Sert kıllı diş fırçası ve dişlerin sert fırçalanması dişleri daha iyi temizler" yanlış. Sert kıllara sahip diş fırçalarının dişleri daha iyi temizleyeceği herkes tarafından inanılan yaygın bir inanış. Ancak bu türdeki fırçaların dişleri aşındırabileceğini çoğu kişi göz önünde bulundurmuyor. Diş fırçası seçiminde orta sertlikte fırçalar tercih edilmelidir. Sert kıllı diş fırçaları dişlerde fırça çürüğü denen aşınmalara neden olabilir.

◆ "Bastırarak fırçalamak dişi daha iyi temizler" yanlış. Dişleri aşırı bir şekilde bastırarak fırçalamak, diş minesi altındaki tabakayı ortaya çıkararak daha sarı bir görüntü meydana getirir. Aynı zamanda bastırarak fırçalamak dişlerde hassasiyete, diş eti çekilmesine ve diş eti enfeksiyonuna neden olur.

◆ "Karbonat ve tuz ile dişleri fırçalamak dişleri beyazlatır" yanlış. Karbonat ve tuz, iri taneli maddeler olduğundan diş minesinin zedelenmesine, aşınmasına ve diş etlerinin de zarar görmesine neden olur.

◆ "Dişler fırçalanmadan önce macun ve diş fırçası ıslatılmalıdır" yanlış. Islatılan diş fırçasının kılları yumuşayacaktır. Ancak diş macununun köpürmesine, ağız içindeki sıvılar neden olur.

◆ "Süt dişlerine dolgu gerekmez" yanlış. Süt dişlerinin düşmesi ve yerine yeni dişlerin gelmesi kaçınılmazdır. Ancak zaten düşecekler diye bu dişlere dolgu gerekmediği, direkt olarak çekilmelerinin bir sonucu olmayacağını düşünmek yanlıştır. Erken zamanda çekilen süt dişleri, alttan gelen dişlerde çarpıklaşmaya neden olacaktır.

◆ "Diş taşı dişleri korur" yanlış. Diş taşlarının yapısı sünger gibidir ve içerisinde delikler bulunur. Bu delikler de bakteriler için uygun bir üreme alanıdır. Bu bakteriler temizlenmezse diş eti iltihaplanmasına ve çene kemiğinde erimeye neden olur. O yüzden diş taşları mutlak suretle temizlenmelidir.

◆ "Ufacık şeker dişe zarar vermez" yanlış. Ağızda oluşan bakteriler, şeker ve benzeri rafine karbonhidratlarla beslenirler ve asit üretirler. Şekerin kendisi diş için zararlı olmasa bile bakterilerin ürettiği asit diş minesini eriterek çürüklerin oluşmasına neden olur. Şekerli yiyecek ya da içecekler tüketildiğinde dişler su ile çalkalanmalı ya da fırçalanmalıdır.

◆ "Hamilelikte diş tedavisi yapılmaz" yanlış. Hamile kadınlarda en uygun tedavi dönemi üç ile altıncı ay arasındadır. Diş eti tedavisi ve diş taşı temizliği ise her dönemde yapılabilir. Gerek görülmediği sürece röntgen istenmez ve tedavi sırasında gerekiyorsa kurşun önlük kullanılabilir.

◆ "Diş taşlarını temizletmek daha fazla diş taşı oluşmasına neden olur" yanlış. Diş taşı temizletme işlemi, diş taşlarının oluşmasını engeller. Bunun yanı sıra uzun süre diş taşı temizletmemek, diş eti çekilmesine neden olur.

◆ "20 yaş dişleri mutlaka çekilmelidir" yanlış. 20 yaş dişlerinin ağız içerisinde sığabileceği yeterince yer varsa, diğer dişlerde çarpıklığa neden olmayacaksa ya da etrafındaki dişlere zarar vermeyecekse çıkmasında bir sorun yoktur. Ancak bilinmelidir ki bu dişler çıktıkları takdirde konumları bakımından temizlenmeleri zordur. Temizlenmesi zor olan bu dişler iltihabik reaksiyon verirlerse çekilmelidirler.

◆ "Diş ağrısına aspirin ya da alkol iyi gelir" yanlış. Diş ağrısına aspirin ya da alkol koymak o bölgede yumuşak doku yanığı oluşmasına neden olacaktır ve bu da size ağrıyı unutturabilir. Ağrı yapmaya başlayan diş bunu bir anda yapmaz. Çürük önce oluşur sonra da uzun bir süre diş sinirine kadar ilerler. Bu yüzden 6 ayda bir kontrollerinizi gerçekleştirmelisiniz.

◆ "Dişlerim bembeyaz o yüzden gayet sağlıklı" yanlış. Diş eti ve ağız sağlığı beyaz dişlerden çok daha fazlasını bize söyler ve bundan çok daha fazlasını gerektirir. Ağız sağlığı vücudunuzdaki birçok diğer hastalığın da teşhisinde boy gösterebilir. İltihaplanan diş etleri, vücudunuzun bağışıklık sistemini de olumsuz yönde etkiler.

Potizif–İz Derneği'nden ücretsiz HIV testi

AIDS'e neden olan HIV testini kimlik bilgisi alınmadan ücretsiz yapan Pozitif–İz Derneği'nin yaptığı çalışmaya göre, HIV ile yaşayan kişiler mahremiyetlerinin korunması noktasında endişe yaşıyor

Dünya Sağlık Örgütü, 1988 yılında 1 Aralık gününü, Dünya AIDS Günü olarak ilan etti. Milyonlarca insanın hayatını etkileyen bu hastalığa adanan güne yaklaşırken, Pozitif–İz Derneği'nin bu hastalıkla ilgili yaptığı çalışmaları sayfamıza taşıdık.

"HIV ile Yaşayan Kişilerin Tedaviye Erişim Koşulları Hakkında Endişelerine Yönelik Saha Araştırması" başlıklı bir çalışma yapan dernek, aynı zamanda "HIV Test ve Tanı Sürecini Kolaylaştırma Projesi" kapsamında kimlik bilgileri alınmadan ücretsiz HIV (İnsan Bağışıklık Yetmezliği) testi yapıyor.

FATİH VE KADIKÖY'DE ÜCRETSİZ TEST

HIV testleri, İstanbul'da her hafta Cumartesi günü özel bir laboratuvarda yapılıyor. Test günleri bir cumartesi Fatih–Haseki'de, diğer cumartesi Kadıköy'de olacak şekilde ilerliyor. Test yaptırmak isteyenler 11.00–19.00 saatleri arasında 0543 241 41 03 numaralı hattan Whatsapp veya Telegram üzerinden randevu alabilirler.

Pozitif–iz Derneği, süreçle ilgili şu bilgileri verdi: "Randevunuzu oluşturulduktan sonra size bir kod numarası vereceğiz. Bu kod numarası ile randevu saatinde merkeze geldiğinizde sizi Pozitif–iz Derneği danışmanı karşılayacak. Test öncesinde HIV ile ilgili genel bir bilgilendirme yapılacak. Bir hemşire tarafından test için örnek alım işlemi yapılacak ve 20 dakika sonra sonucunuz danışmanlık verilerek açıklanacak."

NEDEN HIV TESTİ?

Türkiye'de her yıl HIV tanısı alan insanların sayısı hızla arttığına dikkat çeken Pozitif–iz Derneği, şu açıklamayı yaptı:

"Binlerce kişi test yaptırmadığı için durumundan habersizdir. Durumundan haberdar olunmaması nedeniyle yayılmaya devam eden HIV, uzun yıllar belirti vermeden ve dolayısıyla hiç fark edilmeden vücutta çoğalabilir. Yıllar sonra belirtiler ortaya çıkar ve kişi sağlık şikâyetleri üzerine hastaneye başvurarak tanı alır. Geç tanı nedeniyle olağan sağlık haline geri dönülmesi zahmetli ve zaman alabilir. Oysaki erken dönemde tanı alan HIV pozitif kişiler bu sağlık sorunlarını yaşamadan tedaviye başlarlar ve herkes kadar sağlıklı ve uzun bir yaşam sürdürebilirler. Kendinizin ve cinsel ilişki yaşadığınız kişilerin sağlığı için düzenli HIV testi yaptırmak önemli."

HIV SAHA ARAŞTIRMASI

Pozitif–iz Derneği, "HIV ile Yaşayan Kişilerin Tedaviye Erişim Koşulları Hakkında Endişelerine Yönelik Saha Araştırması" yaptı. HIV ile yaşayan katılımcıların "Tedaviye Erişim Koşulları Hakkındaki Endişeleri"ni belirlemeyi, elde edilen verilerle nerelerde, ne tür düzenlemeler yapılabileceğini program ve projelendirmeyi amaçlayan dernek, şu sonuçlara vardı:

◆ Çalışma, öncelikle Türkiye'de HIV ile yaşayan kişilerin demografik profillerini gözler önüne serdi. Verilere göre çalışmadaki katılımcıların büyük bir kısmı erkek. Kadın ve LGBTİ+'ların erkeklere oranla daha az bir şekilde çalışmada yer aldıkları gözlemlendi. HIV ile yaşayan kadınların, statüleri konusunda daha sessiz kaldığını, kendilerini ifade edemedikleri, bunun yanında kişilerin cinsel yönelimlerini de açıkça ifade etmekten çekindiklerinden bahsedebiliriz.

◆ Katılanların çoğunluğunun, 25 – 34 ve 45 – 54 yaş aralığındaki kişiler olduğu gözlemlendi. 18–24 yaş aralığında bulunan genç insanların da %12,3 gibi bir oranda olduğu ortaya çıktı. Bu da özellikle HIV ile yaşayan genç kesimlerin varlığını gözler önüne seriyor. HIV odaklı eğitimlerinin zorunluluğunu gösteriyor.

◆ Katılımcıların yaşadıkları şehirlerin oranı, ilgili şehirlerin Türkiye nüfusuna oranı ile paralellik gösteriyor. Ankara, İstanbul, İzmir ve Antalya gibi şehirlerde HIV vakalarının ülkenin büyük çoğunluğunu oluşturduğunu söylemek mümkün. Bu da bizlere bu şehirlerdeki test kampanyaları, HIV eğitimi, korunma projelerine ihtiyaç duyulduğunu gösteriyor.

◆ Katılımcıların bazılarının yaşadıkları şehirler yerine başka şehirlerde tedavi gördükleri tespit edildi. Bu da HIV ile yaşayan kişilerin mahremiyet sorunlarına olan yaklaşımları konusunda fikir veriyor. Bu kişilerin mahremiyetlerinin korunması noktasında endişeleri bulunuyor.

1988 yılında, HIV'in yayılması ve artan AIDS hastalığına karşı bilinç oluşturulması amacıyla 1 Aralık Dünya AIDS Günü olarak kabul edildi. HIV (İnsan Bağışıklık Yetmezliği Virüsü), doğrudan bağışıklık sistemine zarar veren bir virüs olup bu virüsü taşıyan insanlar "HIV pozitif" olarak adlandırılır. HIV, vücut direncini azaltarak insanların kolayca hasta olmasına neden olur. AIDS (Edinilmiş Bağışıklık Yetersizliği Sendromu) ise HIV virüsünün bağışıklık sistemini zayıflatmasından sonra ortaya çıkan hastalık hâlidir.

GELİŞİM TIP LABORATUVARLARI
Kuruluş 1993
Genel Yönetmen: Prof. Dr. Paşa Göktaş
Laboratuvarımız DNA Dizi Analizi Sonuçlarıyla Avrupa 'da ilk 5'te
DIŞ KALİTE KONTROL PROGRAMI BAŞARIMIZ
Laboratuvarımız,2017–2021 yıllarında 16 farklı Avrupa ülkesinden 50'den fazla laboratuvarın katıldığı DNA dizi analizi kalite kontrol programında analiz ettiği tüm örneklerde üstün başarı elde ederek en yüksek skorlu ilk 5 laboratuvardan biri olmuştur.
www. gelisimlab.com.tr gelisim@gelisimlab.com.tr
facebook.com/gelisimtiplab instagram.com/gelisimtiplab
MERKEZ VE ŞUBELERİMİZ:
MERKEZ: Bağdat Cad. No:28 Kızıltoprak, Tel: (0216) 349 51 51
Feneryolu: Bağdat Cad. No:67 Kızıltoprak Tel: (0216) 345 46 51
Şaşkınbakkal: Bağdat Cad. No:367/3 Tel: (0216) 385 02 89
Kadıköy: General Asım Gündüz Cad. No:8/11 Kat:1 Tel: (0216) 418 00 88
Göztepe: Fahrettin Kerim Gökay Cad. No:175/5 Tel: (0216) 566 27 75
Nişantaşı: Valikonağı Cad. No:64/2 Nişantaşı Tel: (0212) 231 49 67
Haseki: Millet Cad. No:21/3 (Haseki Hst. yanı) Tel: (0212) 529 89 79

Ülkemizde Yaşlılara En İyi Hizmette Öncü, Önder ve Örnek Kuruluş
KASEV Vakfı
Dinlenmeevi-Huzurevi-Özel Bakım Bölümü Tesisleri

✓ Felçli, Alzheimer, Parkinson gibi hastalıklarda yaşlıya özel bakım uygulayan modern sistemleri,
✓ Hastane sonrası tıbbi bakımevi ve sosyal-psikolojik destek çalışmalarıyla,
✓ Ayrıca tatile giderken aile büyüklerinizi gönül rahatlığı ile emanet edebileceğiniz,
✓ Yaşlılarınıza güvenli ev sahipliği yapacak kurum olarak yanındayız.
www.kasev.org.tr
Tel: (0216) 493 57 21 (5hat) - GSM: (0533) 657 73 78
Fax: (0216) 494 33 57 - E-mail: info@kasev.org
Adres: KASEV Vakfı Kamil Çetin Oraler Kampüsü Edebali Caddesi No:1 Aydıntepe - Tuzla / İSTANBUL

Çocuklar kendi kararlarını veriyor

BİR RÜZGAR BİR YELKEN...

Marmara Yelken Kulübü'nden Yönetim Kurulu Üyesi ve Sportif Direktör Ömer Kubalas ile pandemi döneminde neler yaptıklarını, yelken sporunun çocuklara kattıklarını ve şimdiki çalışmalarını konuştuk

Su sporlarının en yorucusu, en keyiflisi ve en özgürü olarak tarif ediliyor yelken sporu. Hem yelkenin içinde yalnız başınıza, hem de bütün bir takım adına karar alıyorsunuz. Sonsuz deniz, uçsuz bucaksız gökyüzü…. Marmara Yelken Kulübü'nden Ömer Kubalas, "Çocuklara kendi kararlarını vermelerini öğretiyoruz. Denizin ortasında bir rüzgar, bir de yelken var." diyor.

63 yıllık geleneğe sahip olan Marmara Yelken Kulübü (MYK), on binlerce genci yetiştirip, binlerce müsabakaya katılarak Kadıköy'ün en değerli kulüpleri arasında yer almayı başarmış. "Ticarethane değil, spor kulübüyüz" diyerek özetliyor Kubalas, kulüp içerisindeki faaliyetlerini.

İlk olarak sorduğumuz soruların başında elbette pandemi döneminde neler yaptıkları geliyor. Herkes gibi eve kapandıklarını, bu dönemin hem çocuklar hem de kendileri açısından zorlu geçtiğini aktaran Kubalas, "Biz de birçok sektör gibi etkilendik. En nihayetinde kira var, çalışan ücretleri var, antrenörlerimizin maaşları var… Ama biz bunun üstesinden gelmeyi başardık. Devletin verdiği Kısa Çalışma Ödeneği'nin üzerini tamamlayarak kimseyi mağdur etmemeye çalıştık. Kapalı kaldık aylarca. Ondan önceki yaz gerçekten kayıtlarımız çok iyiydi, öğrencilerimiz çok mutluydu. Ancak pandemi, hemen ardından ortaya çıkan müsilaj, kayıtları elbette düşürdü. Bu yaz daha coşkulu geçmesini bekliyoruz" diyerek pandemi döneminde hem ekonomik hem de psikolojik zorlukları atlatabildiklerini söyledi.

BODRUM VE ÇEŞME'DE KAMP

Okulların tatile girmesini fırsata çevirerek Bodrum ve Çeşme'de sporcularla kamp yaptıklarını, burada hem dinlendiklerini hem de antrenmanlarını en sıkı şekilde yaptıklarını söyleyen Kubalas, "Sporcular, 7 yaşında gelmeye başlar. 14 yaşına kadar optimist dediğimiz bir sınıfta eğitim alıp, yarışlarını yaparlar. Ardından bu sporu yapmak isteyenler, hevesli olanlar hazırlık takımına yükselir. Burada da başarılı olan sporcular, C, B ve A basamaklarını çıkarak lisanslı sporcu olma yolunda ilerlerler. Biz bütün sporcularımızın bu aşamaları kat etmesini istiyoruz elbette. 14 yaşından sonraki sporcularımızı ise lazer sınıfı dediğimiz bir üst sınıfa alıyoruz, orada yaşıyorlar. Bu yaştan sonra bir yaş sınırı yok ama genelde 18 yaşına kadar yapıyorlar ve o yaşlarda bu spora devam edip etmeyeceğine karar veriyorlar." dedi.

"KENDİNİ İYİ HİSSEDEN HERKES GELEBİLİR"

Marmara Yelken Kulübü'nün içerisinde yalnızca çocuklara ve gençlere eğitimlerin verilmediğini aktaran Kubalas, "Yetişkin eğitimi dediğimiz, 7'den 70'e kendini iyi hisseden herkesin katılabildiği bir eğitimimiz de var. Daha büyük, yat sınıfı dediğimiz teknelerle ders veriyoruz, denizi öğretiyoruz, yelkeni öğretiyoruz." diyerek bu derslere herkesin katılabileceğini söyledi.

"BURASI BİR TİCARETHANE DEĞİL"

Kulüp kapılarının herkese açık olduğunu söyleyen Kubalas, "Burası bir ticarethane değil, amacımız herkese bu sporu yaptırmak hatta insanların bir spor yapmasını sağlamak. Çocuklara yelken öğretmek, temiz niyetle düşünmeyi öğretmek… Tek başlarına denize açılıyorlar, altlarında bir tekne ve bir rüzgar var. Kendileri karar alıyor ve uygulamak için mücadele ediyor, hedefe odaklanıyor. Buraya gelen çocuklar teknenin her işini kendisi yapar. Kıyafetini kendi giyer, yelkenini kendi açar, ipini kendi bağlar, teknesinin temizliğini kendi yapar, gücü yetmediği için arkadaşlarıyla birlikte teknesini denize indirir… Antrenörlerimiz sadece öğretir, onların yerine yapmazlar." diyerek tüm ailelerin çocuklarını yelken sporuna göndermesini öneriyor.

Türkiye'nin muhtemel rakipleri

A Milli Futbol Takımı, 2022 FIFA Dünya Kupası Avrupa Elemeleri G Grubu son maçında Karadağ'ı 2-1 mağlup ederek play-off şansını elde etti. Katar'da düzenlenecek Dünya Kupası'nda oynama şansını play-off'a taşıyan kırmızı-beyazlıların muhtemel rakipleri belli oldu. Türkiye, play-off turunda seri başı olamayacak ve muhtemel rakipleri şu şekilde: Portekiz, İskoçya, İtalya, Rusya, İsveç ve Galler. 24-29 Mart 2022'deki play-off etabının kura çekimi ise 26 Kasım'da gerçekleştirilecek ve Türkiye'nin rakibi belli olacak.

SIRA DIŞI KULÜPLER 21

Altınordu

La Masia'nın İzmir versiyonu: ALTINORDU

Altınordu Futbol Kulübü, Türkiye'nin en köklü kulüplerinden biri. Cumhuriyetle yaşıt olan kulüp bugün mülteci sorunlarıyla sık sık anılan İzmir'in Basmane semti çevresinde kuruldu. Kurucusu Eczacıbaşı Topluluğu'nun da temellerini atan Süleyman Ferit Eczacıbaşı olan kulüp, ismini eski Türkiye devleti Altın Ordu Devleti'nden aldı.

Altınordu bugün özellikle altyapısının başarılarıyla adından söz ettiriyor. Cengiz Ünder, Çağlar Söyüncü gibi altyapısından çıkardığı oyuncuları Avrupa'nın en iyi liglerine ihraç eden kulüp, geçtiğimiz sezon ise Süper Lig'in kapısından döndü. Kulüp başkanı Seyit Mehmet Özkan ise bunun gerçekleşmesinden korkuyordu. Çünkü Süper Lig'de rakiplerle mücadele edecek güçlerde yeni transferlerin yapılması, lisans ücretleri, stadyumun gerekli seviyeye getirilmesi... Birçok ödeme ve yeni fatura anlamına geliyordu.

EĞİTİM SADECE SAHADA VERİLMİYOR

Leicester City forması giyen Çağlar Söyüncü ve Olympique Marsilya formasıyla başarılı bir sezona giriş yapan Cengiz Ünder'in Altınordu zamanlarında yemekhanede iş yaparken, sırayla kendi yemeklerini alırken, etrafı toplarken gibi birçok görüntüsüne rastlayabiliyoruz. Altınordu, kurulduğu günden bu yana alt yapıya önem veren bir kulüp olsa da, takım 2012 yılında başkanlığa Seyit Mehmet Özkan'ın gelmesiyle tam anlamıyla bir üretim merkezi oldu. Trabzonspor forması giyen Erce Kardeşler ve Fenerbahçe forması ile Galatasaray derbisinde önemli kurtarışlara imza atan Berke Özer de bu fabrikanın son yıldızları.

Özkan, verdiği birçok demeçte oyuncularının yalnızca saha içerisinde değil saha dışında da doğru birey olmaları için ellerinden geldiklerini yaptıklarını belirtiyor. Çocukların sorumluluk duygularının artması için onlara ayrılan alanların temizliği ve düzeni, ders çalışma saatlerinde toparlanması, yemek saatleri ve hatta yemeğin hazırlanması dahi minik takımdan itibaren futbolculara öğretiliyor.

HAYVANCILIK EĞİTİMİ BİLE VAR

Futbol tesislerinde tarım ve hayvancılık eğitimlerinin de verilmesi dikkat çekiyor. Kulüp Başkanı Özkan bu sıra dışı yöntemi şu sözlerle açıklıyor:

"Bu çocukların hepsinin şehir çocukları olduğunu biliyorum. Yani yumurtanın tavuktan çıkan bir şey olduğunu bilmelerini istiyorum. Aldıkları proteinlerin, dana etinin, kuzu etinin, bunların nasıl hayvanlar olduklarını bilmelerini istiyorum. Çocukların birçoğu buraya geldiklerinde bu hayvanlardan habersiz oluyor. Bizim burada büyükbaş ve küçükbaş hayvanlarımız var. Günde 100 litre süt çıkıyor. Kendi sütümüzü otomatik makinalarla çocuklarımız sağıyor. Organik tarım alanımız var. Orada çocuklar haftada ikişer saat tarım yapıyorlar. Böylece yiyeceği domatesi, salatalığı, karpuzu dalından koparmanın keyfini alıyor. Yemeğin nasıl yapıldığını böylece biliyor ve israfa yeltenmiyor."

Türkiye'de alt yapıların neredeyse tamamen unutulduğu, amatör futbol kulüplerinin kaderine terk edildiği, yabancı sınırı ile yılda iki defa oynanan futbol düzeninde Altınordu Spor Kulübü ay gibi parlamaya devam ediyor. Barcelona'da özenilen La Masia okulunun bir benzerini kuran İzmir ekibinin çoğalması ümidiyle...

Kadına yönelik şiddete farkındalık projesi

Kadıköy Belediyesi ve dijital içerik üreticisi Mossby işbirliği ile 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü kapsamında farkındalık projesine imza attı

● Simge KANSU

Kadıköy Belediyesi ve dijital içerik üreticisi Mossby, kadına yönelik şiddete dikkat çekmek için "Kadıköy Yaşatır" sloganıyla sosyal sorumluluk projesi geliştirdi. Proje için hazırlanan sloganlar ve mottolar sokak tabelalarına, brandalarla sokaklara ve stencil tekniğiyle duvarlara uygulandı.

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü kapsamında Kadıköy sokaklarında bir sosyal sorumluluk projesi hayata geçti. Proje, Kadıköy Belediyesi ve dijital içerik üreticisi Mossby tarafından "Kadıköy Yaşatır" sloganıyla geliştirildi. Proje kapsamında, kadına yönelik şiddete dikkat çekecek ve farkındalık yaratacak içerikte sloganlar ve mottolar hazırlandı. Hazırlanan içerikler sokak tabelalarına, brandalarla sokaklara ve stencil tekniğiyle duvarlara uygulandı. Alışılmışın dışında taktiklerle uygulanan sloganlara Kadıköy'ün sokaklarında beklenmedik yerlerde ve zamanda rastlamak mümkün.

SOKAK İSİMLERİ DEĞİŞTİRİLDİ

Projenin hedefi 2021 yılında yaşanan kadın cinayetlerine sokak isimleri ile dikkat çekmek ve gündeme getirmek. Neredeyse her gün karşılaşmaya başladığımız kadın cinayetlerine dikkat çekmek için, Kadıköy'ün sokak tabelalarına "Sesimizi hiçbir zaman alçaltmayacak, karanlık zihniyetlerinize karşı mücadeleden vazgeçmeyeceğiz. Şiddet Çıkmazı.", "Ne giydiğime karışamazsın. Özgürlük Çıkmazı." gibi slogan ve sokak isimleri uygulaması proje süresi boyunca geçici olarak yerleştirildi.

SÜREYYA OPERASINA DEV BRANDA

Proje kapsamında hazırlanan dev branda, Kadıköy Süreyya Operası'na asıldı. Branda da "Kadınların katledildiği, şiddet gördüğü, ötekileştirildiği bir düzene alışmayacağız" sloganı yer aldı.

KADIKÖY YAŞATIR

Proje, trafik levha uygulamalarıyla da dikkat çekiyor. İlçede bulunan DUR tabelaları: Şiddete Dur De, Adaletsizliğe Dur De, Baskıya Dur De, Kadın Cinayetlerine Dur De; YÖN tabelaları: Tek Yön Adalet, Tek Yön Eşitlik, Tek Yön İstanbul Sözleşmesi gibi sloganlarla farkındalık çalışmasının parçası oldu. Kadıköy'ün duvarlarında da stencil tekniğiyle "Son 1 Yılda 328 Kadın Cinayeti İşlendi" yazısı yer aldı.

"Devlet üzerine düşen yükümlülükten çekildi"

● Evin ARSLAN

İstanbul Sözleşmesi'nden ilk ve tek çekilen ülke olan Türkiye'de kadına şiddet artarak sürüyor. Avukat Ezel Buse Sönmezocak, ''İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmek demek 'devlet olarak üzerime düşen yükümlülüklerden çekiliyorum' demek'' diyor

Resmi Gazete'de, 19 Mart'ı 20 Mart'a bağlayan gece İstanbul Sözleşmesi'nden çıkıldığına dair bir genelge yayınlandı. 1 Temmuz 2021'de ise Türkiye resmi olarak İstanbul Sözleşmesi'nden çıkan ilk ve tek ülke oldu.

Peki, İstanbul Sözleşmesi'nden çıkılmasından bugüne kaç kadın öldürüldü? bianet Erkek Şiddeti Çetelesi'nde yer alan verileri referans aldığımızda, nisan ayından kasım ayına kadar erkekler en az 165 kadını öldürdü; 485 kadına şiddet uyguladı; 57 kadına tecavüz, 119 çocuğu istismar etti.

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü dolayısıyla İstanbul Sözleşmesi'nden çıkılmasının ve cezasızlık politikalarının doğurduğu sonuçları Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği'nden avukat Ezel Buse Sönmezocak ile konuştuk.

• İstanbul Sözleşmesi'nden ilk çıkan ülke Türkiye oldu. İstanbul Sözleşmesi'nden çıkılmasının, kadınlar ve LGBTİ+'lar için ne gibi sonuçları oldu?

İlk ve tek çekilen ülke evet. İstanbul Sözleşmesi'nin amacı kadına yönelik şiddet ve ev içi şiddetle mücadele. İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmek demek, 'kadına yönelik şiddetle mücadele etme, kadının şiddetten uzak, özgür bir hayat sürme, eşit bir şekilde hayata karışma hakkına saygı duymuyorum, bu hakkı tanımıyorum, bu hak için devlet olarak üzerime düşen yükümlülüklerden çekiliyorum' demek. En net ifadesiyle bu. Üstelik bu sözleşmeden çekilme nedeni olarak gösterilen de, en temel insan hakkı olan eşitlik hakkının ve bu kapsamda devletin ayrımcılık yapmama yükümlülüğünün inkarı oldu. LGBTİ+lara açıkça, doğrudan ve devletin en üst kademesi tarafından yönelen nefret söylemi ile çekilmenin meşrulaştırılmaya çalışılması, zaten LGBTİ+'lara yönelik ayrımcılık ve şiddetin olabilecek en üst politik düzeyde meşrulaştırılması anlamına geliyor. Dolayısıyla çekilmenin en büyük sonucu budur. Devletin en üst kademesinin tüm bu süreçte ve nihayetinde çekilme kararıyla, milyonlarca kadına rağmen, toplumun çok ciddi bir kesiminin güçlü karşı çıkışına rağmen, kadın haklarına, toplumsal cinsiyet eşitliğine ve eşitlik ve ayrımcılık yapmama ilkesine açıkça savaş açtığının ilanı.

• Bu karar neye yol açtı?

Devletin en üst kademesinden gelen böylesine yüksek sesli bir ilan tabii ki şiddete uğrayan kadınlar, ev içi şiddet mağdurları ve özellikle de LGBTİ+lar için şiddet ve ayrımcılık karşısında destekten ve adalete erişimden daha da uzaklaştırılması anlamını taşıyor. Sözleşmeden çekilme kararının akabinde özellikle kolluk birimlerinde kadınların şiddet başvurularının türlü sebeplerle alınmadığına ilişkin gözlemler paylaşıldı. Her ne kadar 6284 sayılı kanun yürürlükte olsa da, 6284'ün dayanağı olan İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmenin uygulamayı etkileme, eksik ve hatalı uygulamalara yol açma olasılığı inkar edilemez. Zira her şeyden önce, çekilmenin kolluk ve savcılık makamları başta olmak üzere uygulayıcı ve hizmet sunucular için psikolojik ve politik bir etkisi de var.

"BÜTÜNLÜKLÜ POLİTİKALAR ÖNEMLİ"

• Erkek şiddeti ve kadın cinayetleri davalarında fail yeterli cezayı alabiliyor mu sizce? Davalar adil bir şekilde yürütülüyor mu?

Esasen hukuk sistemimizde yaralama ve öldürme suçlarının cezaları oldukça yüksek. Yüksek cezaların toplumsal cinsiyet temelli şiddetle mücadele etmede etkili bir yöntem olduğunu düşünmüyorum. Önemli olan yüksek cezalar değil, yargılamaların toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifiyle yürütülebilmesi, kadınların ve tüm ev içi şiddet mağdurlarının adalete erişebilmesinin önündeki engellerin kaldırılması ve toplumsal cinsiyet eşitliğini hedefleyen bütünlüklü politikaların hayata geçirilmesi. Çünkü sorun A'nın, B'nin yüksek ceza alması ya da almaması değil, kadına yönelik şiddetin nedeni olan tarihsel, sistematik ve toplumsal bir şekilde kendini ataerki ile var eden kadına yönelik ayrımcılık. Bunun önüne cezaları yükselterek geçemezsiniz. Salt ceza hukukuyla da geçemezsiniz. Bunun haritasını İstanbul Sözleşmesi bize çok net bir şekilde veriyor. Cezalar önemli ama tedbir hukuku daha önemli olabilir diyor, önleyici koruyucu mekanizmalar daha önemli olabilir diyor, bütünlüklü ve koordineli politikalar daha önemli olabilir diyor.

Ancak şu muhakkak bir gerçek ki, Türkiye'de kadına yönelik şiddet vakalarının hukuka yansıyan bölümünde en önemli sorunlardan biri, cezasızlık kültürü. Cezasızlıktan kastım sadece faillerin ceza almaması ya da az ceza alması değil. Soruşturma aşamasından başlamak suretiyle, tüm yargılama boyunca süregelen ve özellikle de ispat hukukunun toplumsal cinsiyet perspektifiyle işletilmemesi nedeniyle kadınların maruz bırakıldığı ikincil mağduriyetler de cezasızlık kültürüne içkindir. Kadınların ısrarlı çabalarıyla atılan bazı olumlu hukuki adımlar, -töre saikiyle cinayetin artık bir indirim değil ceza artırım sebebi olması gibi- uygulamada toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifine sahip olmayan hakim ve savcılar tarafından neredeyse işletilmiyor. Haksız tahrik kurumunun toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifinden uygulanmaması, aksine kadına yönelik şiddeti neredeyse ödüllendiren ve meşrulaştıran sonuçlara yol açacak şekilde uygulanması ya da özellikle cinsel şiddet vakalarında "rıza" kavramının yanlış ve toplumsal cinsiyet körü bir şekilde uygulanması gibi. Dolayısıyla yargılamaların adil bir şekilde yürütülmesi problemi, günün sonunda uygulayıcıların yani hakim, savcı ve avukatların toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifine sahip olup olmadığı ile ilgili.

• Türkiye'deki cezasızlık politikaları kadınlar için ne gibi sonuçlar doğuruyor?

Cezasızlık ve kadınların yaşadıkları şiddeti ilgili kurumlara bildirememesi arasında doğrudan bir sebep-sonuç ilişkisi var. Hacettepe Üniversitesi ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın 2014 araştırması Türkiye'de fiziksel ve/veya cinsel şiddete maruz kalmış kadınların yüzde 89'unun yaşadıkları bu şiddeti, herhangi bir kuruma bildirmediğini, herhangi bir kurum ya da kuruluşa başvurmadığını ortaya koyuyor. Yüzde 89 inanılmaz büyük bir oran. Kadınlara bunun nedenleri sorulduğunda ise, aynı araştırma bize yüzde 32 gibi bir oranla bunun nedeninin kadınların yaşadıkları utanç, bu şiddetin duyulmasından sonra "adının çıkacağı" gibi nedenlerle duyulan korku hissi, nereye başvuracağını bilmemek ya da başvursa bile yardım alabileceğine inanmamak geliyor. Kadınlar şiddet karşısında güçlendirici mekanizmaların olduğunu düşünmüyor, hukuki yola girmenin kendilerini yoracağını, yıpratacağını, uzun süreceğini, üstelik sonunda da faillerin ceza almayacaklarını bildikleri için maruz bırakıldıkları şiddeti bildirmiyor. Bu durum da şiddetin konuşulamaz, hesap sorulamaz, çözülemez bir mesele olarak kalmasına katkıda bulunuyor. Böylece kendini tekrar eden bir döngüye giriliyor ve toplumsal cinsiyet eşitsizliği iyiden iyiye derinleşiyor.

ÇÖZÜM İSTANBUL SÖZLEŞMESİ'NDE

• Kadına yönelik şiddetin son bulması için ne gibi politikalar yürütülmeli?

Bunun cevabını en ayrıntılı ve kapsamlı şekilde İstanbul Sözleşmesi veriyor. İstanbul Sözleşmesi bize şunu söylüyor: Kadına yönelik şiddeti münferit bir olay olarak görürseniz, altında yatanın toplumsal cinsiyet eşitsizliği olduğunu görmez, mücadelede toplumsal cinsiyet eşitliğini hedeflemezseniz, başarılı olamazsınız. Çünkü kadına yönelik şiddet, münferit bir mesele değildir. Bir alkol, eroin, cinnet problemi değildir. Failler alkolik, eroinman ya da canavar değiller. Aksine, failler evdeler, işte beyaz yakalı yöneticiler, üniversitede profesörler, hayran olunan sanatçılar. Çünkü toplumsal cinsiyet temelli şiddet bir eşitlik ve ayrımcılık problemi. Siz bunu münferitleştirdiğinizde, olaya sadece içki, alkol, psikolojik sorun gibi baktığınızda, sadece suç ve ceza ikiliği ile çözmeye çalıştığınızda asla başarılı olamazsınız. Öncelikle toplumsal cinsiyet eşitliğini hedefleyecek, bu yönde medyayı, sivil toplumu, özel sektörü ve devletin tüm idari mekanizmasını birbiriyle konuşan, koordineli politikalarla bir araya getirmelisiniz. İşte İstanbul Sözleşmesi tam da bunları anlatıyor.

AYRIMCILIK YAPMAMA İLKESİ

• Sizce kadınlar hukuki açıdan en çok hangi aşamalarda ayrımcılığa maruz kalıyor?

İstanbul Sözleşmesi'nin günah keçisi ilan edilmeye çalışılmasının nedeni, Sözleşme'nin ayrımcılık yasağına ilişkin maddesiydi. Sözleşme, "kadına yönelik şiddet ve ev içi şiddetle mücadelede kollukta, savcılıkta, yargılama aşamasında, tedbir hükümlerini alırken, hukuku uygularken hiç kimseye ayrımcılık yapma" diyordu. Yani Suriyeli bir kadın karakola şiddet bildiriminde bulunmaya gittiğinde Suriyeli olduğu, Arap olduğu, Hristiyan olduğu, lezbiyen olduğu, sakat olduğu, çok yaşlı ya da çok genç olduğu için, trans olduğu için ya da bekar ya da evli olduğu için ayrımcılık yapma. Bu kanunu herkes için eşit ve etkili şekilde uygula. Tüm bu saydığım gruplar, maalesef adalete erişimde ayrımcılığa uğrayan veya uğrama riski yüksek olan gruplar. Bu sebepsiz yere getirilen bir güvence değil çünkü kadınlar hukuk sisteminde daha kollukta başlamak üzere kimlikleri üzerinden ayrımcılığa maruz kalıyor. Kimlikleri yeterince samimi, yeterince "makbul" değilse, anlatıları, delilleri inandırıcı bulunmuyor, sorgulanıyor ve uğradıkları ayrımcı muamele günün sonunda cezasızlık kültürüne çıkıyor. Şikayetçi oldukları saat, üzerindeki elbiseler, evli olup olmadıkları ya da özel hayatları sürece dahil oluyor. İstanbul Sözleşmesi buna ilişkin de hüküm ihtiva ediyor. 'Hukuki süreçlerde mağdurun cinsel geçmişi veya özel hayatıyla ilgili bilgileri ispat hukukuyla ilgili sürece dahil etme' diyor.

• Şiddet gören kadın hangi kurumlara başvurabilir? Hukuki açıdan nerelerden destek alabilir?

Polise, jandarmaya, savcılığa, baroların adli yardım ve/veya kadın hakları merkezlerine, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı il müdürlüklerine, Şiddet Önleme ve İzleme Merkezlerine, kaymakamlığa, belediyelerin kadın dayanışma merkezlerine ve tabii ki kadın hakları alanında çalışan sivil toplum örgütlerine başvurabilirler. Dayanağı İstanbul Sözleşmesi olan 6284 sayılı kanun uyarınca tedbir talebi aldırmak için yine tedbir talebinin niteliğine göre kolluğa, savcılığa ya da kaymakamlıklara başvurabilirler. Alo 183 acil destek hattını arayarak destek alabilir, dil problemi yaşamaları halinde mülteci ve göçmen hakları üzerine çalışan sivil toplum örgütleriyle iletişime geçebilirler. Yine lezbiyen, biseksüel ve trans kadınlar da LGBTİ+ dernek ve kurumlarla iletişime geçebilir. Üniversite öğrencileri, eğitim gördükleri üniversitenin varsa cinsel şiddet kriz merkezlerine ya da kadın araştırmaları merkezlerine başvurabilir. İşyerinde yaşanan şiddet vakalarına ilişkin tüm bu saydıklarımızın yanı sıra iş hukukundan kaynaklı olarak doğan hak ve yükümlülükler nedeniyle yine varsa işyerinde cinsel şiddetle mücadele amacıyla kurulan birimlere başvurabilirler.

• 25 Kasım'a gelirken 25 Kasım'ın önemine dair neler söylemek istersiniz?

Bu 25 Kasım zannediyorum öfkemiz her zamankinden daha fazla. Çünkü en temel insan haklarımıza ilişkin İstanbul Sözleşmesi, bize rağmen, milyonlarca kadının aylar süren karşı çıkışı ve ısrarına rağmen adeta tek bir gecede tek bir imzayla hukuksuzca elimizden alındı. Bu sene 25 Kasım'da yeniden, bu kez daha güçlü ve ısrarlı şekilde hayatlarımızdan, haklarımızdan, eşit, özgür ve şiddetten uzak yaşama arzumuzdan vazgeçmeyeceğimizi ifade edeceğiz. Ben İstanbul Sözleşmesi'ni mutlaka tekrar imzalayacağımıza inanıyorum.

BULMACA

Hazırlayan: Mustafa Başaran / bilmecedi@hotmail.com

KELİMEAVI BULMACA

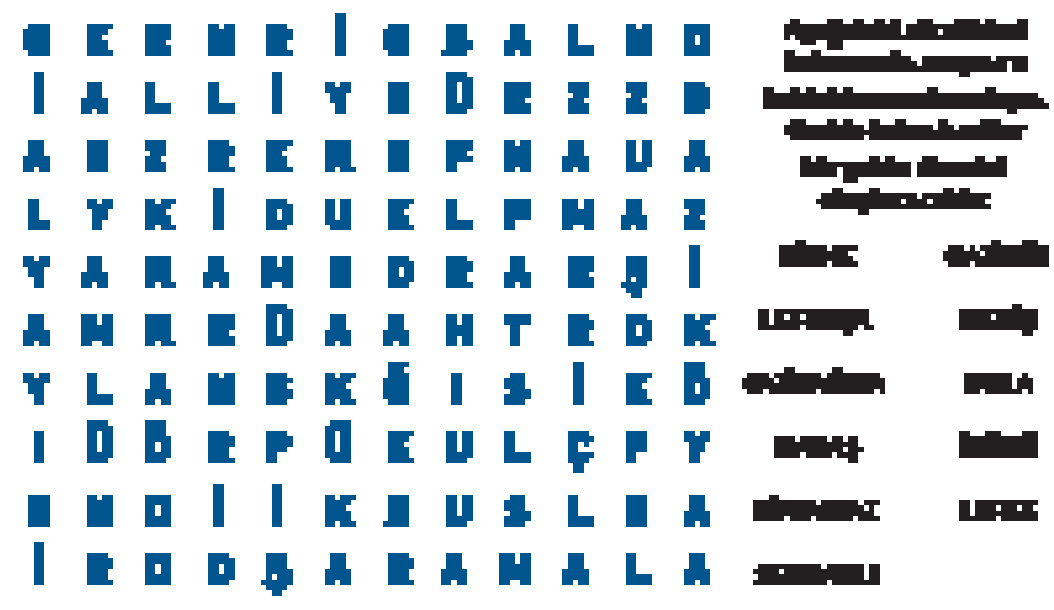

KOYULMUŞ BULMACA

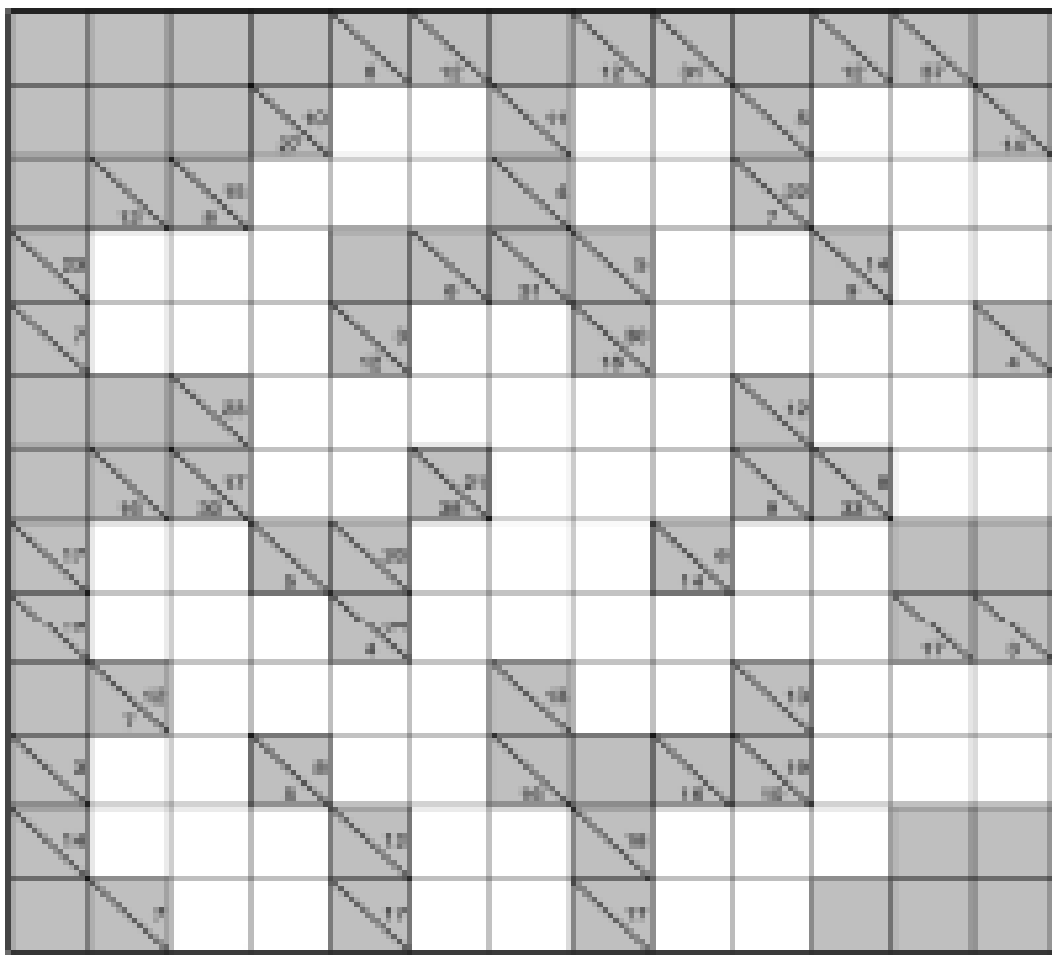

KUM SAATİ

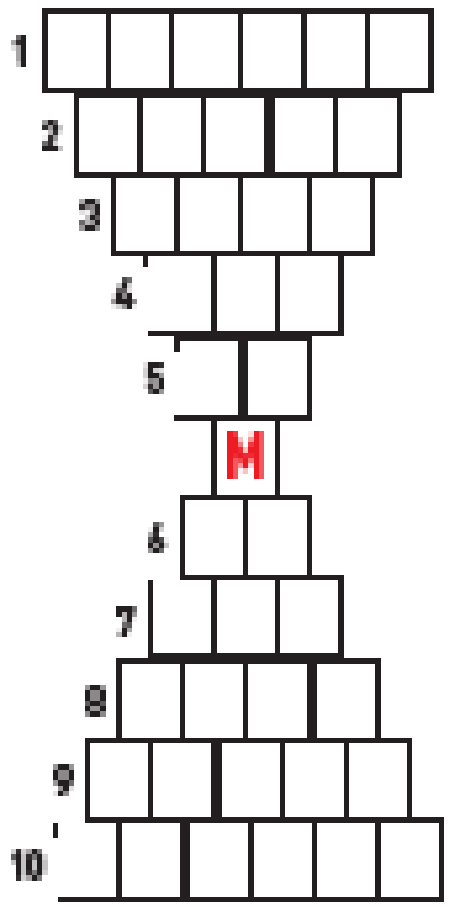

JUDOKU BULMACA

9	3	6						
			3	8	1			
4						2		7
								2
	2		7	3			1	6
8	9	3						
3	6	9						
		7		2	8			
						4	6	

ÇİZİMLER

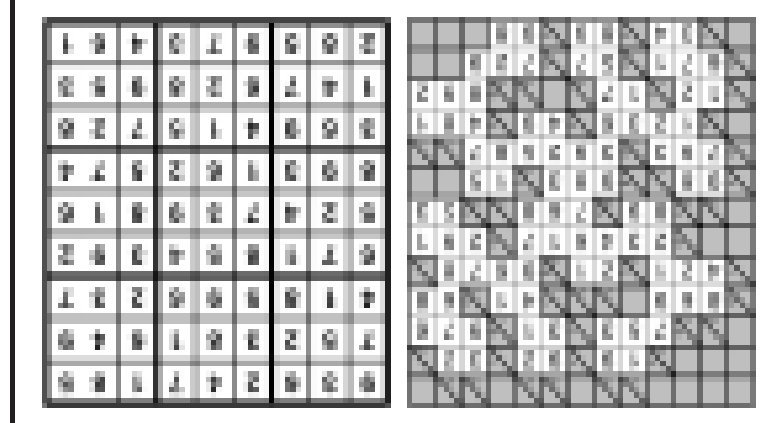

KÖŞE BİLGİLİ

KÖŞE BİLGİLİ

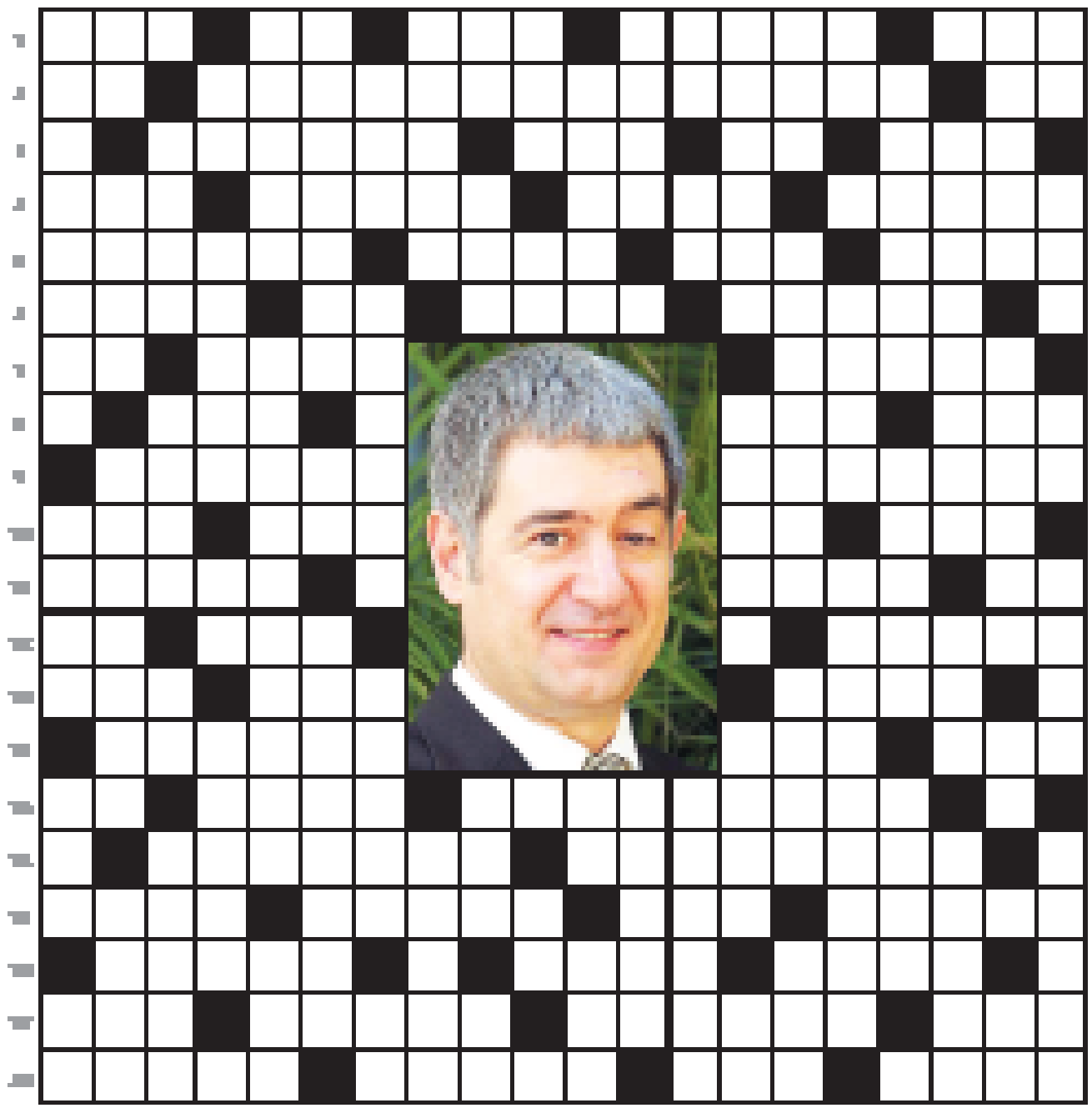

KÖŞE BİLGİLİ

SOLDAN SAĞA

YUKARIDAN AŞAĞIYA

GEÇEN SAYININ ÇÖZÜMÜ

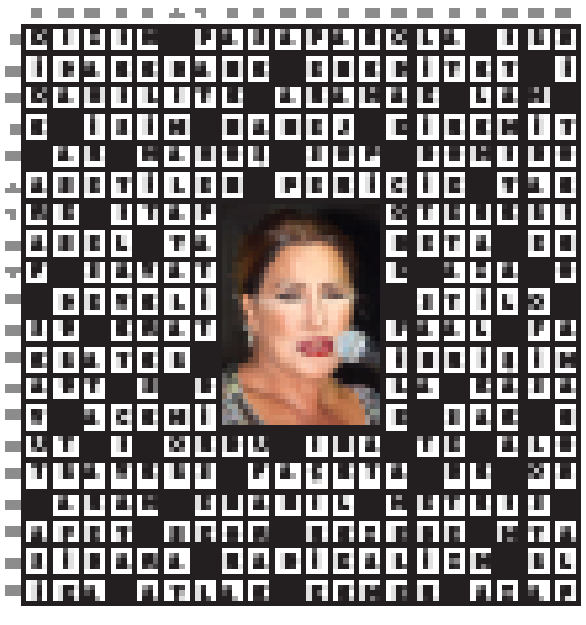

Adres: Hasanpaşa Mahallesi
Sarayardı Caddesi
Khalkedon İş Merkezi No: 98
Kadıköy / İSTANBUL
Tel: (0216) 348 70 60
Reklam: (216) 345 82 02
E-posta: gazetekadikoy@gmail.com
Dağıtım: Mehmet Gündoğdu
(0532) 727 01 07

www.gazetekadikoy.com.tr

GazeteKadıköy

Yıl: 23 / Sayı: 1116 HAFTALIK BAĞIMSIZ YEREL GAZETE 26 KASIM – 2 ARALIK 2021

Hazırlayan: Gökçe UYGUN

Tarih yazan kadınlar (33)

Basında eskiden çokça rastladığımız 'arka sayfa güzeli' geleneğini geri getiriyoruz ancak büyük bir farkla! Alanında ilk'lere imza atmış, 'kadınlar yapamaz' denilen mesleklerdeki cinsiyetçi kalıpları kırmış, cesur ve azimli kadın kahramanları tanıtacağız size. Onlar, bizlerle bu topraklarda yaşadı, mücadele etti ve başarılar kazandı. Lakin erkek egemen tarih anlayışı çoğunlukla onları yok saydı. Bu kadınları tarihin tozlu sayfalarından çıkarıp, kamuoyunun yeniden dikkatine sunmayı hedefliyoruz. Buyurun tarih yazan kadınların öykülerine...

İlk belediye başkanı: Müfide İlhan

ŞAİR BAŞKAN

Müfide İlhan, Mersin'i karış karış gezerken şu şiiri yazmıştı:
"Bana hayat verir yurdu dolaşmak,
Üşütse rüzgarı yaksa güneşi.
Dağlardan inerek dereler aşmak,
En büyük zevkimdir, bulunmaz eşi.
Kah söğüt gölgesi, kah çınar altı
Yurttaşlarla bana açıyor kucak.
Eşeğine binerim, bulamazsam atı,
Yayan da yürürüm hep bucak bucak."

1950 yılı yerel seçimlerinde Mersin Belediye Başkanı seçilen öğretmen, siyasetçi Müfide İlhan, böylelikle Türkiye'de İl Belediye Başkanı olarak seçilmiş ilk kadın oldu.

19 Şubat 1911'de İstanbul Beykoz'da doğdu. Babası, Mareşal Fevzi Çakmak'ın, I. Dünya Savaşı sırasında Çanakkale Cephesi'nde şehit düşen kardeşi Mehmet Nafiz Çakmak'tı. Annesi Emine Hanım'dı. Amcası Fevzi Çakmak'ın himayesinde yetişti. İlkokulu Ankara'da amcasının çocuklarıyla birlikte okuduktan sonra öğrenimine İstanbul Kandilli Kız Lisesi'nde devam etti. Liseden mezun olduktan sonra 1927–1928 öğretim yılında İstanbul Öğretmen Okulu'ndan, ilkokul öğretmeni diplomasını aldı.

İLK GÖREV KADIKÖY'DE

Meslek yaşamına İstanbul Moda İlkokulu'nda başladı. İlk evliliğini bir subay olan Nuri Çetinkaya ile yaptı. Eşinin görev yerleri olan Erzurum, Doğu Beyazıt ve Kırklareli'nde öğretmenlik yaptı. Eşinin Berlin'e askeri ateşe olarak tayini üzerine 1936–1937 yıllarında Almanya'ya giderek Almanca öğrendi ve Alman okullarında incelemelerde bulundu. Bu evlilik boşanma ile sonuçlanınca Ankara'ya döndü ve özel bir anaokulu açtı ancak mali sıkıntılardan ötürü okulu kapatmak zorunda kaldı. İlk eşinden iki kızı oldu.

İLK BAŞKANIN OĞLUYLA EVLİLİK

Daha sonra Mersin'in ilk Belediye Başkanı Galip İlhan'ın oğlu Doktor Faruk İlhan ile evlendi. Eşinin Ankara'ya tayini olmasından sonra Türk Eğitim Derneği Ankara Koleji'nde çalıştı. Türkiye ve Afganistan hükümetleri arasında yapılan bir anlaşmaya göre, Kabil Tıp Fakültesi'nde görevlendirilmesi üzerine eşi ile birlikte Kâbil'e gitti. Gönüllü olarak Türkiye sefaretinin desteği ile Türk çocuklarının eğitimi ile uğraştı, burada Türk okulu açılması için çaba gösterdi. Fakat 2.Dünya Savaşı'nın son yılında buradaki şartlar nedeniyle Türkiye'ye dönme kararı aldılar. Pakistan'ın Karaçi kentindeki karışıklık nedeniyle deniz yolundan dönemedikleri için o yıllarda hayli hayret verici bir yolculuk şekli olarak İran üzerinden araba ile Türkiye'ye dönebildiler.

1945'te Türkiye'ye dönünce Çocuk Esirgeme Kurumu'nun Gündüz Bakımevi'nde idarecilik yaptı. Bir yıl sonra eşi ile birlikte eşinin memleketi olan Mersin'e yerleşti ve burada aktif siyasete başladı. 1950 yerel seçimlerinde Demokrat Parti'den (DP) aday olarak Belediye Başkanı seçildi.

Müfide İlhan'ın belediye başkanı seçildiği haberi, ulusal basında olduğu kadar uluslararası basında da yankı buldu. Özellikle ABD basını Müfide İlhan'ın belediye başkanı seçilmesine ilgi gösterdi. Fakat bir süre sonra bazı ödünler vermesi için baskılar yapılmaya başlandı. Baskılar artınca kişiliğinden ve dürüstlüğünden ödün vermeyen Müfide İlhan, Aralık 1951'de istifa etti.

YILIN ANNESİ SEÇİLDİ

DP'den ayrılmasının ardından Mersin'de kendisi gibi düşünen arkadaşlarıyla birlikte "Müstakilleri Destekleme Cemiyeti" adlı bir demek kurdu ve bir süre "Mücadele" adlı bir dergi çıkardı. Eşinin İzmit'e atanması üzerine İzmit'e gitti ve orada Türk Kadınlar Birliği'nin şubesini kurdu. 1958'de Kızılay'ın ilk yardım öğretmenliği kurslarında sertifika alarak bir süre Kızılay bünyesinde ülkenin çeşitli yerlerinde vatandaşlara ilk yardım öğretmenliği yaptı. Yedi çocuk annesi olan Müfide hanım, 1966'da Türk Anneler Derneği tarafından "Yılın Annesi" seçildi.

Eşini 1967'de yitirdi. Bu kaybın ardından Almanya'da okumakta olan en küçük kızının yanına gitti ve 1968-1981 arasında bu ülkede yaşadı. Alman hükümetinin Türk çocuklarını Alman okullarına hazırlama programı kapsamında öğretmen olarak görev yaptı. 1980 döneminde Türkiye'ye döndükten sonra yeniden aktif siyasete ilgi gösterdi. Turgut Sunalp'ın kurduğu Milliyetçi Demokrasi Partisi'nin (MDP) çalışmalarına katılsa da, bu çalışmaları çok uzun sürmedi.

HEYKELİ DİKİLDİ

2 Şubat 1996'da, yaşadığı Bodrum'da çocuklarının yanında kalp krizi sonucu öldü ve orada toprağa verildi. Müfide İlhan Özel Arşivi Kadın Eserleri Kütüphanesi ve Bilgi Merkezi Vakfı'ndadır. Mersin'de bir mahalleye ve bir ilköğretim okuluna Müfide İlhan'ın adı verildi, Mersin Büyükşehir Belediyesi tarafından da heykeli dikildi.

KIZI ANLATIYOR

Annesi Müfide İlhan, başkan seçildiğinde 15 yaşında olan kızı Gül Önür, bir röportajında şunları anlatmıştı: "Annemin başkanlığı bütün dünyada yankı uyandırdı. İngiltere hükümeti annemi bu ülkeye davet etti. Ancak, annemin belediye başkanlığı Türkiye'de bazı çevrelerce kabullenilmedi. Evimize sürekli imzasız mektuplar gönderiliyordu. 'Kadından başkan olur mu? Git 7 çocuğuna bak' diye baskılar yapılıyordu. Ancak annem her türlü zorluğa göğüs gerdi. Annem, belediye başkanlığı yaptığı dönemlerde sabah 05.00'de kalkardı. Sokak sokak gezip yağmurlu havalarda kenti su basmasın diye rögar kapaklarını kendi elleriyle temizlerdi. Toptancı Hali'ne gider, tüm reyonlarını kontrol ederdi. Mersin'deki at arabalarının tekerlerine, yapılan yolların bozulmaması için ilk kez annemin talimatı ve çalışmalarıyla lastik geçirildi. O şehirciliğe çok önem verirdi. Esnafı, temizlik kurallarına uymaları için tek tek kontrol ederdi."

"FEVKALADE ENERJİK BİR BAYAN"

Mersin Üniversitesi akademisyenleri Birgül ve İbrahim Bozkurt'un hazırladığı Türkiye'nin İlk Kadın İl Belediye Başkanı 'Müfide İlhan' ve Mersin'deki Çalışmaları" başlıklı makalede, seçim öncesi Yeni Mersin gazetesindeki bir yazıda Müfide İlhan'ın bu göreve neden uygun görüldüğü şöyle anlatılmıştı:

"Bu bayan, bütün mesaisini belediye işlerine hasr edebilecek bir durumdadır. Fevkalade enerjik olduğu için belediye dairesindeki koltuğuna yaslanarak akşama kadar 'kağıt havalesi' ile vakit gayp etmez. Şehrin her tarafını gezer, her ihtiyacı tesbit eder ve şehir halkına faideli olur. Dünyanın muhtelif şehir ve kasabalarını sayın eşi Faruk ile beraber gezmiş, görmüş olması sebebi ile şehirlerin ihtiyaçları, imarı işleri hakkında bilgisi vardır. Mersinli seçicilerin en fazla reyini kazanmış olmasından dolayı şehir halkının çoğunluğunun kendisinin Belediye Reisi olmasını istediklerini farz etmekte yanlış olmaz. Ve nihayet Mersinde Belediye Reisi'nin bir bayan olması hem Mersinliler için pek haklı bir iftihar vesilesidir, hem de dünya ölçüsünde Türkiye'miz için yepyeni bir zihniyetin ifadesidir".

İLK KADIN BELDE BELEDİYE BAŞKANI
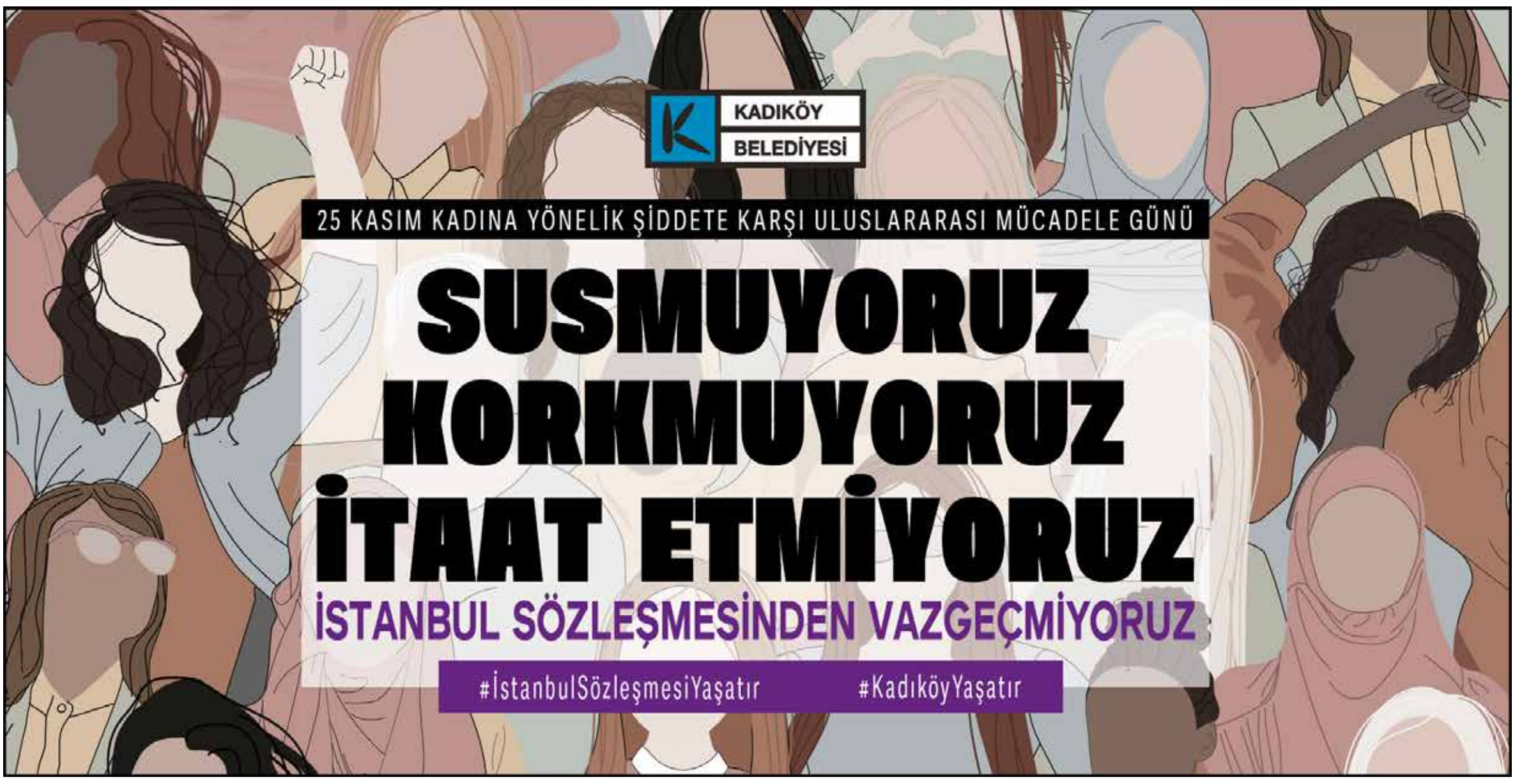
Öte yandan Türkiye'nin ilk kadın belde belediye başkanı da Sadiye Hanımdı. Doğum ve ölüm tarihi bilinmeyen Sadiye Hanım, İstanbul'da yetişti. Ardahanlı malül gazi Binbaşı Atabey ile evlendi. Bu evlilikten oğlu Ali Babür Ata Ardahan dünyaya geldi. 1930 yılında çıkarılan Belediye Yasası ile kadınlara da belediye seçimlerinde seçme ve seçilme hakkı tanınması ile Sadiye Hanım aynı yıl belediye seçimlerine aday oldu, Kılıçkaya kasabasında belediye başkanı seçildi ve iki yıl görev yaptı. Sadiye Hanım'ın Belediye Başkanlığı yaptığı dönemde Belediye Meclis Üyesi olan teyzesinin kızı Mediha Hanım da Türkiye'nin ilk kadın belediye meclis üyelerindendi.